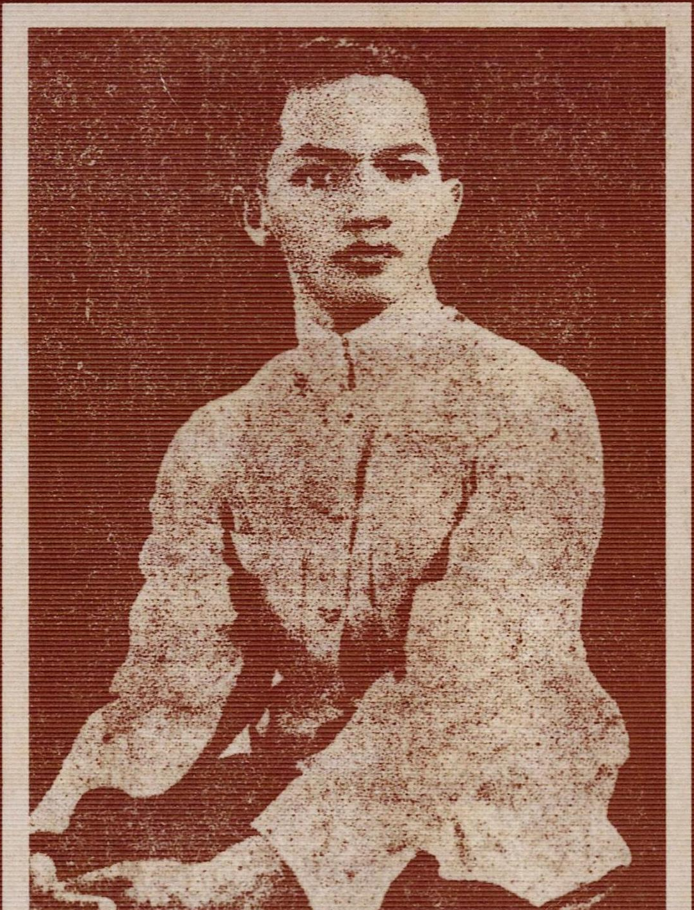
ตายแล้วไปไหนมีใครรู้บ้าง

ม.จ.อากาศดำเกิง เสกสรร

วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า แสดง

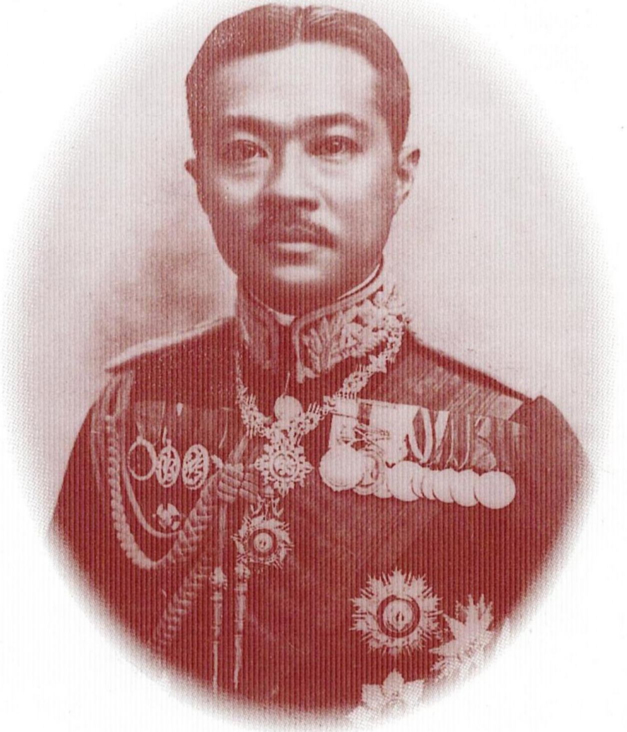
ปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา บันทึก

ตายแล้วไปไหนมีใครรู้บ้าง

ทางแห่งความสำเร็จ
ชนะความเท็จด้วยความจริง

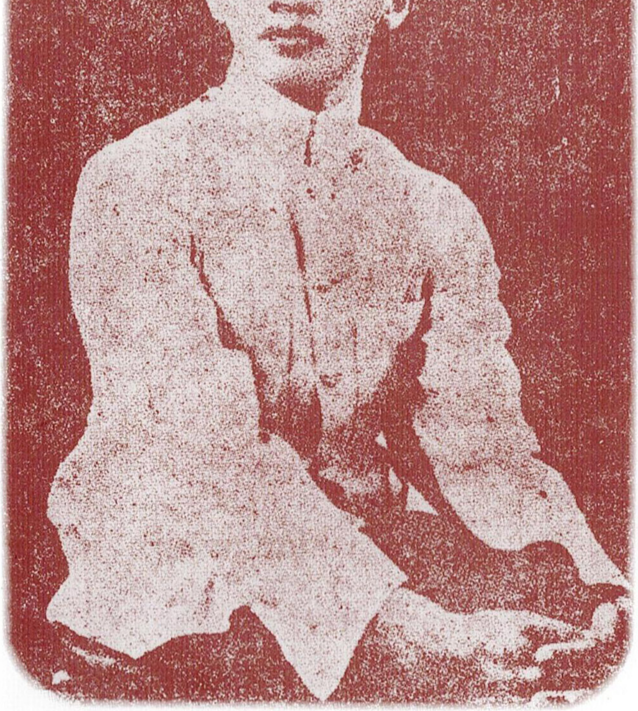

นี่หรือ คือ ท่านอาจารย์มหามงคล
ผู้มีพระคุณยิ่งในปัจจุบันชาติ
พระธรรมวิสุทธาจารย์

นั่นคือท่านอา...ก็อาบริพัตร นี่นา
ผู้มีพระคุณยิ่งในอดีตชาติ

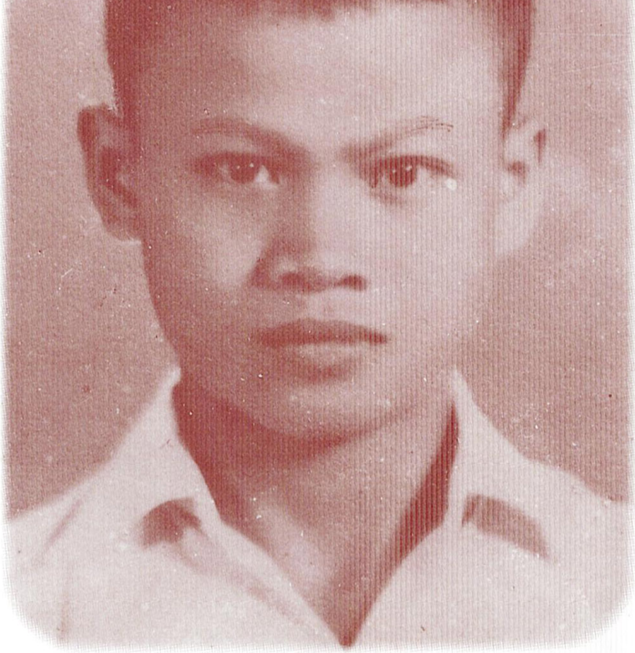
จอมพลสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์
กรมพระนครสวรรค์วรพินิต

นี่แหละคือ..เจ้าพเนจรตลอดกาล

ได้–กำลัง–และจะทำอะไรให้ไว้แก่สัตว์โลกทั่วไป

ในสากลจักรวาล

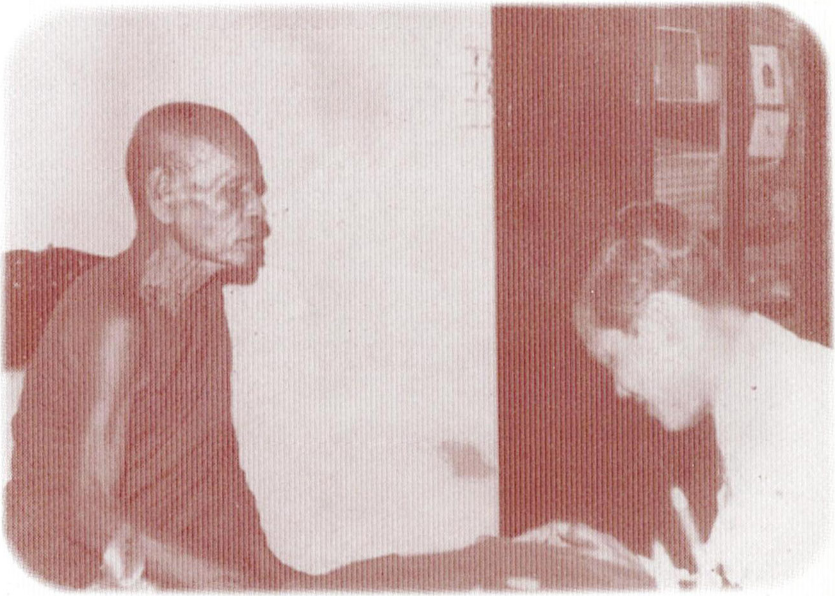

ศิษย์น้อยธรรมดา ผู้มาเล่นเป็นปิ่นโก๊ะ

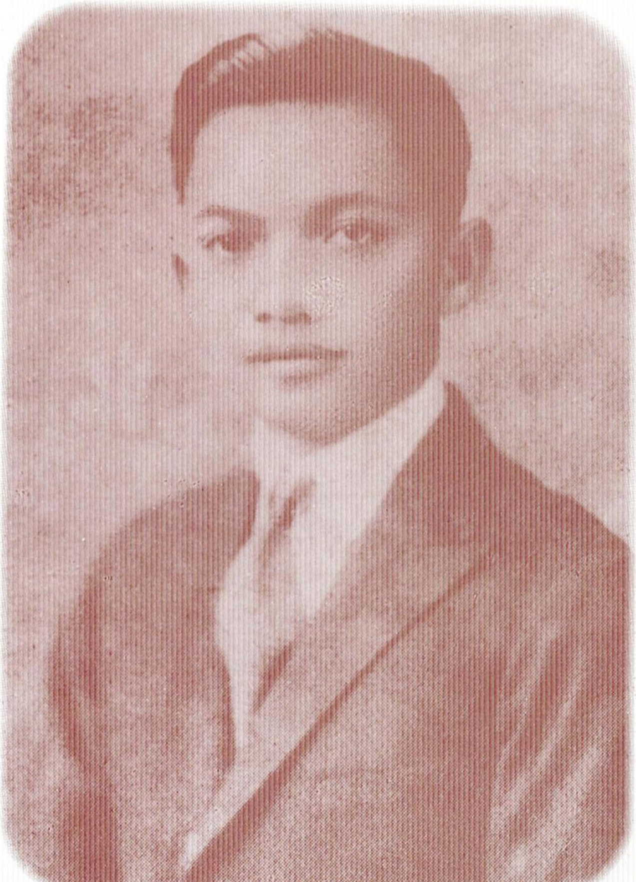
เด็กวัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์

ท่านเจ้าพระคุณ
พระธรรมปหังษนาจารย์
องค์สมภาร อุปัชฌาย์ บวชเณรให้วิสูตร

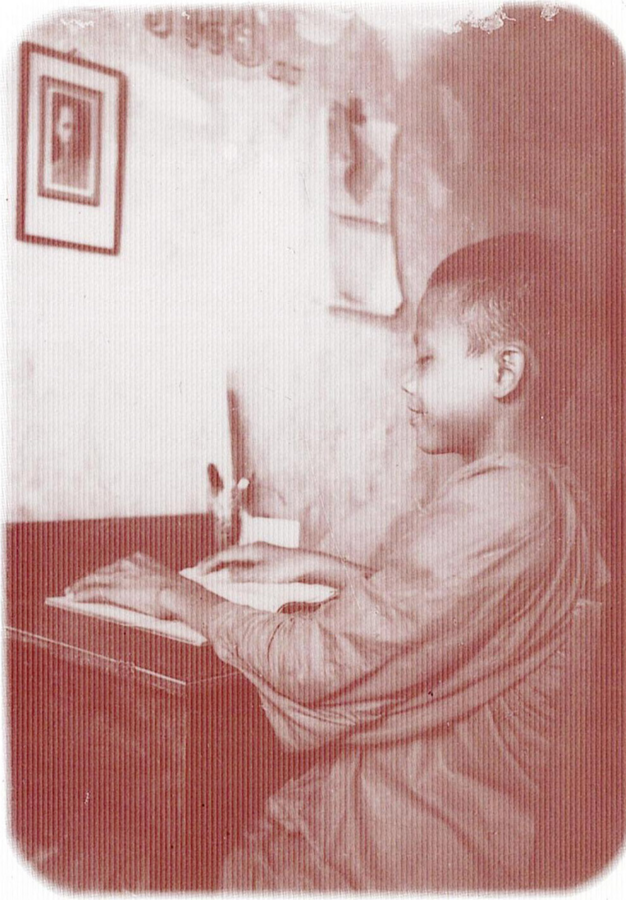

ท่านเจ้าพระคุณ
สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
กำลังประทานคำสอนให้ในตอนหนึ่ง
ซึ่งเกี่ยวกับจิต แก่ วิสูตร

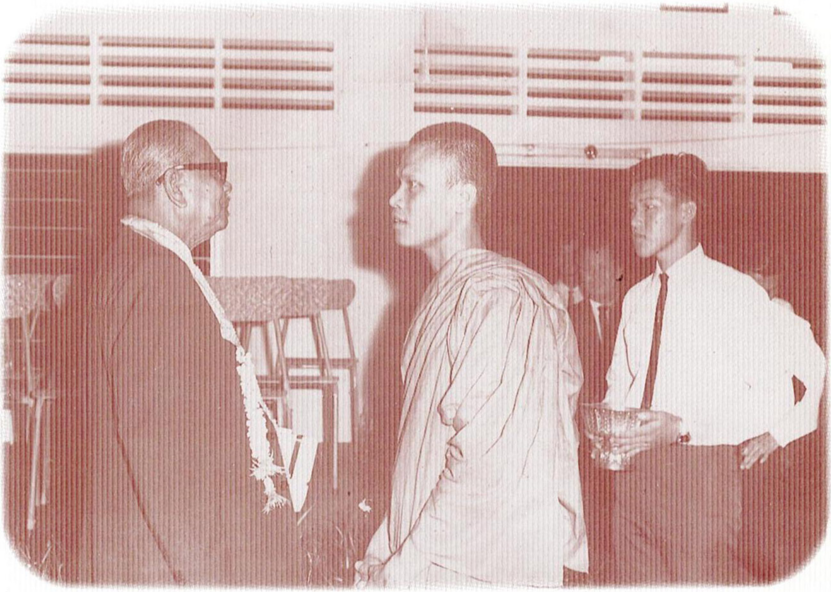

หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง

ผู้ได้ฆ่าตัวตาย จนต้องกลายเป็นผี
มาจนถึงบัดเดี๋ยวนี้ นี่แหละนะ

วิสูตร และ ปิ่นโก๊ะ
ตอนเล่นเป็น"เณรน้อย"
ณ กุฏิโชติช่วงชัชวาล–ดิศบุนนาค
วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์

วิสุตรแสดงเป็นธรรมทูต
กำลังพูดจาสนทนากับท่านตนกูอับดุลราห์มัน
นายกรัฐมนตรีคนแรกของมาเลเซีย
เรื่องความสงบสุขของชาวโลก

วิสูตรแสดงเป็นเกษตรกร
ในตอนขุดดินดายหญ้า

ตายแล้วไปไหน
มี ใ ค ร รู้ บ้ า ง

ม.จ.อากาศดำเกิง เสกสรร
วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า แสดง
ปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา บันทึก
๒ ๕ - ๕ - ๒ ๕ ๐ ๐

สาระภายในเรื่องนี้ มี

ขอตั้งจิตคิดอธิษฐาน ณ กาลบัดนี้ว่า
"ขอให้เอกสารเรื่องเล่มนี้
จงตกถึงมือของท่านผู้ดีมีคุณธรรมเท่านั้น"

บุเรงช์ ฤกษ์บุรี
๑๔ กุมภาวันมาฆบูชาเวียนมาบรรจบครบปีที่ ๒๕๓๘

บทเกริ่นนำ
ทำให้คิดถึงคุณท่านก่อน

กราบนมัสการ ท่านเจ้าพระคุณอาจารย์มหามงคล ศิริกานนท์
พระธรรมวิสุทธาจารย์ วิโรจนมหาเถร
องค์กำลังเป็นสมภารอยู่ ณ วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์
เชิงสะพานพระพุทธยอดฟ้า ฝั่งธนบุรี

พระคุณของท่านอาจารย์พูดเขียนนานถึงร้อยหน้ากระดาษก็ไม่ครบจบลงได้

เมื่อบ่ายใกล้เย็นของวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ กระผมพร้อมกับเพื่อน ทวี สุภิสิงห์ ได้ไปร่วมพิจารณาปลงศพของท่านมหาสำรวม องค์ผู้ได้เคยสอนบาลีไวยากรณ์ เมื่อตอนที่กระผมกำลังบวชเป็นเณรอยู่กับท่านอาจารย์ ณ วัดประยูรวงศ์นี้ และขณะที่กระผมจะกราบลากลับพร้อมกับน้อมถวาย พระพุทธปฏิมาหินอ่อนแบบญี่ปุ่น เละน้ำตาลก้อนกรวดหนึ่งขวดโหลแดท่านอาจารย์ ทานอาจารย์ได้แจ้งบอกวา **ในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ปี ๒๕๓๘ จะทำบุญอายุครบ ๗ รอบ ๘๔ ปี"** (เผอิญอันเป็นวันสิ้นสุดของการเปิดให้ผู้คนทั่วไป เข้านมัสการกราบไหว้พระบรมสารีริกธาตุ ข้อนิ้วพระหัตถ์ ซึ่งได้นำมาจากประเทศจีน ณ พระวิหารพุทธมณฑล โดยเริ่มมาจาก ๒ ธันวา ๓๗) กระผมได้คิด ณ บัดเดี๋ยวนั้นเลยว่า **"ต้องบูชาคุณท่านอาจารย์ผู้มีดี ๙๙% ด้วยข้อคิดข้อเขียนของกระผมผู้เป็นศิษย์ธรรมดาคนหนึ่ง ซึ่งมีดีเพียงแต่แค่กึ่งครึ่งของ ๑% ในโอกาสนั้น"**

กระผม **ผู้เป็นศิษย์น้อยธรรมดา** ซึ่งได้พเนจรมาจากท้องทุ่งนาอยุธยา แต่ถ้าจะให้กระผมออกมาพร่ำพรรณนาพระคุณธรรมความดีงามตามที่ท่านอาจารย์ประพฤติปฏิบัติมา แน่นอน! กระผมสามารถที่จักพูดว่าเจรจาออกมาด้วยใจจริง อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยหน้ากระดาษ ณ บัดนี้ แต่ทางที่ดีสุดกระผมควรเลือกบันทึกเท่าที่ยังพอนึกออกมาได้เฉพาะที่จักเกิดประโยชน์แก่ท่านอนุชนคนผู้ใฝ่ดี ใคร่ต่อการศึกษาหาความรู้ของระบบสากลจักรวาล เท่าสติปัญญาอันน้อยนิดที่คิดออกมาได้ เช่น

บรรลุมรรคผลนิพพานนั้นเป็นเช่นไร?

เริ่มเทศกาลงานเข้าพรรษาในปี ๒๔๙๕ ทุกเวลาของห้าโมงเย็นตลอดกาลพรรษานั้น **ร้านสมัยยนต์-คนดี** อันเป็นตึกแถวแนวหน้า ซึ่งตั้งอยู่ ณ หน้าวัดริมประตูรั้ว **คุณพี่ประภา นักเรียนซางตาครูสคอนแวนต์** ผู้เป็นลูกสาวคนสวยและคนดีมีคุณธรรมของร้านนั้น ได้สั่งให้กระผม "เด็กน้อย" นำเอาแก้วเปล่า พร้อมฝาครอบไปคอยรับน้ำผลไม้-มะนาว เพื่อไปถวายแด่ท่านอาจารย์ ผู้กำลังสอนพระนวกะผู้บวชใหม่เพียงไตรมาสสามเดือนก็จะสึกหาลาเพศ ไปเป็นผู้ครองเรือน "ฆราวาส" ดังเดิม ณ โรงเรียนปริยัติธรรมหลังกลาง เพราะมีอยู่สามหลัง ครั้นเมื่อกระผมได้นำน้ำผลไม้นั้นไปถวายท่านอาจารย์เสร็จแล้ว ก็เดินมานั่งต่อแถวท้ายที่บรรดาพระภิกษุกว่า ๕๐ รูป กำลังนั่งฟังคำบรรยายขยายข้ออรรถธรรมอันเป็นคำสั่งสอนขององค์ท่านสัมมาสัมพุทธะ ผู้มีชัยชนะกิเลสได้แล้ว

แต่ได้มีอยู่วันหนึ่งและตอนหนึ่ง ซึ่งมีพระข้าราชการชั้นโท ชื่อ **"โอภาส"** และ **"ชัชวาล"** อีกทั้งพระเรืออากาศเอก**วัลลภ** ได้ตั้งคำถามถึงเรื่องสมมติสงฆ์ และอริยสงฆ์ ท่านอาจารย์ได้ตอบว่า "พวกเรา ที่ได้กำลังมาบวชเรียนในทุกวันนี้ คือสมมติสงฆ์ ส่วนอริยสงฆ์ก็คือ องค์ที่ท่านได้บรรลุมรรคผลนิพพาน เป็นโสดา สกิคา อนาคา และอรหันต์"

แล้วได้มีคำถามต่อออกมาอีกว่า "ทุกวันนี้ จะยังมีพระอริยสงฆ์องค์เป็นโสดา อนาคา อรหันต์อยู่อีกหรือไม่?" ท่านอาจารย์ได้ตอบว่า "ถ้าตราบใด ยังมีพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าอยู่ พร้อมกับมีผู้ประพฤติปฏิบัติตาม จนบรรลุมรรคผลนิพพาน ตราบนั้นยังจะต้องมีพระอริยบุคคลอยู่อีกแน่ แต่ในเมื่อเรายังไม่เป็น เราก็ไม่สามารถที่จักรู้ได้ว่า ใครเป็นอริยบุคคลขั้นไหน อย่างไร เสมือนกับเราอยู่ในที่ต่ำ ย่อมไม่สามารถจะมองเห็นคนที่อยู่ในที่สูงได้"

แล้วก็ยังมีคำถามตามออกมาอีกว่า "จิตของพระอริยบุคคลนั้น มีความแปลกแตกต่างไปจากจิตของปุถุชนคนมีกิเลสหนา อย่างกับเราๆนี้อย่างไร?" ท่านอาจารย์ได้ตอบว่า "เสมือนกับน้ำกลิ้งอยู่บนใบบอน คือจิตของท่านนั้น คอยมีสติรู้เท่าทันกับอารมณ์ดีและร้ายได้รวดเร็ว ดังนั้นโลกธรรมจึงไม่สามารถที่จักรังแกเบียดเบียนท่านนั้นๆได้ เท่ากับระดับสติปัญญาของท่านนั้นๆ"

ขณะนั้น กระผม "เด็กน้อย" อยากจะลุกเดินออกไปยืนยังหน้าชั้นนั้น เพื่อช่วยพูดบรรยายขยายเรื่องนี้ต่อไปให้กระจ่างอีกว่า "การที่จักมีดวงตาเห็นธรรม หรือบรรลุสำเร็จมรรคผลนิพพานถึงขั้นไหนๆนั้น มิใช่เพียงแค่ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าเพียงชั่วเดี๋ยวเดียว เดี๋ยวก็บรรลุ แต่จำต้องสร้างเสริมเติมคุณธรรมความดีในทุกๆวิถีทาง เพื่อให้หมดการยึดถือตัวตนออกไปจากจิตใจอย่างต่อเนื่องเป็นร้อยๆชาติขึ้นไป ส่วนการที่ใครท่านใดได้มาเกิด จนพบพระพุทธเจ้า แล้วได้ฟังธรรมถึงบรรลุนั้น นั่นเป็นเพราะท่านผู้นั้น ได้พยายามตักน้ำใส่โอ่ง-ตุ่ม มาเกือบจะเต็มอยู่แล้ว"

"และการที่เราจะรู้ว่า ใครท่านใดเป็นอริยบุคคลขั้นไหนๆ มิใช่เพียงแค่สังเกตดูจากรูปร่างลักษณะส่วนภายนอก ว่าจำต้องบวช โดยโกนหัวนุ่งห่มแบบนักบวช แต่ต้องดูว่า เขาท่านนั้นๆมีการยึดถือตัวตนมากน้อยขนาดใด โดยมีสติคอยรู้เท่าทันกับภาวะการณ์อันเป็นเรื่องราวที่กำลังเข้ามาสัมผัสกับชีวิตของท่านผู้นั้น ได้มากน้อยแค่ไหน? และอย่างไร? และอย่า

ได้ไปคิดเดาเอาว่า **คนบ้าเป็นอริยะ หรือท่านอริยะเป็นคนบ้าไปเสียล่ะ"**

"และที่ดีสุด เราจำจักต้องเพียรพยายามตามฝึกจิตของตนเองให้ถึงจุดของการเห็นทุกข์อย่างแท้จริง ด้วยจิตที่คิดเป็นภายใน โดยปราศจากพันธะใดๆอะไรทั้งสิ้น ครั้นเมื่อจิตของเรานี้นั้นเห็นทุกข์อย่างจริงใจ ด้วยตาปัญญาแล้ว ปัญญาตัวนั้นนั่นแหละมันจักคอยเตือนจิตของเราอยู่เสมอตลอดกาลนานจนไม่มีที่สิ้นสุด ในทุกชาติทุกภพ **"สุขจริงยิ่งนัก" เพราะจิตเปลี่ยนเช่นเนื้อดิบเป็นเสมือนกับเช่นเนื้อสุกแล้วครับ"**

"ฉะนั้น การบรรลุมรรคผลนิพพานในขั้นไหนๆ มันจักมีการติดตามแนบสนิทติดกับจิตตลอดกาลนาน ให้ไปเกิดๆตายๆ ในร่างในโลกใดๆอีกสักเท่าไร อันจิตที่มีสติปัญญานั้น มันจักคงสภาพกระจ่างแจ้งในแสงแห่งความรู้จริงๆของชีวิตเสมอไป ท่านเจ้าข้า! ขอรับ! ใต้เท้าพระเดชพระคุณผู้ยังมุ่นในวัฏฏะ โดยจำต้องเวียนเกิดเวียนตายอย่างไม่รู้จักจบจักสิ้น"

และกระผมอยากจะพูดอะไรๆต่อไปอีก แต่เพราะไม่เหมาะกับกาลเวลา สถานที่ และบุคคล จากขณะนั้นมาจนถึงขณะนี้ กระผมก็ยังไม่อาจจะออกมายืนพูดถึงเรื่องนามธรรมคือตัวจิตใจว่า**"บรรลุมรรคผลนิพพานนั้นเป็นเช่นไร?"** เพื่อให้ใครๆเขาฟังจนทราบรู้กันว่า มันมีสภาวะอย่างไร ทั้งนี้ก็เพราะกระผม คือ **"บุคคลธรรมดา"**

แต่กระผมจักขอคัดลอกเอาข้อความตามจดหมายส่วนตนคนเช่นกระผมซึ่งได้มีถึง**คุณพาฝัน** ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ปี ๒๕๓๗ ตอนหนึ่งที่เกี่ยวกับว่า **"ทำไม พุทธศาสนาจึงถึงได้เสื่อมไปจากอินเดีย แล้วเข้ามาเจริญอยู่ในไทย จนถึงขณะนี้?"**

"ประเทศไทยเรานี้ในกาลต่อไปก็ไม่แน่นัก **ถ้าหากขาดผู้ศึกษาจริงๆ และผู้ปฏิบัติจริงๆ จนขาดผู้ที่รู้จริงๆ จนถึงบรรลุอริยมรรค อริยผล เป็นโสดาสกิคา อนาคา และอรหันต์แล้ว** ก็จำต้องเสื่อมสลายหายไปได้เหมือนกัน"

"แต่ในปัจจุบันนี้ ยังมีท่านอริยบุคคล ซึ่งอยู่ทั้งในรูปของนักบวชนักพรต และท่านผู้ครองเรือน ครองราชย์ แต่ถ้าน้องจะให้พี่ชี้ชัดว่า มีท่าน

ผู้ใด ใครๆบ้าง เพื่อการจารึกลงไว้ ณ ที่ตรงนี้ ไม่ได้ แต่ถ้าปากวาจาพูดคุยกันสองคน พี่กับน้องพาฝัน หรือน้องรัตติยากร พี่จักพูดได้ว่ามีใครบ้าง? ก็เพราะการที่เราจะพูด พยากรณ์ว่า ใคร ท่านใด เป็นอริยบุคคลขั้นไหนๆได้ ท่านผู้นั้นๆ จำต้องรู้จริงๆในสิ่งที่ตนได้พูด ได้บอกออกไปนั้นๆ **นั่นหรือ ก็คือตัวเราเอง ต้องสำเร็จ บรรลุถึงขั้นนั้นๆ เหนือกว่านั้นหรือว่ากำลังมีวิชชาความรอบรู้ในระดับแนวเดียว หรือใกล้เคียงกันจริงๆ"**

"คนที่สำเร็จ-บรรลุแล้วพูดกับคนที่ได้รู้แต่แค่เพียงภาคทฤษฎีแล้วพูด จะผิดกัน แม้จะให้เขาพูดถึง ๓-๗ วัน ก็จะไม่วันถูก-ตรงจุดของประเด็นที่ได้บรรลุนั้นๆ ก็แค่คนที่ไม่เคยไปอยู่ยังโลกสรวงสวรรค์จริงๆ พูดพร่ำพรรณนาถึงความตระการตา ความสุข ความสงบของโลกนั้น กับท่านผู้ที่ได้เคยไปอยู่มาจริงๆ พูดเพียงคำสองคำ พี่ผู้เคยไปอยู่มาจริงๆ จะรู้ได้ในทันทีว่า ใครโกหก หรือจริง?"

"ก็แล้วน้องพาฝันของพี่คนนี้ยังคงจดจำสภาพแห่งโลกสรวงสวรรค์เท่าที่เราได้เคยอยู่ร่วมกันมานั้นๆ ได้ดีจนถึงป่านนี้หรือเปล่า? น่ะ แม่น้องรัก! ฯลฯ"

ข้อความตามข้างบนนี้เป็นจดหมายส่วนตน ซึ่งกระผม "ศิษย์น้อย" ขอนำออกมาเผยและกำลังนำลงไว้ ณ ที่ตรงนี้ เพื่อให้เป็นหลักฐาน ว่า **กระผมเป็นคนที่ยังมีตัวตนอยู่** ย่อมสามารถที่จะดีดพิมพ์จารึกลงไว้บนกระดาษแผ่นนี้ได้สบายมาก แต่เมื่อกระผมได้สิ้นกายตายไปแล้ว แม้อยากจะทำอะไร เฉกเช่นมนุษย์ทั่วๆไป ที่มีร่างกายก็จักทำไม่ได้

ฉะนั้นการมาเกิดเป็นคนมีร่างกาย ถ้าไม่คิดทำอะไรๆสิ่งใดๆให้เป็นคุณประโยชน์แก่โลกนี้ นับว่าเสียโอกาสดีไปมากมายทีเดียว

และถ้าใครท่านใดหลงเข้าใจผิดคิดแต่เพียง ว่า "เออ! อันสัตว์โลกทั้งหลายแหล่ รวมถึงตัวคนมนุษย์นี้ด้วยหนึ่งจำพวก เท่าที่มีชีวิตอยู่เล่นละครในตอน ในบทบาทลีลา แต่เกิดมาจนตายไปในที่สุดนั้นๆ **ก็คือสังขารร่างกายสังเคราะห์ร่วมประกอบกัน ดังกับเครื่องจักรยนต์ ให้มีการคิด**

นึก เป็นประสาทรับรู้ความรู้สึกทางทวารต่างๆนั้น หาได้มีจิตวิญญาณอันเป็นพลังงานหนึ่ง ซึ่งเข้ามาร่วมประกอบกับร่างกายของเราไม่ แต่อย่างใด"

กระผมขอแสดงความเสียใจ และเวทนาสงสารเป็นที่สุด อันความรู้สึกนึกคิดและเข้าใจเช่นที่กระผมได้ว่าเอาไว้ ณ ข้างบนนี้ มิใช่มีแต่บุคคลชาติศาสนาอื่น **แม้แต่พระสงฆ์ไทยในพุทธศาสนาปัจจุบัน** ก็ได้พูดว่าเอาไว้ในหนังสือ และโทรทัศน์ก็มีคำถาม คำตอบว่า "ทำไม ผู้คนในยุคสมัยนี้จึงมีมากมายกว่ายุคสมัยเก่าก่อน?" คำตอบของท่านนั้นๆหรือก็คือ "อันจิตวิญญาณของคนเรานี้ ก็เป็นเสมือนเช่นกับต้นมะพร้าวต้นเดียว ครั้นโตใหญ่ก็ผลิดอกออกผล จนมีผลลูกมากมายหลายสิบร้อยลูก" เพราะท่านเอาความรู้สึกนึกคิดเฉพาะที่ตนมีสติปัญญาอยู่เข้าวินิจฉัย โดยหลงเข้าใจว่า **สัตว์โลกนั้น มีอยู่เพียงโลกนี้เท่านี้เอง**

ก็เพราะเหตุนี้ **การศึกษานั้นมีความจำเป็นมาก และมิแค่จะศึกษากันเพียงครึ่งๆกลางๆ แต่จำต้องศึกษากันให้ถึงจุดจบ จึงจักพบกับความจริงในสิ่งที่เราท่านสงสัยกันอยู่ตลอดมานั้นๆ**

พูดเรื่องหญ้าปากคอกดีกว่านะท่าน

จึงจำต้องหันมาพูดเรื่องพื้นๆทั่วไปที่ใครๆเขาก็รู้กันแล้ว **"ต า ย"** ครั้งแรก กระผมจะนำ**เรื่องบรรลุมรรคผลนิพพานนั้นเป็นเช่นไร?** ออกมาพิมพ์เผยแผ่แก่สาธารณชน เพื่อใช้บูชาท่านอาจารย์ในงานทำบุญครบรอบ ๘๔ ปี แต่ก็มาคิดดูอีกทีว่า "ไม่เหมาะ" เพราะจักทำให้ผู้คนชาวพุทธเขาแตกตื่นและกล่าวกันว่า "เออ! ไอ้นี่บ้า ก็มันเป็นเพียงแค่คนชาวบ้านสามัญธรรมดา ชั้นกระจอกๆ ทำไมจึงหาญมาเผยอคุยเรื่องคุณวิเศษของท่านอริยสงฆ์ องค์บรรลุมรรคผล"

เมื่อไม่เหมาะสมโดยประการทั้งปวงเช่นนี้ เห็นทีนำเรื่องหญ้าปากคอกมาคุยบอก เพื่อหลอกเล่นกันดีกว่า เขาๆเราๆจักได้จับคนโกหกได้

เรื่องนั้นหรือก็คือ "**ตายแล้วไปไหนมีใครรู้บ้าง?**" ซึ่งกระผมได้เคยพิมพ์ออกสู่สาธารณชนมาครั้งหนึ่ง ดังข้อความที่ได้ปะเอาไว้หน้าเรื่องนั้นแล้ว

ดังที่ท่านอาจารย์มักพูดจาสนทนากับบรรดาพระนักเทศน์คู่กัน ทั้งบนธรรมาสน์และนอกธรรมาสน์เสมอๆว่า "**เราต้องเทศน์บอกเรื่องกล้วยๆ อันเป็นหญ้าปากคอก เพื่อให้ผู้คนเขาฟังรู้ ดีกว่าจะไปพูดเรื่องอภิธรรมที่ล้ำลึก ซึ่งยากแก่คนทั่วไปเขาจะเข้าใจรู้กันได้น่ะ**"

ก็ในเมื่อท่านอาจารย์ข้ามสะพานพุทธ แล้วก็เดินเลี้ยวซ้าย ผ่านปากคลองตลาด โดยเข้าสู่ประตูวัดโพธิ์ ท่าเตียน เพื่อร่วมประชุมกับสภาพระธรรมกถึก โดยมี **ท่านเจ้าคุณป๋า-ปุ่น พระธรรมดิลก** เป็นประธาน และมีท่าน**พระมหาพรหม พรหมวีโร** เป็นเลขานุการ แล้วกระผมผู้ศิษย์น้อยซึ่งคอยติดตามหลัง เมื่อข้ามสะพานได้แล้ว จะขึ้นเลี้ยวขวา ไปยังวัดบพิตรพิมุข เดินไปจนทะลุถึงวัดสามปลื้มจักรวรรดิ์ เพื่อเข้าไปหา **ท่านมหาเชื้อ** นักเทศน์-ขากระเพลก ให้ไปเทศน์ร่วมกันกับ**ท่านพระครูพิทักษ์-ผัน** เสียงก้องกังวาล แห่งวัดราชนัดดา ที่ศาลาใหญ่ของวัดอัมรินทร์ บางกอกน้อย นั่นก็คือ "**ศิษย์นอกครู**" ควรหรือที่จะทำเช่นนี้?

เจอผีที่เมืองกาญจน์เก่าเข้าแล้วล่ะท่าน

ท่านอาจารย์ ขอรับ! การเทศน์สอนผู้คนทั้งของรัฐและเอกชนประชาชนทั่วไป ในท้องที่จังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม ราชบุรี และกาญจนบุรี เมื่อตอนมีนา-เมษา ปี ๒๔๙๖ โดยร่วมไปกับหน่วยงานการศึกษาของชาติ สิ่งที่กระผมประทับใจก็คือเงินกัณฑ์เทศน์กว่า ๓ พันบาท ครั้นเมื่อกลับมาถึงวัดประยูรฯแล้ว ท่านอาจารย์ได้จัดการบริจาคร่วมกับเงินส่วนตนอื่นๆอีก แก่โรงพยาบาลสงฆ์ สำหรับเงินกว่า ๓ ร้อยบาท ซึ่งเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงของกระผมผู้ติดตามท่านอาจารย์ในการครั้งนี้ กระผมได้ใช้ทำอะไร ก็ยังมิมีใครทราบ จึงขอกราบเรียนลงไว้ ณ ตรงนี้เลย ขอรับ

เครื่องกัณฑ์เทศน์ มีสิ่งของเครื่องใช้สอยและของกิน ท่านอาจารย์มิสะสม ได้ใช้ให้กระผมนำไปแจกจ่ายถวายแก่บรรดาพระเณรที่ยากจนแทบหมด เหตุนี้พระเณรกว่า ๓ ร้อยรูปในวัดประยูรฯ จึงได้รู้จักกระผมแทบทั้งนั้น เพราะเหตุนี้หนึ่ง และอีกหนึ่งซึ่งเป็นการแสดงอาการคารวะสุภาพอ่อนน้อมของกระผม ที่ได้มีต่อบรรดาพระเณรเหล่านั้น เมื่อกระผมพบกันก็ยกมือขึ้นคารวะตามฐานานุรูปอันเหมาะสม

ครั้นคราวประชุมอบรมศิษย์วัดกว่า ๔ ร้อยคน ในโบสถ์ **ท่านเจ้าคุณประสิทธิ์ศีลคุณ (ปัน นกแก้ว)** ได้ประกาศกลางที่ประชุมนั้นว่า "ลูกศิษย์ของท่านมหามงคล เป็นศิษย์ที่สุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน อีกทั้งเป็นคนขยันที่สุดในวัดนี้ เพราะเห็นคอยปัดกวาดเช็ดถูกุฏิดี ทั้งออกมากวาดรอบกุฏิรอบโบสถ์เสมอ และที่สำคัญคอยล้างขี้หมาที่ถนนเป็นประจำ"

ท่านเจ้าคุณประสิทธิ์ฯ คิดจะยกย่องกระผมให้ศิษย์อื่นๆดูรู้เห็น จึงได้สั่งให้กระผมลุกขึ้นในที่กลางประชุมวันนั้น แล้วถามว่า "เธอชื่ออะไร? มาจากไหน?" เสียงสำเนียงบวกกับกิริยาที่ได้แสดงอาการนอบน้อม ด้วยการยกมือขึ้นพนมพูดตอบต่อ**ท่านเจ้าคุณปัน**ในเย็นค่ำวันนั้นทำให้บรรดาศิษย์ทั้งหลายยิ้มหัวเราะมีเสียงดังลั่นออกมา ขณะนั้นกระผมมีจิตคิดว่า

"พวกเอ็งจะหัวเราะเยาะข้าอย่างไร ข้าก็ไม่หวั่นไหวเกรงกลัวพวกเอ็งหรอก ถึงพวกเอ็งจะกำลังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย ข้าจบเพียง ป ๔ แต่ข้าก็กำลังมาเล่นละครเพื่อสอนใจแก่ประชาชนคนทั้งโลกน่ะ พวกเอ็งรู้กันไหม ว่าข้าได้เคยเล่นละครในตอนที่ได้ปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์ ที่พวกเอ็งกำลังศึกษาเล่าเรียนกันอยู่นี้ แม้แต่ละครแห่งชีวิตตอนหนึ่งที่พวกเอ็งกำลังศึกษากันอยู่ในชั้นเตรียมอุดม พวกเอ็งรู้แต่เพียงว่า หม่อมเจ้าอากาศดำเกิงเขียนแต่งไว้ แต่พวกเอ็งก็ยังมีตาใสใจบอดกันอยู่ จึงไม่รู้ ดูกันให้ชัดๆว่า ข้านี้คือใคร มาจากไหน อย่างไรกัน"

การที่ท่านอาจารย์ใช้ให้กระผมนำสิ่งของไปแจกจ่ายถวายแก่พระเณรที่ยากจนภายในวัดเป็นประจำแทบทุกเดือนก็ว่าได้ จึงเป็นเหตุให้

กระผมได้สนทนาพูดคุยกับบรรดาพระเณรเหล่านั้น ถึงความเป็นมา จากถิ่น ฐานะใด ครั้นว่างๆเมื่อได้พบพระเณรรูปใด ท่านก็มักจะเชิญชวนว่า **"ไปเที่ยวเล่นกุฎิฉันบ้างซี"** กระผมก็ไปเที่ยวเยี่ยมเยียน พูดคุยถึงความเป็นไปในท้องถิ่นบ้านนอก ที่ท่านได้จากมา และบางครั้งได้รู้ได้เห็น **เณรบางรูปบางองค์ออกบิณฑบาตไม่ได้ข้าวแม้แต่ทัพพีเดียวเลย เงินปัจจัยก็ไม่มีที่จะซื้อหานำมาซึ่งอาหารขบฉัน** เมื่อกระผมได้รู้เห็นเช่นนี้ ก็มีเงิน ส่วนเบี้ยเลี้ยงที่ได้จากการติดตามท่านอาจารย์ไปในคราวนี้นี่แหละ ออกไปซื้อข้าวผัดบ้าง ข้าวเหนียว ลาบ ส้มตำ ที่ร้านหน้าวัดพิชัยญาติฯ มาถวายให้ท่านเหล่านั้น จนเงินหมดดอดที่จะซื้ออะไรใช้เป็นของส่วนตนเลย ข้อนี้มิมีใครผู้ใดจะรู้ นอกจากจิตที่กระผมได้เก็บจดจำไว้ถึง ณ บัดนี้นี่แหละขอรับ! **ท่านอาจารย์ที่เคารพรักบูชายิ่ง!** เพราะท่านอาจารย์ก็ออกเดินเยี่ยมเยียนต่อบรรดาพระเณรทั่วไปภายในวัด ในเมื่อทำวัตรสวดมนต์เช้าที่โบสถ์เสร็จแล้วเสมอๆ **เป็นคนมีน้ำใจโดยแท้ กราบ!**

การเดินทางไปสอนศีลธรรมแก่ประชนชน ทั้งคนรัฐและคนราษฎร์ในคราวครั้งนั้น ค่ำคืนวันหนึ่งคณะของเราได้พักและฉายภาพยนต์ ณ **วัดพนมทวน** ดึกเกือบตี ๓ แล้ว กระผมปวดเบา จึงได้เดินออกมาที่หน้าศาลาหอสวดมนต์ อันเป็นที่พักนอนอยู่นั้น ครั้นได้เดินลงจากบันได จะมายืนแอ่นเบา ข้างๆศาลานั้นก็เกิดความละอายใจ ว่าไม่เหมาะไม่ควรโดยประการทั้งปวง ทั้งมีแสงเดือนส่องสว่าง จึงได้เดินไปยังป่าละเมาะข้างศาลานั้น แล้วนั่งลงปล่อยเบา พร้อมกับหลับตา ครั้นเสร็จกิจชนิดนี้แล้ว ก็ลืมตาออกแลไปข้างหน้า เห็นพระเจดีย์ยอดด้วนปกคุ้มไปด้วยต้นไม้ และรอบหนึ่งของพระเจดีย์นั้น มีเป็นรูปปั้นของคนนั่งคุกเข่า พนมกรกันอยู่ประมาณ ๑๐ ตน ขณะนั้น กระผมคิดว่า เอ๊ะ! ก็เมื่อกี้นี้เราไม่เห็นหรือว่า เราง่วงงั่วเงี่ย ไม่ทันสังเกต เพื่อความมั่นใจในรูปนี้ กระผมก็เดินเข้าไปอีกประมาณ ๕ วา เพื่อเอามือจับลูบคลำ ว่ารูปปั้นคนนั่งเหล่านี้ทำด้วยอะไรกันแน่ แต่หาได้มีการสัมผัสอย่างใดไม่เลย จิตมิคิดเกรงกลัวว่า

ถูกผีหลอก แต่กลับคิดได้ในทันทีนั้นเลยว่า **"อ้อ! ก็สถานที่ตรงแถวๆนี้ เราได้เคยขี่ช้างมาบัญชางานรบกับพม่าข้าศึก ตอนเล่นเป็นนายบุญมานี่น่า"** ครั้นเดินกลับมาได้ประมาณ ๖-๗ วา ก็เหลียวไปดูสถานที่ตรงนั้นอีก ก็แลเห็นเป็นรูปปั้นคนนั่งพนมกรอยู่เช่นเดิมอีก ทันใดกระผมก็ได้ตั้งจิตคิดไปอย่างแรงว่า

"ท่านทั้งหลาย ที่ยังสิงสถิตเฝ้ารักษาอยู่ ณ ย่านแถวนี้ โปรดทราบด้วยเถิดว่า บัดนี้ข้ากำลังมาเกิดเพื่อทำการเปิดตาชาวโลกนี้อยู่ ขอกุศลผลบุญที่ข้าได้ตั้งใจมาเกิดเป็นคราวครั้งสุดท้ายในรูปร่างนี้ ขอให้พวกท่านจงได้มีส่วนบุญคุณความดีนี้ด้วยกันเถิดน่ะท่าน"

ทันใดกระผมได้ยินเสียง **"สาธุ"** ดังก้อง จนกระผมปลื้มใจในการกระทำครั้งนี้ แล้วภาพเหล่านั้นก็อันตรธานหายไป จนรุ่งเช้า และก่อนจะกลับกระผมก็ยังดู ณ สถานที่ตรงนั้นอีกจนจำติดตาตรึงใจถึงวันนี้ แล้วกระผมก็เดินมาล้างเท้า และขึ้นนั่งบนม้าพนักยาวที่ตีติดกับศาลาเล็ก อันเป็นทางขึ้นสู่หอสวดมนต์ โดยนั่งภาวนามิได้หลับนอนแต่อย่างไร จนถึงตี ๔ พระผู้รักษาการเจ้าอาวาสเคาะระฆังและเดินผ่านมาพบเห็นกระผมเข้า ก็ไต่ถามว่า "หนู!ร้อน นอนไม่หลับหรือ?" "ครับ! ร้อน แต่กระผมออกมาเบา เลยมานั่งคิดดูถึงความหลังครั้งอดีตว่าสถานที่แถวๆนี้ คงจักเป็นสนามรบแน่" กระผมตอบพระท่านไป แล้วท่านก็ได้เสริมต่อว่า "ได้ยินว่าแถวๆนี้ เป็นที่ทหารไทย พม่า มารบตลุมบอนกัน" แล้วกระผมได้สอบถามว่า **"พนมทวนนี้หมายความถึงอะไรครับ?"** ท่านได้ตอบไปเป็นหลายนัย

แต่ที่สุด กระผมก็พูดขึ้นมาว่า "หลวงพี่ครับ ผมคิดฝันเอาเองน่ะว่า สถาน ย่าน แถวๆนี้ ครั้ง**ท่านบุญมา คือ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท** ได้นำทัพมารบกับพม่า แล้วก็มาหวนทวนคิดไปถึงครั้งอดีต**ที่ท่านเคยเกิดเป็นพระนเรศวร** ก็ได้นำทัพมารบกับพม่าแถวๆนี้เหมือนกัน **ท่านจึงได้ให้ก่อสร้างพระเจดีย์องค์ใหญ่ เพื่อใช้บูชาคำสอนของพระพุทธเจ้า**

ในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์โลก ว่าเป็นความจริง ที่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง" แล้วพระท่านรูปนั้นก็ยิ้มๆและกล่าวภายใต้แสงเดือนของเช้ามืดวันนั้นว่า "เอ้อ!ความคิดของหนู น้องนี่แปลก หลวงพี่ยังไม่เคยฟังผู้ใดใครๆเขาพูดเช่นนี้เลย"

แม้แต่องค์ท่านนเรศวรยังรู้จักเลย

วันต่อมาคณะอบรมข้าราชการและประชาชนของเรา ได้มาพักตั้งหลัก **ณ วัดหนองบัว** ผู้เป็นองค์สมภาร คือ **"หลวงพ่อเหรียญ"** (ขณะนั้นเป็นพระครู และต่อมาเป็นเจ้าคุณ) ท่านไม่อยู่ได้ไปธุระกิจนิมนต์ที่ราชบุรี กระผมได้นอนพักอยู่ ณ มุมหนึ่งของกุฏิท่านที่มีเสาเป็นตะปุ่มตะป่ำ คงรักษาความเป็นธรรมชาติของต้นไม้เอาไว้อย่างดียิ่ง กลางดึกของคืนที่สองที่ได้เข้าพัก หลวงพ่อเหรียญก็ได้กลับมา ครั้นเช้ามืดกระผมก็ตื่นเพื่อทำความสะอาดกุฏิที่อาศัยทุกแห่งที่เข้าพัก เห็นหลวงพ่อเหรียญได้ตื่นขึ้นมาแล้วก็เข้าไปกราบรายงานตัว ว่าเป็นศิษย์ท่านมหามงคล องค์ที่ทางราชการจัดส่งมาเทศน์สอนประชาชนและข้าราชการคราวครั้งนี้ ท่านได้พูดชมเชยว่า "เป็นเด็กดี มีเสน่ห์ อยู่ที่ไหน ใครๆก็รัก" แถมท่านยังพูดชักชวนให้อยู่ด้วย **กระผมได้ซึ้งน้ำใจในความมีเมตตาของหลวงพ่อเหรียญในครั้งกระนั้นมาก**

ตอนหนึ่งของการพูดจาสนทนาต่อกันนั้น ท่านได้ถามกระผมว่า **"อยู่ถึงกรุงเก่าอยุธยา ทำไมจึงได้มาอยู่กับท่านมหา ที่วัดประยูรนั้นได้?"** ครั้นกระผมได้ตอบเล่าเรื่องไปคร่าวๆแล้ว ท่านยังถามกระผมว่า **"รู้จักมหาเจริญ วัดบวรฯไหม?"** กระผมได้ตอบว่า "ไม่รู้จักครับ รู้จักแต่ท่านเจ้าคุณจุลฯ พระปลัดซ้ายของสังฆราช เพราะไปพบเห็นพระสังฆราชและท่านเจ้าคุณจุลฯ ที่วัดบรมนิวาส งานทำบุญอายุสมเด็จพระมหาวีรวงค์ โดยกระผมเป็นศิษย์ติดตามท่านเจ้าคุณราชฯ ที่ท่านไปเทศน์ในงานนั้น"

แล้วหลวงพ่อเหรียญก็ยิ้ม โดยพูดเปรยๆว่า **"แม้แต่องค์ท่านนเรศวรยังรู้จักเลย"** แล้วท่านก็จ้องมองนัยน์ตากระผม กระผมรู้สึกเสียววาบ โดยคิดไปในทันทีนั้นว่า **"เอ๊ะ!หลวงพ่อนี่ เห็นที่จะรู้จักเราเสียแล้ว แต่เกิดมาอยู่จนป่านนี้ เรามิเคยพูดเล่าเรื่องอดีตชาติของเราให้ใครๆเขาฟังเลย ว่าเราได้เคยเป็นใครๆมาแต่กาลอดีตนั้นๆ"**

ที่สุด หลวงพ่อเหรียญท่านได้พูดว่า "หนู! ช่วยไปหาใบโพธิ์ตามวัดต่างๆ เฉพาะในจังหวัดธนบุรี ๓๐ วัดๆละ ๓๐ ใบ จะได้ไหม?" กระผมตอบรับว่า "ได้ ขอรับหลวงพ่อ" และกระผมยังได้สอบถามต่อไปอีกว่า "วัดเล็ก วัดใหญ่ วัดราษฎร์ วัดหลวง วัดร้าง เช่นวัดสันติธรรมาราม จะได้ไหมครับ?" ท่านได้ตอบว่า "ได้จ้า" แล้วกระผมก็ยังข้องใจต่อไปอีกว่า "บางวัดไม่มีต้นโพธิ์ใหญ่ๆ มีแต่ต้นโพธิ์ขี้นก ที่ขึ้นตามกำแพง จะใช้ได้ไหมครับ?" "ได้จ้า" หลวงพ่อตอบ พร้อมกับยิ้มๆ แล้วกระผมก็กราบเรียนบอกท่านไปว่า "เมื่อกระผมหาได้ครบ โดยตากให้แห้งสนิทแล้วจักส่งทางพัสดุไปรษณีย์มายังหลวงพ่อวัดนี้น่ะขอรับ" หลวงพ่อยิ้ม พร้อมกับยื่นมือทั้งสองของท่านมาจับมือกระผมแน่น ขณะนั้น กระผมคิดว่า หลวงพ่อนี่คงต้องมีนิมิตอะไรที่เกี่ยวกับตัวเราเข้าแน่แล้ว ว่าเรานี่คือใครมาเกิด แต่ท่านไม่พูดตรงๆคงต้องการจะทดสอบว่า **เรานี่คือคนคนนั้นหรือ?**

ครั้นเมื่อคณะของเราได้เสร็จสิ้นงานเพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนและข้าราชการแล้ว ครั้นถึงวัดประยูรฯ ไม่กี่วัน กระผมก็รีบเก็บหาบรรดาใบโพธิ์ดังที่ว่านี้ จำได้ว่าไม่เกินหนึ่งเดือน กระผมได้จัดส่งไปถวายท่านเรียบร้อย แต่ครั้นออกพรรษาในปีนั้น หลวงพ่อเหรียญได้ให้พระรูปที่เป็นเลขาของท่านนำวัตถุมงคลพร้อมคำสรรเสริญว่า "หลวงพ่อให้ฉันมามอบสิ่งของนี้ ขอขอบใจในความตั้งใจที่ได้จัดใบโพธิ์ไปให้ ได้รับเรียบร้อยแล้ว และหลวงพ่อได้คอยพูดสรรเสริญเสมอๆว่า เด็กคนนี้มิใช่คนธรรมดาน่ะ เขามีคุณธรรมความดี ที่มีน้ำใจต่อผู้คนทั่วไป มีความสัตย์ซื่อ จริงใจ แต่ถ้าเป็นบางคนเก็บใบโพธิ์เพียงแค่วัดเดียว แล้วก็บอกว่า เป็นวัดโน้นวัดนี้

ตามใจชอบ แต่นี่หลวงพ่อท่านรู้ดูว่า หนูไม่โกหกแน่ และหลวงพ่อยังสั่งให้ฉันบอกหนูว่า ถ้าว่างๆ มีเวลาก็ไปเที่ยวที่วัดหนองบัวบ้าง รู้สึกว่า ท่านจะรักเมตตาหนูมาก สั่งแล้วสั่งอีก ครั้นท่านจะลงมาหา ท่านก็ชราภาพมากแล้ว"

อันเรื่องนี้ ท่านอาจารย์ก็ได้ร่วมรับรู้รับทราบด้วยแน่ แต่ท่านอาจารย์จะยังจดจำได้เต็มบริบูรณ์หรือไม่ นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ทำไมกระผมจึงได้นำเอาเรื่องนี้มาจารึกไว้ ณ ตรงนี้ และบัดนี้ **เพราะ**

นี่แหละคือมหาเถรคันฉ่อง

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **ภูมิพลองค์อริยะ**นี้นี่แหละผนวช ในปี ๒๔๙๙ คราวนั้น ผู้คนทั้งในและนอก ทั้งวัดและบ้าน พากันสนใจจนทั่ว กระผมเป็นเณรอยู่กับท่านอาจารย์ ในกาลนั้นก็ได้ดูรู้ข่าวจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ เมื่อแลเห็นภาพจากหนังสือพิมพ์พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องนักบวช กำลังเดินตาม **พระโศภณคณาภรณ์** ตอนจะเข้าโบสถ์วัดบวรฯ เพื่อทำวัตรสวดมนต์ ได้มีเสียงที่ข้างหูกระผมว่า **"นี่แหละคือมหาเถรคันฉ่อง"** หลายครั้ง จนกระผมย้อนรำลึกนึกไปถึงก่อนที่กระผมจะมาเกิด ได้มีการประชุมและรู้ว่าบุคคลท่านใดๆมาอยู่ ณ ตรงไหน อันเรื่องละครในตอนนี้ เราท่านผู้มีสติปัญญาน้อย จะคุยโตโอ้อวดว่า **"ฉันรู้ ฉันทราบ ฉันเก่ง ฉันกล้า"** เป็นการเพ้อเจ้อ บังอาจ เพราะอะไรหรือ? **ก็เพราะขาดหัวโขนสวมใส่ไว้บนหัว** จึงต้องคอยกลัวจนหัวหด ครั้นพูดไปก็ไม่มีใครผู้ใดเขาฟังและเชื่อจึงจำต้องปล่อยให้เป็นความมืดของโลกนี้ต่อไป น่ะท่าน

ผีคอขาดมาคอยอยู่ใต้ถุนศาลา

ใน ๒ วันต่อมา คณะของเราได้มายัง **วัดเจ็ดเสมียน โพธาราม** ก่อนเพล ท่านอาจารย์ได้เทศนาสอนประชาชนคนบนศาลาใหญ่ แล้วมีการเลี้ยงพระทั้งวัดนั้น ส่วนกระผมก็เดินลงมาที่บันไดหน้าศาลานั้น พอหันไปดูที่ใต้ถุนศาลา ก็แลเห็นผีคอขาดนั่งเรียงกันเป็นสิบๆ แล้วมีเสียงผู้ที่คุมอยู่ ณ ที่นั้นว่า **"เด็กคนนี้นี่แหละ ได้นำพาให้พวกเราต้องพิกลพิการ มาแต่ครั้งที่รบกันนั้น"** พอกระผมรู้เห็นได้ยินเรื่องนี้ก็เกิดสลดใจขึ้นมาในทันทีทันใด จึงได้ร้องไห้ออกมาโดยมิได้ตั้งใจแต่อย่างใด ร้องไห้สะอึกสะอื้นคิดถึงความผิดพลาดที่เราไม่ฉลาด จนทำให้พวกเขาต้องมีคอขาดเหล่านี้อยู่ทนทุกข์ทรมานมานานเป็นร้อยปี ครั้นขึ้นไปพบท่านอาจารย์ก็ยังคงร้องไห้ต่อให้ท่านอาจารย์เห็น จนท่านกำนันดี ซึ่งมีคุณธรรมประจำเจ็ดเสมียน และสองศรีคนดีภรรยาท่าน ได้คอยสอบถามกระผมว่า ใครมาทำอะไรให้หนูร้องไห้ กระผมก็ไม่อาจจะตอบได้ เพราะขืนพูดบอกไปในขณะนั้น นั่นก็คือเด็กบ้า ต้องพาเข้าโรงพยาบาลแน่ๆ **แต่ที่สุด คุณพี่-คุณน้า ผู้น่ารักเคารพยิ่ง ซึ่งเป็นศรีภรรยาคนที่สองของท่านกำนันนั้น** ได้คอยปลอบประโลมพยายามเอาอกเอาใจกระผม หาอาหารใส่จาน มาคะยั้นคะยอเพื่อให้กระผมกิน พร้อมกับพูดว่า "ใคร?มาทำให้น้องต้องร้องไห้บอกพี่มา พี่จักช่วยเหลือให้ได้" และแล้วก็เอาผ้าเช็ดหน้าออกมาเช็ดซับน้ำตาให้กระผม กระผมคิดตื่นตันใจยิ่งขึ้นไปอีกว่า **"เอ้อ! คนเช่นนี้ จะมีอยู่ในโลกสักกี่คนน่ะ ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย ช่างมาเอาอกเอาใจถึงขนาดนี้** และแล้วแม่นางคนดี ผู้ศรีภรรยาคนสวยที่สองของท่านกำนันนั้น เห็นกระผมไม่กินข้าวที่นำมาให้นั้นแน่ ก็ตักใส่ช้อนยกมือขึ้น พร้อมกับพูดว่า **"พี่รักน้อง สงสารน้องจริงๆ ถ้าน้องรักพี่ก็จงกินน่ะ"** เมื่อกระผมได้ฟังคำนี้ ลำคอที่ตีบตันก็จำต้องขยาย โดยหยิบช้อนที่ท่านผู้ดีมีน้ำใจประเสริฐสุดมาใส่ปากด้วยตนเอง เพียง ๓ ช้อน

เพื่อมิให้เสียกำลังใจในความเมตตาปรารถนาดีของพี่ท่านนั้น

และ ณ วันนี้ กระผม **"คนธรรมดาสามัญที่สุด"** ขอออกมาปรากฏตัว โดยมิเกรงกลัวต่อสิ่งใดอะไรทั้งสิ้น ขอกุศลผลบุญแห่งความดีที่กระผมกำลังมาเปิดเผย เรื่องที่ไม่เคยมีใครผู้ใดเขาบ้าว่ามาก่อนนี้ให้สาธารณชนคนเขาทราบรู้กัน ผลดีอันจักมีแก่ผู้รู้เรื่องนี้ จงเป็นเครื่องบูชาต่อคุณธรรมความดีของคุณพี่ท่านด้วยเถิด และท่านผีเปรตที่ประจำอยู่ ณ เขตเจ็ดเสมียน จงรับรู้ร่วมอนุโมทนาต่อการกระทำดีของข้านี้ด้วยเถิด พยายามอย่าให้พวกเขาเข้าไปอยู่ใกล้กับพวกจัญไรในหลายๆรูปแบบด้วยน่ะ ท่าน และแล้ว วันเวลาหนึ่ง เราจำต้องพบกันแน่

กรรมเก่ามาสะท้อนย้อนให้แลเห็น ณ บัดนี้แล้ว

ดึกของวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๔๙๘ กระผมได้ฝันเห็นเป็นว่า **ท่านบุญมาออกมาเป็นประธานในงานบัญชาการศึก** แล้วมีผู้กราบทูลว่า "ได้มีเจ้าทิดสึกใหม่นายคนหนึ่ง ซึ่งช่างพูดเจรจานัก ว่าพวกเราทั้งหลายจะออกมารบหรือไม่รบ มันก็ต้องตายกันทั้งนั้นแหละ จึงทำให้บรรดาทหารท้อถอยด้อยกำลังใจในคำกล่าวเช่นนี้" เมื่อท่านบุญมาไต่สวนทวนความตามเรื่องนี้ว่าเป็นความจริง แล้วจึงสั่งให้เจ้าทิดสึกใหม่นายคนนั้นเข้าไปในตะคร้อลูกใหญ่ แล้วให้ช้างเตะ

ครั้นค่ำของวันที่ ๒๖ ธันวานั้นนั่นแหละ กระผมผู้เป็นเณร เมื่อได้อาบสรงน้ำเสร็จแล้ว ได้เดินผ่านหน้าต่างห้องของ **คุณทวี ขำศิริ** ผู้เป็นศิษย์วัดร่วมอาจารย์เดียวกัน แล้วก็แวะคุยบอกเล่าเรื่องความฝันนี้แก่เขา ซึ่งเขาก็นั่งฟังโดยมิได้วิจารณ์อะไร เพราะเห็นเขาเป็นผู้คงแก่เรียนเพียรศึกษาดีมีศีลธรรมผู้หนึ่ง ซึ่งกำลังเรียนอยู่ที่อำนวยศิลป์ธนบุรี ในชั้นเตรียมอุดมศึกษา

๖ โมงเย็น ของวันที่ ๒๘ ธันวาเวลาใกล้ค่ำแล้ว กระผมเริ่มมี

อาการหิวโหย อยากจะดื่มฉันโกโก้เย็น เดินไปหาเด็กวัดหลายคน ทุกคนเขาก็กำลังตั้งใจดูหนังสือกันเพื่อที่จะสอบ จึงได้ตัดสินใจไปในขณะนั้นว่า "ก็เราหิว เราอยากจะดื่มฉัน ทำไมจะต้องไปรบกวนใช้ให้ใครๆเขาไปซื้อเล่า ซึ่งเราก็มีขาเดินไปก็ได้นี่นา จะต้องไปอายใครเขาทำไมเล่า" ดังนั้นกระผมจึงหยิบขันอลูมิเนียมและเหรียญหนึ่งบาท เดินออกไป

ครั้นพอข้ามถนนประชาธิปก เชิงสะพานพุทธ รถยนต์คันยาว "บูอิค" วิ่งลงจากสะพานมาด้วยความเร็วก็ชนกระผมเข้าข้างหน้า พร้อมกับเบรคดังลั่น กระผมได้กระเด็นลอยขึ้นไปยังหลังคาของรถคันนั้น นิ้วมือซ้ายทั้งหมดก็ปะทะกับหลังคานั้นอย่างแรง ครั้งแรกนิ้วมือก็ชาหมด เมื่อเจ้าของรถลงมาถามว่า "เป็นอะไรไหม?" กระผมได้ตอบว่า "ไม่เป็นอะไร" แต่ครั้นข้ามไปซื้อโกโก้เย็นซึ่งเขาคอยที่จะถวายให้อยู่แล้ว เลือดที่นิ้วมือนั้นจึงเริ่มไหลซึม ความเจ็บปวดก็เริ่มปรากฏ กระผมได้เอาปลายจีวรพันรัดมือไว้ รีบเดินลอดใต้สะพานกลับ แต่บรรดาผู้คนที่ดูรู้เห็นซึ่งอกสั่นขวัญหายเหล่านั้น ก็ร้องกันลั่น และมาพูดให้ได้ยินกันทั่วไปในที่นั้นว่า "อภินิหารเณรน้อยจริงๆ"

คืนนั้น กระผมนอน-จำวัดไม่หลับเลยโดยนั่งทำภาวนา พิจารณาสังขารร่างกาย พรอมกับใช้ยาหม่องนวดถูทาอยู่ไปมาทั้งเจ็บปวดแสบร้อนตลอดทั้งคืน พร้อมกับคอยถามตนเองอยู่เสมอวา "**พอใจที่จะมาเกิดมีสังขารร่างกายอย่างนี้อีกหรือไม่?"** อันเป็นวันเปิดอนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินที่วงเวียนใหญ่

ครั้นรุ่งเช้า ก็ออกบิณฑบาต ข้ามสะพานพุทธไปยังพาหุรัดและสะพานหัน โดยมีผ้าเช็ดหน้าพันมืออยู่ตลอดกาลนานเป็นแรมเดือน จนวันหนึ่ง ท่านอาจารย์ได้สังสัยว่า "เณร!เป็นอะไรหรือ จึงต้องพันมือด้วย?" กระผมได้ตอบออกไปว่า "ปวดมือครับ"เพราะไม่ต้องการให้ใครๆผู้ใดเขารู้ว่า กระผมได้ถูกรถชนจนลอยขึ้นไปตกอยู่บนหลังคารถคันนั้นอีกเพราะหลีกหนีกรรมเก่าไม่ได้ ครั้นจะนำเอาไปพูดเล่าแกใครๆเขา เขาก็ว่า

เรานี้เซ่อ ข้ามถนนไม่คอยดูตาม้าตาเรือ จึงเงียบเก็บเอาไว้ในใจเพื่อเอาไว้ใช้ศึกษาหาความรู้ว่า **กรรมเก่านั้น สามารถตามสนองผลให้คนเห็นเป็นอุบัติเหตุได้หรือ**

ดึกวันหนึ่ง ซึ่งใกล้จะออกพรรษาปี ๒๕๐๐ บุพพกรรมนี้ยังไม่สิ้น! กระผมได้ฝันอีกว่าขณะที่เป็นนายทัพ กำลังรบอยู่กับพม่าข้าศึกนั้น เล็งกระสุนยิงไปยังนายทัพพม่าที่กำลังนั่งอยู่บนหลังม้าจนเขาตกลงมา และตามจับตัวได้ในที่สุด ครั้นรุ่งเช้า กระผมได้ออกบิณฑบาตกับพระผู้บวชใหม่คือ **พี่สมศักดิ์ ยินดี** ในปัจจุบันนี้ก็คือเจ้าของร้านและโรงงาน **เอส.ที.ไทยแลนด์** โดยเดินไปทางวงเวียนเล็ก วงเวียนใหญ่ และกำลังเดินอยู่ ณ ถนนลาดหญ้า เพื่อจักได้ไปออกยังตลาดท่าดินแดง

ขณะนั้นกระผมซึ่งกำลังอยู่คู่กับพี่สมศักดิ์ แต่กระผมเพียงผู้เดียวต้องถูกรถที่เพิ่งออกมาแต่เช้าตรู่เพื่อฝึกขับ ข้ามจากถนนด้านหนึ่งมาชนด้านหลังกระผมจนตัวลอย แล้วตกลงมา ซึ่งมีเลือดไหลอาบตัว จากแผลที่ศีรษะด้านขวา ปรากฏถึงวันนี้ ดีน่ะ ที่พี่สมศักดิ์รีบนำส่งโรงพยาบาลสงฆ์ จนต้องนอนพักรักษาตัว ๑ สัปดาห์ อันเรื่องที่กระผมได้พูดว่ามานี้ ท่านอาจารย์ก็ย่อมรู้เห็นเป็นอย่างดี ว่าจริงไหม ขอรับ

อันเรื่องราวเท่าที่กระผมได้จารึกบันทึกลงไปในที่นี้ มิใช่จะมาตั้งตนเป็นคนสอนเช่นกับครูอาจารย์ให้เขาทำดีกันหรอก แต่ใคร่จักใช้เป็นเครื่องบูชาสักการะ แด่ท่านอาจารย์ ผู้มีพระคุณยิ่ง ซึ่งได้เคยร่วมรับรู้รับทราบมาด้วยกันกับกระผม ในวันเดือนปีเก่าๆที่ได้ผ่านพ้นมาแล้วนั้นๆ

ท่านอาจารย์เป็นนักเทศน์เด่นดังมีชื่อเสียง ผู้เป็นศิษย์เอกของ ยอดพระธรรมกถึก คือ ท่านเจ้าคุณธรรมภาณภิลาส หรือ ท่านนายพันเอกเพิ่ม เกตุจรูญ อนุสาวนาจารย์แห่งกองทัพบก ผู้ได้เคยแวะไปเยี่ยมเยียนท่านอาจารย์บ่อยๆ ภายหลังจากที่ท่านได้ไปส่งลูกสาว ที่โรงเรียนซางตาครูสคอนแวนต์ ซึ่งเลยวัดไปหน่อย บางครั้งคำสนทนาระหว่างทั้งสองท่านได้ลอดเข้าหูกระผมว่า "ขณะนี้มีเณรอยู่ ๓ องค์" "ดูหน้าตา

หมดจด คงจะรับงานการเทศน์ต่อไปในวัดนี้ได้น่ะ"

แต่ท่านอาจารย์มักจะพูดบอกแก่ใครๆโดยทั่วไปว่า **"เจ้านี่ขี้เหร่แต่แกงอร่อย"** นี่คือคำประกาศปริญญา ที่ท่านอาจารย์ได้มอบให้กระผมแต่บัดนั้น จนมาถึงบัดนี้

ขอรับ! ก็เพราะกระผม **"ขี้เหร่"** จึงไม่มีหญิงใด ใครๆเขามารักมาชอบด้วยใจจริง เพราะอะไรหรือ ก็เราไม่มีเงินฟาดคลุมหัวเขาเอาไว้ให้มิด จนทำให้เธอร้องบอกออกมาว่า "ฉันรักเธอจริงๆ จนหมดหัวใจน่ะ" **นี่แหละหรือ คือ รักแท้ของสัตวโลกนี้ หรือมี? ท่านผู้ใด? ใคร? ข้าขอรักเคารพบูชายิ่ง**

สามัคคีนั้นต้องมีรากฐาน

เพราะนิสัยใจคอของเณรรูปหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับอาจารย์เดียวกัน ขาดเมตตากรุณา ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอาแต่ใจตัวเองเสมอ ศิษย์อื่นๆ ไม่ชอบ สำหรับกระผมนี่ ได้ตั้งจิตตั้งใจลงไปในขณะนั้นเลยว่า "คนคนนี้เราจะไม่คบค้าสมาคมแน่ ถ้าไม่มีเรื่องที่จำเป็นจริงๆแล้ว จะไม่พูดคุยสนทนาด้วย" ท่านอาจารย์ได้แลเห็นพฤติกรรมว่า "แตกสามัคคีกัน" จึงมีการประชุมกัน ตอนหนึ่งท่านอาจารย์ได้แนะสอนว่า "ควรจักสมานสามัคคีกัน เพราะอยู่ด้วยกัน" เมื่อท่านอาจารย์พูดเสร็จ กระผมได้ยกมือพนมและกล่าวขอประทานอภัย ที่จำต้องต้องขอพูด ณ บัดนั้น ว่า

"ดินเหนียวที่แข็ง เพราะขาดน้ำก็ดี หรือมีก้อนอิฐ หิน กรวด อยู่ภายในก้อนดินเหนียวนั้นๆ ย่อมไม่สามารถที่จะปั้นให้เป็นตัววัวควายหรือตัวตุ๊กตาอะไรๆได้ การที่คนเราจะรักสามัคคีต่อกันได้ มันต้องมีสาเหตุและเหตุที่คนเรารักสามัคคีกันไม่ได้เพราะอะไร เราจำต้องสาวไปเป็นเปลาะๆอย่างกับเส้นสายโซ่ ว่ามันเกิดมาจากอะไร ความไม่ซื่อสัตย์ต่อกันหรือ ความขาดอัธยาศัยไมตรีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันหรือ ความมีศีลาจารวัตรแตกต่าง

กันมากน้อยแค่ไหน อย่างไรกัน ฯลฯ นั่นคือปัญหาที่เราต้องแก้ไขต่อไปล่ะ"

ข้อที่กระผมได้กล่าวมานี้ ทำให้บรรดาศิษย์และท่านอาจารย์ในกาลนั้นเงียบฟัง ไม่ทราบว่าจะผิดถูกอย่างไร และมาจนถึงบัดนี้ ก่อนวันที่ ๕ ธันวามหาราช ปี ๓๗ ที่เพิ่งผ่านมา **องค์พระมหากษัตริย์ภูมิพลคนอริยะ** ได้ทรงเบื่อที่จะกล่าวว่า ให้รักสามัคคีกันน่ะ อีกต่อไป เพราะอะไร ถ้าคนเก่าแก่แต่โบราณ เขาก็จะพูดว่า **"เออ!กูเบื่อที่จะเป่าขลุ่ยให้ควายฟังอีกแล้วโว๊ย" หรือ "ข้าขี้เกียจที่จะสีซอให้ควายฟัง"**

ถ้ากระผมจะรักผู้หญิงคนใด ก็ถ้าผู้หญิงคนนั้นมีความคดในข้องอในกระดูก คอยแต่เล่นจะเอาทรัพย์สมบัติเงินทองข้าวของ คอยทำดีในตอนที่กระผมเด่นดัง ครั้นกระผมตกอับ ก็ถีบหัวไล่ไสส่งไปลงนรกเสีย หญิงนั้น กระผมสมควรจะนำเอาขึ้นนั่งแป้นแท่นบูชา ให้เป็นศรีภรรยาอีกต่อไปได้ล่ะหรือ ขอรับ ท่านอาจารย์! **"คอยแต่ร่วมสุขสนุกด้วยกัน ครั้นถึงคราวต้องทุกข์ รีบผละหนีจากไป"** เกลื่อน!

ความผูกพันธ์ในระหว่างท่านอาจารย์กับกระผมผู้ศิษย์ ได้มีอยู่มากมายหลายเรื่องและหลายตอน ครั้นจะหยิบย้อนนำมาพูดกล่าวในคราวครั้งนี้ก็มากความ เช่นตอนหนึ่ง ซึ่งเรา ท่านอาจารย์กับกระผมได้ไปพักค้างคืน ณ วัดเทพอาวาส ท้ายเมืองราชบุรี เพื่อจะเดินทางต่อไปยังบางนกแขวกในการเทศน์ร่วมกับท่านมหาเทพ คืนนั้น กระผมได้ถูกสัตว์ร้ายมีพิษกัดที่ปลายเท้าซ้าย ท่านอาจารย์ได้รีบนำพากระผมไปในคืนวันนั้นด้วยความขลุกขลักทุลักทุเล ที่ต้องตามหาสามล้อถีบในยามวิกาล เพื่อเข้าสู่ตัวเมือง ท่านอาจารย์เกรงกระผมจะสิ้นใจตายไปก่อน จึงได้รีบควักผ้าเช็ดหน้าในย่ามออกมารัดขากระผมไว้แน่น เพื่อมิให้พิษร้ายวิ่งเข้าสู่หัวใจ **อันคนเราจะเห็นอกเห็นใจกัน ก็ในยามทุกข์ยากลำบากลำบนมาด้วยกันนี่แหละ**

ต่อไปกระผมจักขอนำเอาจดหมายส่วนตน ที่ได้กล่าวเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวกระผมที่ได้เข้ามาอยู่อาศัยกับท่านอาจารย์ ณ วัดรั้วเหล็ก

ประยูรวงศ์ เพื่อให้ท่านอาจารย์อ่านและพิจารณาด้วยว่า **กระผมศิษย์น้อยคนนี้ นี่แหละเป็นคนเนรคุณคนหรือไม่** ดังที่ใครๆในอดีตเขามักกล่าวเล่ากันนักว่า **หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง เขียนหนังสือด่าคนเก่ง** ปัญหาว่า เรายืนอยู่ ณ จุดใด จะมองไปสู่ทิศทางไหน ที่เราต้องการจะทำให้ผู้คนเขาแลเห็นจนเด่นชัด เพื่อจักได้ทำการขจัดปัญหานั้นๆให้หมดสิ้นไปในที่สุด แม้แต่ **พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์** ก็ไม่วายที่จะทรงตำหนิในข้อนี้ ซึ่งท่านอาจารย์ก็ได้อ่านทราบในพระนิพนธ์ของเจ้าองค์นี้มาแล้วมิใช่หรือครับ **ในการวิจารณ์ "ละครแห่งชีวิต" ของท่านอากาศฯ** ซึ่งอยู่ ณ ตู้หนังสือ **"นม"** สีเขียวที่ตั้งอยู่ข้างบันไดของตึกพิศบุนนาค เมื่อปี ๒๔๙๕ นั้น ยังจำได้ขอรับ!

ชีวิตย่อๆพอได้ใจความตามเรื่องของพี่ที่มีอยู่

น้องรัตติยากรจำ

ขอบพระคุณในความเมตตาปรารถนาดีที่น้อง และคณะทำงานในรายการ **"ธรรมสวนะ"** ได้กรุณานำเอา **ประวัติวัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์พร้อมกับองค์พระพุทธนาคน้อย** (พระ-พุทธะ-นาค-น้อย) ออกอากาศทางไทยทีวีสีช่อง ๓ เมื่อเช้าวันอาทิตย์นี้ที่ ๑๗ เมษา ๓๗ ขณะที่กำลังอยู่ในเทศกาลงานสงกรานต์ปีใหม่ของไทยเรานี้

วัดนี้ เป็นวัดซึ่งพี่ได้เคยเข้าอยู่อาศัยแต่ครั้งที่พี่ยังเป็นเด็กและเณรจากเมื่อปี ๒๔๙๕-๒๕๐๐ กับ **ท่านพระอาจารย์มหามงคล ศิริกานนท์** คนบ้านอัมพวา บางช้าง สมุทรสงคราม ซึ่งกำลังเป็นสมภารอยู่ในปัจจุบันนี้นี่แหละ **"พระธรรมวิสุทธาจารย์"**

พี่ได้เรียนจบ **ป.๔** เลขประจำตัว ๘๘๘ จาก**ประชาบาลเทพ-ราษฎร์รังสรรค์** วัดทางหลวง ก็ได้อยู่เพื่อช่วยทำงานหาเงินให้ครอบครัวพอสมควรแก่กาล และแล้วจึงได้หนีออกจากบ้านทางหลวงปลายกลัด

ลาดงา (ไปทางลัดลาดหญ้า) **เสนาอยุธยา** ลงมาเป็น **"เด็กพเนจร"** ท่องเที่ยวเรื่อยๆไป ตามใจชอบ ที่สุดได้เตร่เหร่เที่ยวไปโดยหัวเดียวกระเทียมโทนจากท่าเตียนถึงปากคลองตลาด แล้วจึงเดินข้ามสะพานพุทธ โดยไปหยุดอยู่ที่ตรงข้าง **พระเจดีย์องค์ใหญ่ ณ วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์**

ครั้งแรก **พี่ได้เข้าไปกราบ-กราบ-กราบท่านมหามงคล ที่กุฏิตึกพิศบุนนาค คณะ ๒** (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นคณะ ๑) ท่านยังไม่ยอมรับพี่เข้าเป็นศิษย์ โดยท่านได้อ้างว่า "มีศิษย์เพิ่งมาจากบางช้าง สมุทรสงครามอัมพวา อยู่หนึ่งคนแล้ว" (ปัจจุบันศิษย์นั่นก็คือ **พ.อ.พิเศษ ทวี ข้าศิริ** แห่งกรมพระธรรมนูญ) เมื่อท่านได้ปฏิเสธการรับเข้าเป็นศิษย์ พี่จำต้องขอกราบลา แต่ท่านได้เอ่ยปากพูดขึ้นมาว่า "เออ! กินข้าวเช้าก่อนค่อยไป"

ในขณะที่ท่านกำลังนั่งฉันเช้าอยู่กับ **ท่านมหาบุญทรง** องค์ซึ่งได้สึกออกไปทำงาน USIS สำนักข่าวสารอเมริกัน มานานปีแล้วนั้น พี่จึงได้เทล้างกระโถน และปัดกวาดเช็ดถูกุฏิของท่าน **"ตึกพิศบุนนาค"** อันกุฏินี้ **คุณหญิงพิศ** ท่านมีจิตคิดเป็นกุศล ได้สร้างเพื่ออุทิศ แด่ **พระยาพิทักษ์ชลหาร** ผู้สามี แต่ปี ๒๔๘๓ ซึ่งล่วงลับดับร่างกายตายไปแล้ว

แล้วพี่จึงได้กินเศษอาหารที่ท่านได้ฉันเหลือขยักเอาไว้ด้วยความเมตตาเวทนาต่อพี่พออิ่ม ครั้นได้ล้างถ้วยจานชาม เช็ดถู ทำความสะอาดสถานที่นั้นๆเสร็จแล้ว ก็เข้าไปลาท่าน เพื่อจะท่องเที่ยวไปเป็น **"เด็กพเนจร"** ในตอนต่อๆไป จนกว่าจะหาหลักแหล่ง โดยไหว้ขอให้ช่วยเหลือรับใช้ต่องานการทั่วๆไป ที่ใครๆเขาเมตตาสงสาร เช่น คอยล้างถ้วยจานชาม ปัดกวาดเช็ดถูตามร้านอาหาร หรือ แบกหามสิ่งของตามท่าเรือ และหรือคอยช่วยเหลือเข็นรถสามล้อถีบ ตอนขึ้นสะพานพุทธ แต่ใจหนึ่งซึ่งพี่ได้คิดอยู่ว่า "เออ!ก็วัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ ซึ่งเราได้เคยสร้างทำเอาไว้แต่กาลก่อน เราจะเข้าไป กราบๆพระองค์ใดรูปหนึ่ง โดยขอสมัครเป็นศิษย์ท่าน มีอยู่ ๒ อย่าง ถ้าท่านองค์ใดรูปไหนรับเราเข้าเป็น

ศิษย์ก็ดีไป เราจักไม่ต้องเป็นเด็กจรจัด แต่ถ้าไม่รับเราก็จำต้องผจญภัยเป็นคนเร่ร่อน คอยตะลอนท่องเที่ยวไปตามใจชอบ แต่จะอย่างไรเสียเราก็จะไม่ยอมกลับไปแจวเรือจ้าง หรือไปเป็นกลาสี เด็กรับใช้ในเรือขนส่งคนและสินค้า กรุงเทพฯ ท่าเตียน-บ้านแพน เสนาอยุธยา อีกแน่ๆ

แต่ที่สุด ท่านอาจารย์มหามงคล ท่านได้เอ่ยปากพูดขึ้นว่า "เอ้อ! ลองอยู่ที่นี่ไปชั่วคราวก่อน" ดังนั้นตั้งแต่เช้าวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๔๙๕ จึงเป็นวันที่พี่ได้เริ่มเป็นศิษย์วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์ โดยมิต้องเป็น **"เด็กเร่ร่อนพเนจร"** ในตอนต่อๆไป แต่บุพพกรรมนั้นจำต้องมาทำให้เป็น **"เณรพเนจร"** อย่างหลีกไม่พ้นจนได้

ความจริงเรื่องราวระหว่างอยู่ภายในวัดนี้นั้นมีอยู่มากมาย แต่พี่ใคร่ขอเล่าย่อๆพอได้ใจความว่า "ขณะนั้น **"พี่เด็กวัด"** ได้เป็นศิษย์ของท่านอาจารย์มหามงคล แต่ในขณะเดียวกัน ก็จำต้องเป็นศิษย์ของ**ท่านเจ้าคุณราชเวที** (พร ธีรภัทโธ) เพราะท่านเจ้าคุณรูปนี้ เป็นอาจารย์ของท่านมหามงคล ซึ่งอยู่กุฏิใหญ่ไม้ ๓ ชั้น ใกล้ชิดติดต่อกัน โดยที่ไม่มีพระเณรและเด็กอยู่ร่วมด้วยเลย เพราะท่านไม่รับใครๆ ผู้ใดที่จะให้เข้ามาอยู่ร่วมด้วย แต่ท่าน บางครั้งบางคราวจำจักต้องใช้เด็ก เพื่อติดตามไป **ท.ส.บ.** คือ เทศน์-สวด-บังสุกุล ตามวังเจ้านาย ตามบ้านคฤหบดี ข้าราชการเก่าๆที่เป็นหลวง พระ พระยา และเจ้าพระยา ในเวลามีงานที่เขานิมนต์มา เพราะท่านเป็นพระฤกษ์พระชัยของพระปกเกล้าฯ คือได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น เจ้าคุณรูปแรกในรัชกาลที่ ๗ ที่ **"พระปิฎกโกศล"** ในขณะที่ท่านมีอายุเพียง ๒๕-๒๖ ปี และที่สำคัญ **ท่านอาบริพัตร** คือ **สมเด็จเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต** ได้ทรงเป็นเจ้าภาพบวชจากเณรเป็นพระ ซึ่งใครๆก็รู้กันทั่วไปว่า ท่านเป็นพระเจ้าพระนาย เพราะเจ้าบวชให้ ดังนั้น พี่จึงจำต้องติดตามไปในงานเล็กงานใหญ่ทั่วๆไป ทั้งใกล้และไกลออกไปตามต่างจังหวัด มีแต่เฉพาะท่านมหามงคลเท่านั้นที่จำต้องไปค้างคืน

ทั้งท่านอาจารย์มหามงคล และท่านเจ้าคุณราชเวที ต่างก็เป็นพระนักเทศน์ที่มีชื่อเสียง แต่คนละระดับ คือระดับศิษย์ กับอาจารย์ ส่วนตัวพี่นี่สิ จำต้องเป็นศิษย์คอยติดตามไปให้ทั้งสองรูปท่านนี้ นี่แหละ

วันพฤหัสบดี พี่เริ่มเข้าไปอยู่ ณ วัดนี้ ครั้นถึงวันอาทิตย์ที่เริ่มมาถึงนั้น พี่ได้ถูกใช้ให้แบกตาลปัตรเดินตามหลังพระ ไปในงานทำบุญสวดมนต์ฉันเพล ที่ตลาดนกกระจอก บ้านของ**คุณหมอเปลี่ยน เรืองวารี** ผู้เป็นพ่อตาของ**ท่านมหาเอิบ เพิ่มปรีชา** คนจัดงานการกุศลของวัดนั้น และในขณะที่พี่กำลังเดินเข่าเพื่อนำเอาตาลิปัตรเข้าไปจะแจกจ่ายถวายแด่พระภิกษุสงฆ์องค์ที่กำลังอยู่บนอาสนะ ต่อประชุมชนคนทั้งปวงอยู่นั้นก็ได้มีเสียงดังๆขึ้นมาว่า **"มหามงคล! นี่ไปขุดเอามาจากที่ไหนล่ะ?"**

เสียงนั้น เป็นเสียงขององค์ประธานสงฆ์ คือ **"ท่านเจ้าคุณราชฯ"** แล้วท่านอาจารย์มหามงคลองค์ซึ่งกำลังนั่งค่อนไปทางท้าย ได้น้อมตัวตอบด้วยสำเนียงเสียงอ่อยๆ ค่อยๆ ด้วยความคารวะว่า **"อยุธยา ขอรับ"** ทุกๆสายตา ทั้งพระและฆราวาสได้เพ่งจ้องมองมายังตัวพี่เป็นจุดเดียวกันทั้งเงียบสงบ ในขณะนั้น พี่มีความรู้สึกอาย อาย ต่อผู้คนมากมาย จนหน้าชาไปหมด แต่ก็ยังมีสติอดคิดตอบไปจากใจในขณะนั้นไม่ได้ว่า **"นี่แหละ! ขุดเอามาพร้อมกับกระดูกของนเรศวร ที่กรุใหญ่ในเจดีย์ศรีอยุธยาน่ะซีท่าน"** แต่ก็คิดอีกทีว่า "เอ้อ! เรานี่ ท่านที่ได้ถามว่ามานี้ ก็ถูกของท่านเหมือนกันน่ะ ก็เพราะเรามันเป็นเด็กบ้านนอกจริงๆ ได้ทำงานอาบแดดมาจนตัวดำ จึงได้ทำให้ต้องถามเช่นนี้" แต่ก็คิดตำหนิในใจอยู่ว่า "แหม! พระองค์นี้ขาดมารยาท ไร้ความเป็นผู้ดีเสียจริงๆ ช่างดูถูกดูแคลนเราผู้เป็นเด็กขี้เหร่ ซึ่งพเนจรมาจากบ้านนอกเสียนี่กระไรเลย"

"แหม! ถ้าเรามีมหิทธิฤทธิ์ คิดอะไรๆก็ได้ดังใจต้องการนั้นๆได้แล้วเรานี้จะกลับกลายให้เป็น กษัตริย์กำลังแต่งองค์ทรงยศเต็มอัตรา ออกมาให้คนเขาเห็น ณ บัดนี้เลย ดูทีหรือว่า เขาๆจะวางหน้าเอาไว้อย่างไรกัน"

เมื่อพระท่านได้สวดมนต์เสร็จแล้ว ก็เริ่มตั้งต้นจะฉันเพลกัน

เจ้าภาพก็เรียกพี่เพื่อให้กินข้าวกลางวัน ในขณะที่กิน-กินอยู่นั้น ใจก็คิดต่อไปอีกว่า "แหม! พระองค์นี้คงเป็นเจ้าคุณ โดยเป็นสมภารวัดประยูรนี้แน่ๆ แต่ เอ๊ะ! ทำไมท่านจึงไม่มีความเห็นอกเห็นใจเด็กๆเช่นเรานี้บ้างเลย ก็ใครเล่าเขาอยากจะตัวดำขี้เหร่บ้าง" แต่ก็มาคิดดูอีกที เอ๊ะ! นี่ก็ดีเหมือนกันน่ะ ที่มีคนแม้แต่พระท่านยังมาดูถูก เหยียดหยามเรา อ้าว! ก็ไหนตัวเราที่ว่า เคยเป็นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินมาแต่ชาติก่อนๆ เวลาไปไหนๆมักจะปกปิด เพื่อมิให้ผู้ใดใครๆเขารู้ว่าเราเป็นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน เพื่อต้องการจะดูอุปนิสัยสันดานของผู้คนในทุกๆระดับ ว่าดีเลวกันอย่างไร แค่ไหน? และบางครั้ง เรายังเคยคิดว่า **เออ! ถ้าเราแปลงร่าง เปลี่ยนกายได้ เราจะลองไปเกิดเป็นคนยากจน จนต้องถือกะลาคอยเที่ยวขอทานเขากิน ดูซิว่าผู้คนเขาจักแสดงการกระทำอะไรๆต่อเราบ้าง**"

"อ้าว! ก็เมื่อชาตินี้ เราเองได้มาเลือกเกิดเองตามใจชอบ เพื่อต้องการจักทดสอบดูตัวใจของเราเองนี้ว่าจะสามารถเอาตัวมานะ-ถือตนถือตัว ออกไปจากจิตใจได้มากน้อยแค่ไหน ทำไมเราจะต้องมาคิดน้อยเนื้อต่ำใจในคำพูดจาสามหาวเช่นนี้ด้วยเล่า"

พอพี่ได้คิดมาถึงข้อนี้แล้ว ก็มีใจเบาสบายขึ้นในทันที แล้วก็คิดสอนใจไปในทันใดนั้นๆเลยว่า "**ดูซิ! ชาตินี้เราจะเอาตัวมานะ ถือตนถือตัวออกจากจิตใจของเราได้หมดไหม?** เราจะสอบตกหรือสอบผ่าน? ต้องปล่อยให้กาลเวลามาเป็นเครื่องตัดสินกันดู ขณะนี้ เรากำลังอยู่ในภาวะฐานะ หน้าที่ที่เหมาะสมที่สุดแล้ว "**คนธรรมดา เด็กพเนจร ผู้ยากจน เป็นศิษย์วัด คอยรับใช้พระเณรทั่วๆไปอยู่ในขณะนี้**" เราจะเล่น-แสดงถึงบทบาทในเรื่องนี้ๆได้ไหม? ข้อนี้ จักไม่มีผู้ใดใครๆเขารู้ นอกเสียจากตัวเราเท่านั้นเอง ที่เกิดมาฝึกและฝึกจิตให้มันสละ ละ วางตัวตน จนหมดค่าราคาไปในที่สุด ซึ่งมันจักได้ประสบพบกับความสบายไปจนตลอดกาล "**เอาดี-หรือ-ไม่เอาดี**"

พูดถึงท่านเจ้าคุณราชเวที องค์รูปนี้น่ะ ท่านเป็นพระที่ไม่ค่อยจะ

เอากับใครๆเรียกว่า **อยู่กันแบบตัวคนเดียว** ภายในวัดนั้นท่านก็ไม่ไปคุยสุงสิงกับใครเลย นอกเสียจากท่านมหามงคล ศิษย์ผู้สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นศิษย์ที่ดีของท่านเท่านั้น ก็เหตุนี้สิน่ะ เวลาท่านสิ้นกายตายลง เมื่ออายุ ๖๐ ปี เพราะเส้นโลหิตในสมองแตกในปัจจุบันทันด่วน มีแต่ท่านอาจารย์มงคลเป็นองค์แรกที่อยู่ด้วย และพี่เป็นเณรกำลังเดินกลับจากเรียนบาลี จึงได้รีบแวะขึ้นไปเยี่ยมดู แล้วท่านอาจารย์มงคลจึงรีบสั่งพี่เลยว่า "เณร! ไปวัดอนงค์ กราบเรียนแจ้งต่อสมเด็จพระพุฒาจารย์ว่าท่านเจ้าคุณราชฯได้มรณภาพแล้ว เวลาบ่าย ๓ โมงเศษ"

พี่ได้รีบเอาหนังสือที่ถือติดมือมาจากการเรียนบาลีนั้น ไปเก็บที่กุฏิ แล้วก็ล้างหน้าล้างตาเสร็จแล้วก็รีบเดินอย่างด่วนว่า เราต้องออกทางบ้าน **คุณนายเจียร เทวาประทาน** ตัดตรงข้ามสะพาน ทะลุออกไปยังตลาดสมเด็จ ซึ่งติดกับวัดอนงค์

พูดถึง**สมเด็จพระพุฒาจารย์ นวม พุทธสรมหาเถร** องค์รูปนี้ ท่านแก่ชรามีอายุกว่า ๙๐ ปีแล้ว ได้ยินเขาพูดกันว่า ครั้งที่ **สมเด็จพระศรีนครินทรา บรมราชชนนี ศรีสังวาลย์** สมัยยังเยาว์อยู่อาศัยแถวตรอกช่างนาก ข้างๆวัดอนงค์ ยังได้รับการสั่งสอนหนังสือไทยและวิชาการต่างๆ จากท่านพระอาจารย์นวมองค์รูปนี้ด้วย

พี่ได้ก้าวขึ้นบันไดเข้าไปในกุฏิใหญ่ ซึ่งมีพระเณรคอย-เฝ้าปฏิบัติวัตรถากอยู่เป็นประจำตลอดวันคืน โดยสลับสับเปลี่ยนเวียนกันไป ท่านสั่งพี่ให้เข้าไปในมุ้งของท่านสมเด็จองค์รูปนี้ เพราะพูดอะไรๆไปก็ไม่ค่อยจะได้ยิน ทั้งๆที่พี่อยู่ใกล้ชิดติดตัวท่าน ครั้งแรกพี่ได้กราบเรียนแจ้งว่า **"ใต้เท้าขอรับ ท่านเจ้าคุณราชเวที-พร วัดประยูรวงศ์ ได้มรณภาพแล้วเมื่อบ่าย ๓ โมงเศษวันนี้ เพราะเส้นเลือดในสมองแตก"** เสียงท่านได้ตอบออกมาว่า **"มหาพร ให้ภาพหรือ"** ขณะนั้นพี่ทั้งนึกขำและนึกเวทนาว่า **อ้อ!คนแก่ชรา อายุมากๆหูตึง เป็นเช่นนี้เองน่ะ เอ๊ะเราจะโดนอย่างนี้เข้าหรือเปล่าก็ยังไม่รู้** ดังนั้น พี่จึงต้องเพิ่มกำลังเสียงกราบรายงานอีก จน

รู้เรื่องกัน แล้วท่านได้พูดเสียงค่อยๆออกมาว่า **"เออ! คิดว่าฉันจะต้องตายไปก่อน อนิจจา วต สังขารา เกิดมาต้องตายกันไปทุกคนน่ะ"**

สำหรับท่านเจ้าคุณราชเวที องค์รูปนี้ หากท่านมีธุระจำเป็นอะไรๆ ท่านจะเดินมาร้องเรียกหาท่านมหามงคลว่า **"มหามงคล! มหามงคล! วันนี้ของยืมเด็กใช้หน่อยน่ะ!"** เสียงดังลั่นแต่ประตูรั้วต้นพู่ระหง

พี่เป็นเด็กวัด พี่มิได้ร่ำเรียนอะไรเช่นกับเด็กคนใดๆที่เขาได้ไปเรียนที่เรียนในตอนกลางวันในย่านแถวๆนั้น ซึ่งมีเรียนมัธยมก็คือโรงเรียนอภิชาติอยู่ข้างวัดนั้น โรงเรียนอำนวยศิลป์ธนบุรี อยู่แถวตลาดท่าดินแดงปากคลองสาน โรงเรียนวุฒิศึกษา อยู่ตรงมุมของวงเวียนใหญ่และโรงเรียนสวนกุหลาบ ตั้งอยู่เชิงสะพานพุทธ ฝั่งพระนคร ส่วนโรงเรียนศึกษานารีและโรงเรียนซางตาครูสคอนแวนต์ เป็นโรงเรียนหญิงอยู่แถวข้างวัด

เมื่อว่างจากการรับใช้ให้พระเณรที่ท่านมักเรียกใช้เสมอๆ พี่ก็ชอบดูหนังสือทุกชนิดเท่าที่มีอยู่ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ซึ่งพี่จำต้องออกไปซื้อให้ท่านอาจารย์มหามงคล ที่ตึกแถวหน้าวัดนั้นเป็นประจำทุกวันทุกวัน ฉบับละ ๕๐ สตางค์ และได้มีอยู่ข่าวหนึ่งซึ่งพี่ต้องสะดุดก็คือ **ศรีบูรพา–กุลาบ สายประดิษฐ์ ถูกจับในคดีกบฏสันติภาพ เมื่อปลายปี ๒๔๙๕ ท**ำให้พี่ระลึกย้อนหลังครั้งอดีตในทันที ถ้าจะให้พี่จำนำเอามาเล่าบอกแก่น้อง ณ ที่นี้ เรื่องก็จักต้องยืดยาวไปเปล่าๆ เอาไว้คราวมีโอกาสเหมาะน่ะจ๊ะ

ประมาณ ๓ โมงเช้าของวันหนึ่ง พี่ได้ถูกเรียกใช้เพื่อให้ก้าวขึ้นบันไดไปบนกุฏิของท่านเจ้าคุณราชฯนั้น บานประตูใหญ่ภายในท่านได้ห้อยแขวนรูปใหญ่เอาไว้ ความจริงรูปนั้นๆมีอยู่ด้วยกันหลายคน แต่เฉพาะบานใหญ่ที่พี่สะดุดใจ ต้องตะลึงเมื่อได้พบ เป็นภาพของบุคคลชาย แต่งเต็มยศครึ่งตัว

สายตาพี่ได้ประสานกันอย่างจังกับสายตาของคนในภาพ ๒๔ นิ้วนั้น พี่จำได้ทันทีว่า **"นั่น! คือท่านอา! ก็อาบริพัตร! พี่สะดุ้ง นี่อะไรกันน่ะ!"**

จะว่าเทพยดา ท่านได้เริ่มดลจิตให้พี่จำต้องมาคิดย้อนหลังไปในเรื่องนั้นก็ได้ เช่นกับน้อง **น้องรัตติยากร และน้องพาฝัน** ซึ่งพอพี่ได้พบประสบสายตาต่อกันเท่านั้น เรื่องอะไรๆแต่อดีตมันก็ทยอยปล่อยออกมาอย่างพรั่งพรู คิดๆดูแล้วก็ไม่น่าจะเชื่อ แต่มันก็ได้เป็นมาแล้ว และกำลังเป็นอยู่ จนพี่จำต้องเล่าเรื่องนี้ นี่แหละน่ะ

วันใด ถ้าเพื่อนดีๆในต่างแดนและต่างจังหวัดจะเข้ามายัง กทม. พี่จักไปรอเขา ณ สนามบินดอนเมือง หรือชานชาลาสถานีรถไฟหัวลำโพง คนแล้วคนเล่า เดินผ่านสายตาพี่ไป พี่ก็ไม่คิดลึกถึงเขาเหล่านั้น อย่างดีก็มีอยู่บ้างว่า "เออ..แต่งตัวดี แปลก หรือสวย หิ้วของมากมาย"

แต่ครั้นบุคคลที่พี่ได้เคยรู้จักเขามาก่อน หรือผู้ที่พี่กำลังมารอคอยเขาอยู่นั้นๆผ่านเข้ามา พี่ก็สามารถที่จักระลึกนึกถึงความหลัง ครั้งที่เรากับเขาได้เคยมีความสัมพันธ์รู้จักกันมาแต่กาลครั้งก่อนๆนั้นแน่ ซึ่งกำลังเป็นเช่นเดียวกับแม่น้องทั้งสอง **"รัตติยาพาฝัน"** ที่พี่ได้เคยรู้จักตัวมาก่อนนานแล้ว ด้วยตนเองจริงๆ แถมยังมีเทพยดา ท่านได้กรุณามาแจ้งบอกก่อนอีก ๕ ปีกว่าที่เราจะพบกัน แล้วเรื่องเช่นนี้ๆ พี่จักมาเล่นโกหกน้องเพื่อเอาอะไรกัน? อ้อ! แต่งงาน คอยจะสมสู่ อยู่เล่นเป็นผัวเมียกันเพียงเท่านั้นหรือ เรื่องเช่นนี้ มันเป็นความคิดนึกของบรรดาสัตว์สวะชั้นต่ำๆ ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในปฐพีพื้นโลกนี้ **เพราะคอยมุ่งแต่กิน แต่กาม และแต่เกียรติกันเท่านั้นเองน่ะซี โลกใบนี้จึงจำต้องมีการวุ่นวายในรูปแปลกๆ แตกต่างกันอยู่เสมอๆ ตลอดมาและตลอดไป โดยไม่มีการสิ้นสุดหยุดจบลงได้**

พี่ยังคงจดจำภาวะ เหตุการณ์ ครั้งสมัยที่พี่ยังเป็นเด็กและเณรอยู่ที่วัดประยูรวงศ์ ก็เพราะน้องได้นำเอาเรื่องราวความเป็นมาเป็นไปของวัดนี้ออกอากาศ ดังที่พี่ได้กล่าวเล่ามาแต่ตอนต้นนี้แล้ว เช่นเดียวกับการระลึกเหตุการณ์แต่กาลอดีตหลายๆชาติ หลายๆภพ ก็เป็นดุจเดียวกัน พอเห็นใครๆได้ หรือพอมีอะไรให้ใจเราไปสะดุด ก็ทำให้เป็นต้นเหตุให้เราระลึก

ย้อนเข้าไปยังเรื่องนั้นๆได้ในทันทีเลย โดยมิต้องไปนั่งเข้าฌานคิดหรอก

แต่หากจะมีคำถาม ณ ที่ตรงนี้ว่า **"อ้าว ทำไมทุกคนจึงทำไม่ได้เหมือนๆกันล่ะ?"** **คำตอบสั้นๆที่สุดคือ "ก็เพราะเขาขาดบุญบารมี โดยมีสติปัญญาแตกต่างกัน"**

พี่จักยกข้ออุปมาเพื่อทำให้น้องแลเห็นชัดๆ สมัยเมื่อน้องเรียนอนุบาล ประถม มัธยม อุดม และขณะที่กำลังมีหน้าที่ทำข่าว แพร่ข่าว น้องได้ทำอย่างตั้งใจไปในทุกๆเรื่อง โดยมีการบันทึก เขียนลงไว้ในเอกสารที่คงทนถาวร เขียนด้วยความตั้งใจ ชัดเจน อีกทั้งยังได้นำเอกสารนั้นเก็บรักษาเอาไว้อย่างดี อย่างปลอดภัยที่สุด ครั้นกาลเวลาผ่านพ้นไปนานๆ จนต้องอยู่ถึงแก่เฒ่า มีลูกมีหลาน ครั้นถึงวันดีคืนเหมาะ บรรดาลูกๆหลานๆ ได้เอ่ยปากพูดขึ้นว่า "คุณแม่ขา คุณยายครับ! คุณยายขา คุณย่าครับ! พวกเราอยากจะรู้เรื่องราวในวิชาการ เท่าที่คุณแม่ คุณยาย คุณย่า ได้บันทึกจดจำเอาไว้แต่ครั้งนั้นๆ"

น้องก็สามารถค้นคว้าหาเอกสารเท่าที่มีอยู่ ซึ่งเก็บเอาไว้อย่างดีนั้นๆออกมาอ่านได้อย่างสบายมาก นี่คือตัวอย่างที่เป็นรูปวัตถุ แต่พลังจิตก็เป็นดุจเดียวกันซึ่งมองไม่เห็น เอกสารสมัยที่น้องเขียนบันทึกเอาไว้ แต่ครั้งที่น้องยังอยู่ชั้นอนุบาลมีความชัดเจนกว่าสมัยที่น้องอยู่ในมหาวิทยาลัย

ฉะนั้น เอกสารชั้นก่อนๆย่อมอ่านได้ง่าย สะดวก สบายกว่าในชั้นหลัง ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับเมื่อวันวานนี้ พี่ได้ไปเยี่ยม**แม่อ่อง**ได้กินข้าว แต่จำไม่แม่นว่า เอ๊ะ! เราได้กินกับฟักทองผัด หรือแกงส้ม ต้มจืด ยังไม่แน่ใจ แต่เรื่องสมัยในครั้งที่พี่เป็นเด็กอยู่ **วัดทางหลวงอยุธยา** บางวันในตอนเย็น ข้าวสุกที่ได้เก็บเอาไว้เกิดบูดขึ้นมา จำต้องเอาข้าวบูดนั้นไปซาวล้างน้ำ มีแต่ปลาร้าเพียงอย่างเดียว จึงต้องกระโดด ดำ-ว่าย ลงไปในสระใหญ่หลังวัดนั้น เพื่อไปงมหานำมาซึ่งใบบัวอ่อนและต้นสายต้อยติ่งมาล้าง เพื่อจิ้มน้ำปลาร้ากินกับข้าวบูดนั้นพอแก้หิว ประทังชีวิตให้ผ่านพ้นไปได้ จนวันรุ่งขึ้นจึงค่อยหากินกันใหม่ต่อไป แต่ขณะที่กำลังลงไปงมหา

ซึ่งใบบัวอ่อนอยู่นั้น ได้แก้ผ้าจนหมดตัว แม้มีผ้าขาวม้าอยู่ผืนหนึ่งเหมือนกัน ถ้านุ่งลงไปก็ต้องเปียกน้ำแน่ๆ แล้วเราจะเอาผ้าขาวม้าที่เปียกนั้นมาห่มนอนในตอนกลางคืนได้อย่างไร เพราะเวลานั้นก็ ๔-๕ โมงเย็น แดดไม่มีจะให้ตากอยู่แล้ว ไม่ลงไปงมก็ไม่มีใบบัวอ่อนมากินผสมกับข้าวกะปลาร้า เพื่อเป็นยามิให้ท้องเสีย ต้นบัวหลวงก็มีขึ้นแต่ในสระใหญ่หลังวัดเท่านั้น และที่สำคัญ ภายในสระนั้นมีปลา ปลาชะโดอยู่ชุกชุมก็ไอ้เจ้าปลาชะโดนั้นเราก็เคยได้ยินกิตติศัพท์ว่า มันชอบงับ จับกัดปลาไอ้ช่อนของเด็กได้ง่าย

เอ๊ะ! เราจะเอาอย่างไรดีน่ะ? เอ้อ! ต้องเสี่ยงกันล่ะ แก้ผ้า! เอาฝ่ามือทั้งสองข้างกุมปิดเอาไว้อย่างแน่นกับเจ้าปลาช่อน ตัวมีไข่สองฟองห้อยติดกันของเรานี้เอาไว้ให้ดีที่สุด ตอนที่เราจะเด็ดใบบัวอ่อน เราก็จะเอามือขวาเด็ด ส่วนมือซ้ายจะไม่ยอมละ สละ เจ้าปลาช่อนของเรานี้แน่ๆ ก็เมื่อเราเป็นคน มันเป็นปลา เราจะไปแพ้มันก็ให้รู้ไปซี ที่สุดเราก็ได้ใบบัวอ่อนมานั่งจิ้มน้ำปลาร้ากินกับข้าวได้ตามใจต้องการ

เท่าที่พี่ได้เล่าเรื่องแทรกมาเช่นนี้ ก็เพื่อจักทำให้น้องกระจ่างชัดต่อการระลึก จดจำเรื่องอะไรๆก็ตาม ทั้งที่ได้ผ่านพ้นมานานวัน นานเดือนนานปี จนถึงเป็นนานๆชาติแล้วก็ตามที **ความจำที่ยังคงมัวครึ้มหรือกระจ่างแจ้ง มิใช่ขึ้นอยู่กับกาลเวลาที่เร็วหรือช้า แต่ย่อมขึ้นกับสติที่ระลึกรู้ของเรา ที่คอยเข้าไปเจาะลึกจนประทับใจต่อสิ่งในเรื่องอันเป็นเหตุการณ์นั้นๆเป็นสำคัญ**

พี่ยังคงรำลึกถึงพระคุณของท่านบุคคลและสถานที่ ที่พี่ได้เคยเข้าอยู่พักอาศัยมาใน **วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร** ดังเช่น **ท่านเจ้าคุณพระธรรมปหังษนาจารย์** องค์เป็นสมภารและพระอุปัชฌาย์บวชเณรให้พี่ ณ วัดนี้นี่แหละ ทราบว่าท่านมีถิ่นกำเนิดเกิดมาจากบรรพชนคนเมืองนครชัยศรี นามเดิม"**เชื้อ จันทโชติ**" ท่านเป็นน้าชายของ**หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์** (ป่วน อินทุวงศ์) ศิษย์เก่าดีผู้มีคุณของวัดมหาธาตุฯ ผู้เชี่ยวชาญงาน

โบราณคดี ของกรมศิลปากร เวลาท่านอาจารย์ให้พี่เอาของไปถวายท่านๆ ก็ชอบคุยเรื่องเก่าๆเกี่ยวกับอยุธยา ที่ท่านได้เคยไปเที่ยวมาสมัยเมื่อยังหนุ่มแน่น โดยใช้ภาษาไทยโบราณกับพี่ว่า **"ข้า–เอ็ง"** เวลาพี่ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า **"กระผม"** ครั้นใช้แทนตัวองค์ท่านนั้นก็พูดว่า **"ท่านเจ้าคุณ"** เลยท่านสอนสั่ง ณ กุฏิของท่านนั้นเลยว่า **"เวลาที่เณรจะใช้เรียกข้า ก็ว่า พระเดชพระคุณน่ะ นี่มหามงคลไม่เคยสอนเณรบ้างหรือ"**ครั้นพี่ได้กลับมาหาท่านอาจารย์มหามงคล ก็ได้นำเอาถ้อยคำนี้มาเล่าให้ฟัง ท่านอาจารย์ยิ้มๆ พร้อมกับพูดว่า**"เออ! เราผิดเอง ไม่เคยได้สอนเณร"**

พี่คิดในใจว่า เวลาที่ท่านได้ทำวัตรสวดมนต์ พบกันในโบสถ์ ท่านนั่งไม่ห่างกันนัก คงมีการเจรจาต้าอ้วย ปรับความเข้าใจ ขอประทานอภัยกันเป็นแน่เพราะท่านอาจารย์มหามงคลของพี่องค์รูปนี้ **ท่านมีเสน่ห์ ยิ้มใจเย็น ไม่ดื้อด้าน ปากหวานเสมอ** เช่นจะใช้อะไรแก่เด็ก หรือเณร ท่านจะออกปากพูดว่า **"ว่างหรือเปล่า?"** ก่อนเสมอ จนพี่กับคุณทวี ขำศิริ นำเอามาพูดคุยกันว่า **"เอ้อ!ท่านมหาอาจารย์ของเรานี้ฉลาดใช้คน** ถึงว่าเราไม่ว่างเราจะไปปฏิเสธกับท่านได้อย่างไร **"ไม่ว่าง"** ทั้งๆที่เราต่างก็กำลังนั่งดูหนังสือกันอยู่ซึ่งท่านก็มองเห็นชัดๆ จึงได้ตอบท่านไปทุกครั้งว่า**"ว่างครับ"** เสมือนกับถูกยาสั่ง พร้อมกับยิ้มตอบให้ท่านด้วย เพราะยอมสยบ พบคำพูดที่คอยเห็นอกเห็นใจคนเสมอ

เหตุนี้ **ท่านอาจารย์มหามงคลองค์รูปนี้ จึงเป็นที่รักเคารพทั้งของคนภายในวัดและภายนอกวัด** ตอนพี่จำจะต้องออกมา พี่ต้องร้องไห้เพราะเสียดายที่จำจะต้องจาก แต่ก็ให้เด็กนำทุเรียนไปถวายเสมอ จนต่อมาพี่ต้องไปอยู่ยังต่างแดน จึงมิได้ค่อยพบกัน แต่ใจก็ยังรำลึกนึกถึงท่าน **ก่อนนอนก็กราบพระคุณของท่านเสมอ** เพราะท่านเป็นผู้จัดการหาผ้าไตรจีวรให้พี่ได้บวชเณร ทั้งๆที่พ่อแม่พี่ไม่เคยรู้เรื่องนี้เลย ถ้าจะพูดว่าท่านได้เป็นเสมือน **"พ่อแม่"** ก็ไม่ผิดนัก เพราะท่านได้ประพฤตินำทำดีเป็นแบบอย่าง ๙๙% ท่านมิค่อยได้สอนด้วยคำพูดตรงๆกับพี่เลย เพียง

แต่ฟังท่านเทศนาต่อประชาชนบนธรรมาสน์ แต่ก็มีอยู่ครั้งหนึ่ง ที่เคยเห็นท่านสั่งให้พี่ซื้อบุหรี่กาลิค ๑ กระป๋อง เพื่อไปฝากถวายยังท่านเจ้าคุณป๋า-ปุ่น ณ วัดโพธิ์ท่าเตียน วันหนึ่งได้มีคนเขานำบุหรี่ชนิดเดียวกันนี้มาถวายท่านอาจารย์ ท่านก็เปิดกระป๋องตั้งวางเพื่อไว้รับแขกเหรื่อ พี่จึงหยิบ ๑ มวน เพื่อที่จะลองสูบดู ดังคำที่เขาว่า บุหรี่นอกควันละเอียดสูบอร่อย พอพี่เริ่มอัดพ่นเป็นครั้งแรก ครั้นท่านแลเห็นเข้าก็เปล่งสำเนียงออกมาว่า **"เณร! อบายมุขน่ะ"** พี่จึงรีบทิ้งให้ถูกน้ำก้นกระโถนในทันใดนั้นเลย **นี่แหละอาจารย์ของพี่ดีไหมล่ะ**

เพราะฉะนั้นสิ่งแวดล้อมทั้งคนทุกๆระดับ โดยเริ่มนับจากผู้ให้กำเนิดเกิดเรามา สามีภรรยา เพื่อนฝูง ครูบาอาจารย์ ลูกหลานญาติวงศ์พงษา ตลอดจนบุคคลที่เราจักต้องพบเจอะเจอ ในวงสังคมที่ห่างไกลตัวเราออกไป จึงมีความสำคัญมาก เช่นกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ทั้งบ้านอยู่อาศัยสถานที่ทำงาน ตลอดจนดินน้ำแสงแดดและอากาศ จึงต้องคำนึงนึกถึงเพื่อช่วยกันเสมอ คนที่ไม่เคยนั่งรถเมล์อยู่แต่ภายในรถแอร์ห้องแอร์จึงไม่รู้ไม่ทราบถึงความทุกข์ยากลำบากใจของคนที่อยู่ข้างถนนในกรุงเทพฯ ขณะนี้ **หายใจสำลักด้วยมลพิษจริงๆ คนจนได้รับการปกครองที่เป็นธรรมจากรัฐบาลแล้วหรือ? โปรดใช้สติปัญญาพิจารณาโดยปราศจากอคติใดๆ ดูกันบ้างในข้อนี้ ขอบพระคุณยิ่ง! กราบ!**

เหตุนี้พี่ไม่นิ่งเฉย **๑๒ มกรา ๓๖** จึงได้กราบบังคมทูลต่อ**องค์เจ้าเหนือหัวทั้งสอง** เมื่อโอกาสอำนวยช่วยให้ทำได้ เป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงประทานความช่วยเหลือความคิดและเงินจำนวนหนึ่ง พร้อมกับ**สมเด็จย่าฟ้าหลวง** พี่คือ **"คนธรรมดา"** ขอกราบแทนคนกำลังทุกข์ด้วยเหตุนี้จริงๆ

แต่ก็ยังมีปัญหาที่เราทุกคนจำต้องช่วยกันอย่างแท้จริง มิใช่เพียงแค่รัฐบาลธรรมดาจักทำได้สำเร็จ **สิ่งไหนข้อไหนอย่างใด ซึ่งอยู่ใกล้ตัวเราที่สุด เราจำต้องช่วยกันทุกวิถีทาง** เช่นการช่วยกันปลูกรักษาต้นไม้

และรักษาความสะอาด ปัญหานี้เป็นเรื่องใหญ่ ขืนพี่นำเอามาพูดไว้ ณ ที่นี้ก็จะหนัก นี่แหละ บุญ-กุศล ล่ะจ๊ะ **อย่าเพิ่งไปมองข้ามว่า การให้วัตถุสิ่งของเท่านั้นจึงจะเป็นบุญกุศล** พี่ได้ปลูกต้นไม้ไว้ที่วัดประยูรก็ยังมีอยู่มากมาย แม้ผักบุ้งจีนพี่ก็ปลูกไว้หลังกุฏิในเนื้อที่ ๑ ตารางวา

จำได้ว่า พี่ได้เข้ามาอยู่วัดนี้ ก่อน ๑ สัปดาห์ ที่**เจ้าฟ้าชายวชิราลงกรณ์ พระบรมโอรสาธิราช** จะมีประสูติกาล เกิดขึ้นมา ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พี่ยังได้ฟังทางรัฐบาล (จอมพล ป. ท่านจัดการถ่ายทอดรายงานเหตุการณ์ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในขณะนั้นซึ่งมี **คุณแม่น ชลานุเคราะห์** โฆษกก่อน**คุณทะเบียน จารุจินดา** คนอ่านข่าวที่ดีสุดทั้งยุคนั้น และสมัยไหนๆพี่ก็ยังไม่เคยฟังใครๆจะดีเท่าท่านผู้นี้เลย

แปลก! ก่อนที่จะมีการคลอดลอดช่องทวารเบา ประสูติกาลของเจ้าฟ้าชายนายพระองค์นี้ ประมาณ ๑๐ นาที เห็นจะได้ พี่เกิดสะดุดใจใคร่จะรู้ขึ้นมาในทันทีว่า "**ใคร??มาเกิด ใคร??มาเกิด ใคร??มาเกิด**" ได้มีเสียงเทวาเปล่งออกมาที่ข้างหูขวาของพี่ว่า "**พระเจ้าตามที่ท่านต้องการ**" เรื่องนี้ พี่ไม่อาจจะมาจารึก ณ ที่นี้ได้ แต่ถ้าจะให้พี่บอกเป็นการส่วนตัวก็เห็นจะมีเพียงแค่สองน้องของพี่เท่านั้นคือ "**รัตติยาพาฝัน**"

และพี่ก็เฝ้าสังเกตพฤติกรรมของเจ้าองค์นี้ จากบัดนั้นมาจนถึงบัดนี้ว่ามีอะไรๆ อันเป็นจิตสันดานที่ทำให้คิดและตกลงใจเชื่อเทวาท่านนั้นได้หรือไม่ เพราะก่อนแต่ที่พี่จะมาเกิดได้มีการประชุมกันมากมายหลายเรื่องซึ่งไม่จำต้องมาจาระนัยไว้ในที่นี้หรอกนะจ๊ะ"

ฉะนั้น การมาเกิดในคราวครั้งสุดท้าย ณ เวทีแห่งโลกนี้ของพี่ จุดใหญ่ก็เพื่อการศึกษา โดยแสวงหาความรอบรู้ในเรื่องชีวิตของสัตว์โลกเพื่อให้แก่ตนเองและผู้อื่นๆ และการบำเพ็ญประโยชน์ในทุกๆรูปแบบตามความเหมาะสม ให้แก่ตนเองและผู้อื่น

"**ดาบสามหมื่น ปืนสามกระบอก หอกสามแสน**" นี่คือคำพังเพยที่

เป็นเครื่องหมายให้พูดถึง **"วัดประยุรวงศ์"** ซึ่งมีรั้วเหล็กรอบนอกพุทธาวาส แต่มิได้รวมถึงสังฆาวาสน่ะ รั้วนี้เป็นเหล็กซึ่งได้มาจากการแลกซื้อด้วยน้ำตาลทรายแดง **"หนักต่อหนัก"** โดย **สมเด็จเจ้าพระยา บรมมหาประยูรวงศ์** (ดิศ บุนนาค) กับรัฐบาลชาติอังกฤษ

อันรั้วเหล็กนี้ ชาติอังกฤษเขาได้คิดและทำเพื่อไว้ใช้สำหรับวังและสุสานหลวงของเขา โดยมีหอกและดาบเป็นตัวเหล็กเชื่อมติดต่อกัน เป็นแผง เป็นแผ่น แน่นหนา น่าดู เพราะเป็นรูช่องปรุโปร่ง โล่งแลเห็นกันได้

ส่วนปืนใหญ่โบราณนั้น เป็นปืนที่ใช้ยิงเช่นกับพลุไฟพะเนียง ในงานฉลองวัดนี้ครั้งแรกจนเกิดระเบิดออกมา ได้ทำให้ผู้คนและพระเณรตายบาดเจ็บ มีรวมกัน ๓ กระบอก ปัจจุบันนี้ได้ถูกเก็บรักษา โดยตั้งเอาปลายปากกระบอกทิ่มลงสู่พื้นดิน ฝังติดกับปูนซีเมนต์ แต่โผล่ส่วนท้ายให้ผู้คนมองแลเห็น ณ ภูเขาจำลอง เขาเต่า เพราะมีเต่าและตะพาบน้ำอยู่ซึ่งตั้งอยู่ริมประตูวัด ด้านขวามือตอนเดินเข้า

อันภูเขาจำลองนี้ ทราบว่าท่านผู้มีเมตตากรุณาสร้างวัดนี้ขึ้นมา ได้นำเอาแท่นบูชาอันเป็นน้ำตาเทียนของท่านนั้นเป็นแบบของการสร้างจำลอง อีกทั้งพี่ได้ทราบว่าการศัลยกรรมทำการผ่าตัดร่างกายของคน ได้เกิดมีขึ้นในงานฉลองวัดคราวครั้งนั้น **"แรกในไทยสยามที่มีการผ่าตัดร่างกายคน"**

วัดนวลนรดิศ-นวล เป็นวัดแม่ของวัดพิชัยญาติ-ทัด ทัดเป็นพี่ชายของวัดประยูรวงศ์-ดิศ ฉะนั้น ทั้ง ๓ วัดนี้จึงเป็นวัดญาติพี่น้องและลูกแม่กัน ซึ่งเป็นเช่นเดียวกันกับเราสามน้องพี่ที่กำลังมาสร้างประวัติศาสตร์ของการรักผูกพันต่อกันและกันอยู่ในขณะนี้ นี่แหละน่ะ สนุกดี! หนีปากชาวโลกได้หรือ? **ปัญหาว่า เรามีสติปัญญาจนสามารถพาใจของเรา ให้อยู่เหนือ "โลกธรรมทั้งดีและร้าย" ได้หรือเปล่า? เท่านั้นแหละ** ก็ยิ่งถ้าเรามาสร้างเรื่องแปลก-พิศดาร ที่ผู้คนประชาชนเขาทำกันไม่ได้ เพราะขาดบุญบารมีสร้างสมอบรมมาแต่หลายๆสิบชาติ แน่นอน! เรื่องบ้าแปลกที่แหวกแนวซึ่งไม่เคยได้มีผู้ใดใครๆเขาทำมาก่อน ก็ย่อมจะต้องถูกวิพากษ์วิจารณ์

จนน้ำลายหมดปาก พวกเขาก็จะไม่ยอมเลิก แม้จะตายไปเกิดใหม่เป็นหมา ยังมีเวลาต้องเห่าหอนในตอนกลางคืนอีก เพราะสงสัยว่ามันทำกันได้อย่างไร? พี่ได้คิดเริ่มทำ ว่าจะต้องสอนโลกนี้ แต่ปีหนึ่งซึ่งกำลังมาเล่นเป็นตัวองค์เมงราย เพราะรู้และทราบดีว่า ชาวโลกนี้เขาเป็นโรคหนึ่งซึ่งเรียกว่า "**กุญชรรสกิน**" เพราะหนังหนาพอๆกับช้าง จึงจำต้องแนะสอนกันด้วยวิธี "**เล่นละครให้ดูกันจะๆชัดๆ**" ส่วนใครผู้ใดเขาจะดูออกหรือไม่นั่น! ก็ย่อมแล้วแต่บุญบารมี ที่เขามีสติปัญญารู้ได้มากน้อยแค่ไหน **ถือว่าได้ทำหน้าที่จนสุดท้ายที่ต้องตายไปแล้วจะไม่กลับมาเกิดอีกในโลกนี้ จนชั่วกาลปาวสาน** คำพูดท้ายนี้ คนบ้าที่สุดเท่านั้นจักกล่าวออกมาได้ "**พี่บ้า**"

ส่วนพระเจดีย์องค์ใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชิดติดกับกุฏิที่พี่ได้เคยอยู่อาศัย พี่เคยขึ้นไปเดินรอบฐานบน แล้วโผล่หน้าเข้าไปมองดูภายใน แลเห็นไม้ซุงตั้งก่ายกันเอาไว้หลายต้น เพื่อกันการล้มพัง ช่วยเป็นฐานให้องค์พระเจดีย์ตั้งมั่นเอาไว้นานๆต่อไป แต่ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ถ้าหากขาดการบูรณะซ่อมแซมให้เพียงพอแล้ว คงไม่แคล้วต้องพังลงมาครืนใหญ่

เมื่อมองดูพระเจดีย์องค์ใหญ่นี้ในคราใดๆ ทำให้คิดย้อนไปถึงซึ่งครั้งที่พี่ยังเป็นเด็กและเณรอยู่ติดๆใกล้กับเจดีย์นี้ เวลาที่เขามีงาน "**งิ้ว**" ที่ตลาดสมเด็จ ใต้ท้ายสะพานพุทธ–ปกเกล้าไปหน่อย กลางคืนหน้าหนาวๆ ได้ยินเสียงงิ้วที่เขากระจายเสียงมากระทบกับองค์พระเจดีย์ใหญ่ เสมือนหนึ่งว่าพวกงิ้วนั้นได้ขึ้นไปเล่นอยู่บนพระเจดีย์นี้นี่แหละ อีกทั้งทำให้ได้ข้อคิดต่อไปอีกว่า

"**อันคนเรา จะขึ้นไปสูงใหญ่ถึงขนาดไหนๆก็ตามที ถ้าขาดพื้นฐานที่ดีเพียงพอในหลายๆด้าน เช่นความรู้ ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด และคุณธรรมความดีงามที่มีอยู่ในตัวของคนๆนั้นเสียแล้ว คงยากที่จะอยู่ได้นาน และมั่นคงได้ตลอดไป เพราะฐานนั้นขาดประสิทธิภาพ ที่จักช่วยเหลือยึดให้ส่วนสูงดำรงคงความเด่นเอาไว้ได้ต่อไป**"

ฉะนั้น เราหรือเขาใดๆ ผู้อยู่ในภาวะ ฐานะ หน้าที่ประเภทไหนๆ

ก็ตามที ถ้าจะให้ตนอยู่ได้สูง-เด่นและนานเท่านานแล้ว จึงจำเป็นที่เราจักต้องสร้างพื้นฐานให้ดีพอ ก็คือการบำเพ็ญกุศลผลบุญคุณธรรมความดีในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มีฐานเป็นบารมี เท่าที่จะมากได้ ดังเช่นกับรัฐบาลประเทศใดๆก็ตามที ถ้าผู้ปกครองนั้นปีนขึ้นไปเก็บสอยฝักมะขามตามต้นสูงใหญ่ได้นานๆ โดยไม่มีผู้ใดใครๆกล้าเข้ามาคอยรังแกอยู่ที่โคนต้นนั้น ผู้ปกครองท่านนั้นๆ ก็สามารถตั้งใจเก็บฝักมะขามนั้นๆได้มาก เพราะไม่ต้องไปมัวพะวงต่อคนที่จะมารังแก ด้วยก้อนอิฐ หิน ดิน ขว้างปา แม้แต่เยี่ยวใส่กะลาโยนสาดขึ้นมา ก็ไม่มีสักคนหนึ่งเดียวที่จะทำ ท่านผู้ปกครองหรือรัฐบาลคณะนั้นๆก็อยู่ และสามารถทำงานบริหารให้แก่ประเทศชาติสังคมได้ดีมีประโยชน์มหาศาล

แต่ในปัจจุบันนี้ การปกครองของสังคม ได้มีบุคคลอยู่จำพวกหนึ่งซึ่งเขาได้มีความเข้าใจอยู่ว่า ถ้าเราจะขึ้นไปสูง-เด่นให้ได้ดี จนมีชื่อ-เสียงดังไปในวงสังคม จำต้องสร้างฐานะด้วยเงินเป็นส่วนใหญ่ จึงมักละเลย "คุณธรรม" ที่จักต้องสร้างขึ้นมาในจิตกันเสีย

เหตุฉะนี้ ครั้นใครผู้ใดปีนก้าวขึ้นไปเก็บฝักมะขาม ส่วนมากมักจะปีนอยู่เพื่อเก็บฝักมะขามนั้นได้กันไม่นานนัก ก็เพราะพื้นฐานที่โคนต้นซึ่งมีผู้คนอยู่มากมายหลายประเภท มานั่ง-นอน-ยืน คอยเอาไม้กระทุ้งบ้าง เอาก้อนอิฐ หิน ดินขว้างปาขึ้นไปบ้าง แถมยังมีบางคนเล่นสัปดน เยี่ยวใส่กล่อง-ขวด ขี้ใส่ห่อทำเป็นเสมือนกับก๋วยเตี๋ยวผัดไทย ลาดหน้าอย่างนั้นแหละ ขว้างโยนใส่ให้แก่คนที่กำลังบริหารงานของสังคมประเทศชาติอยู่นั้นๆ แล้วฝักมะขามทั้งอ่อน ที่จะเก็บนำเอาลงมาโขลกทำน้ำพริก ก็ยังไม่ได้พอครกหนึ่ง ไฉนเลยฝักมะขามแก่ๆที่เรารอเก็บเอามาแกงส้ม จะมีได้อย่างไรกัน แต่เห็นทีคงเก็บใบมะขามอ่อนได้สักกำสองกำ เพื่อนำลงมาต้มกะทิใส่หัวปลาเค็มตากแห้ง หรือต้มกับหมูสามชั้น ซดน้ำพอนำข้าวลงสู่กระเพาะได้

ก็เหตุฉะนี้แหละ น้องรัก! โครงการที่จำจักต้องใช้เวลาอยู่บริหารให้

นานๆ ผู้ปกครองบริหารงานของประเทศ จึงไม่สามารถที่จะทำได้สัมฤทธิผล เพราะเป็นคนอยู่บนต้นมะขามได้ไม่นาน–นั่นเอง มูลเหตุเป็นได้ ๒ นัยคือ ๑. **คนผู้ปีนสอยฝักมะขามอยู่นั้นๆมีบารมีธรรมไม่เพียงพอ** และ ๒. **มีคนคอยแย่งที่จะ "เฮ้ย! มึงลงมาโว้ย กูขึ้นไปสอยดีกว่า"**

ผลสุดท้าย ประชาชนคนทั่วๆไป อดกินแกงคั่ว แกงส้ม เพราะขาดฝักมะขามตามที่ต้องการจะบีบคั้น เพื่อนำมาแกงส้มต้มกินกัน

สถานที่ กุฏิ อันเป็นที่อยู่อาศัยของพี่ ดังภาพตอนเล่นเป็น "เณร" ขณะนั่งอ่านดูหนังสืออยู่นั้นๆ บัดนี้ได้ถูกรื้อเสียแล้ว เพราะเป็นตึกเก่าแก่แต่คราวแรกสร้างวัด ปัจจุบันจึงเป็นสถานที่กุฏิของท่านอาจารย์เจ้าอาวาส พระธรรมวิสุทธาจารย์ วิโรจนมหาเถร

วัดนี้พี่ได้อาศัยศึกษาหาความรอบรู้ในวิชาการต่างๆ อยู่มากมาย เพราะมีเวลาดู–อ่านหนังสือ ภายในกุฏิ ที่บรรดาพระเณรเก่าๆซึ่งได้สึกหาลาเพศ ทิ้งเอาไว้เป็นจำนวนร้อยๆเล่ม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือธรรมะแจกงานศพ แต่อย่างไรเสีย พี่ก็ได้ไปเสาะแสวงหาดูหนังสือจากหอสมุดแห่งชาติ ข้างสนามหลวง โดยเป็นสมาชิกเลขที่ ๓๓๓

เมื่อเป็นเณรได้มีเงินปัจจัยจากการบังสุกุล ครั้งละ ๕ บาท นานๆ จะได้ครั้งละ ๑๐ บาท พระเณรบางรูปบางองค์ปากคัน ชอบเหน็บแนม แถมคุยกันว่า "อ้าว! ท่านไปบังสุกุลผีหรือศพล่ะ?" เพราะเป็นที่เข้าใจกันว่า ถ้าได้ ๕ บาท ก็หมายถึง "ผี" แต่ถ้าได้ ๑๐ บาท ก็หมายถึง "ศพ"

ปีหนึ่งๆ พี่ได้เงินปัจจัยสักร้อยบาทก็ทั้งยาก ครั้นเมื่อมีเงิน หนังสือเก่าๆที่เขานำมาวางขายอยู่ที่โคนต้นขนุน ริมคลองหลอด ข้างกระทรวงยุติธรรมนั่นแหละ คือสถานที่จับจ่ายดูดเอาเงินพี่ไปได้ ในราคาเล่มละ ๑ ถึง ๑๐ บาท แม้แต่หนังสือเรียนเก่าๆ ที่บรรดานักศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขาเลิกเรียนเลิกใช้ก็ได้ถูกนำมาวางขายกัน ซึ่งมีบางเล่มที่พี่ยังจำต้องซื้อมาศึกษาอ่านดู เพื่อที่จักให้รู้ข้อความภายในว่าเขาๆเรียน–สอนกันอย่างไรกัน ก็เพราะชาตินี้เราไม่มีโอกาสแน่ที่จะเข้าไป

เป็นนักศึกษาในสถาบันชั้นสูงๆทั้งในและนอกได้ **เพราะเราจำเป็นที่จักต้องเล่นละครสอนคนทั่วไปในข้อนี้ ถ้าคนตาบอดกันก็โง่ต่อไป**

จะว่าพี่มีสติปัญญาทึบก็ได้ ในข้อนี้ที่ว่า **ต้องเรียนและสอบนักธรรมตรี อยู่นานถึง ๓ ปีเต็มๆ**จนท่านอาจารย์มงคลมักออกปากว่า **"เณร! คงเป็นเช่นกับพระสารีบุตร และพระอานนท์เสียแล้ว"** ก็เพราะพี่ได้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนกันจริงๆ โรงเรียนและทางวัดนี้ได้มอบโคมไฟฟ้าตั้งโต๊ะให้พี่ทุกปี เพราะพี่ไม่เคยขาดเรียนแม้แต่วันเดียว ครั้นเวลาเข้ารับสิ่งของรางวัลเช่นนี้ องค์เจ้าสำนักเรียนคือท่านเจ้าอาวาส ท่านเจ้าพระคุณธรรมปหังษนาจารย์ ท่านจำและรู้จักพี่ดี ก็เอ่ยปากพูดขึ้นว่า"**อ้าว ไอ้เณรนี่ได้อีกแล้ว มันขยันเรียนดี**"จนทำให้ท่านอาจารย์มงคลซึ่งนั่งไม่ห่างกันนั้น "ยิ้ม"

ความจริงเรื่องการสอบได้หรือไม่ได้นี้ ไม่เคยมีใครผู้ใดที่จักรู้ความในใจของพี่เลย แต่พี่ใคร่ขอเรียนแจ้งต่อน้อง ณ ที่นี้เลยว่า เพราะศึกษาเล่าเรียนทั้งภาคทฤษฎีที่มีการปฏิบัติภาคสนาม โดยการฝึก กาย วาจา และใจ ไปในขณะเดียวกัน ครั้นพี่จักนำเอามาสาธยายเล่า อธิบายถึงรายละเอียดในทุกขั้นตอนไว้ ณ ที่ตรงนี้ ก็ต้องยืดยาวแน่ๆ แต่สุดท้ายของการพิสูจน์ข้อธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น **พี่จำต้องยอมพระพุทธเจ้าท่าน**

การกระทำการพิสูจน์ต่อคำสอนของท่านทุกศาสดาในทุกศาสนาและลัทธิ พี่มิเพิ่งเริ่มทำในชาตินี้ ได้กระทำมาในทุกชาติทุกภพ อย่างตั้งใจจริงๆ เพื่อให้ตัวเองเกิดความรู้จริง จนมั่นใจว่า ข้อนี้เชื่อได้ ๑๐๐% แน่ๆ

ดังเช่นเรื่องการฆ่าตัวตายของพี่เท่าที่เพิ่งผ่านพ้นมา ในความเป็น**หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง** พี่มิได้กระทำด้วยแรงน้อยเนื้อต่ำใจ หรืออกหักรักไม่สมหวัง ดั่งที่ผู้คนสวะเขาคิดและเข้าใจกันนั้นๆ

แต่กระทำไปเพราะต้องพิสูจน์เรื่องของการเวียนว่ายตายๆเกิดๆของสัตว์โลก ให้เป็นความมั่นใจแก่ตนเองว่า บรรดาเรื่องความจดจำเก่าๆ

แต่อดีตชาติของเราที่เราสามารถจำได้จริงๆนั้น มิใช่เรื่องที่เราคิดฝันเอาด้วยใจนึกคิด อย่างกับการคิดสร้างเรื่องนิยาย ก็ถ้าเราไม่พิสูจน์แล้วจะมีใครผู้ใดในโลกนี้ หรือโลกอื่นๆอีกหมื่นแสน เขาจะกล้ากระทำการพิสูจน์เพราะเขาๆขาดบุญบารมี อันเป็นอุปกรณ์ในหลายๆเรื่อง เราพร้อมด้วยในทุกเรื่องแล้ว ถ้าเราไม่ทำเราก็โง่ เราก็เป็นคนเห็นแก่ตัวที่สุด ที่ไม่ยอมช่วยเปิดตาสัตว์โลก ผู้ยังมีความมืดบอดเป็นปกติสันดาน มานานจนนับไม่ถ้วน

ก็เหตุนี้ การแต่งงานคิดจักสมสู่ เพื่อเป็นพันธะผูกมัดต่อกัน ต้องทำไปทำไมเล่า? ผัวฆ่าตัวตาย โดยไม่มีใครรู้ทราบถึงจุดหมายปลายทาง ทิ้งเมียให้อยู่ทุกข์ระทมกายและใจตลอดไป นั่นก็การสร้างบาปคนมีสติปัญญาดี ควรกระทำให้มีเรื่องเช่นนี้ทิ้งเอาไว้หรือไม่? วันนี้พี่เผยให้น้องทราบเท่านี้ก่อนน่ะ วันหน้าถ้าโอกาสเหมาะจักได้ว่าต่อไป น่ะจ๊ะ

ส่วนนักธรรมโทและนักธรรมเอก พี่ได้ศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจน ม.๓, ม.๖, ม.๘ พี่ได้ศึกษาด้วยตนเอง แล้วไปสมัครสอบ แม้แต่ค่าสมัคร ๒๐ บาท เพื่อเข้าสอบ ม.๓ จากกระทรวงศึกษาธิการที่โรงเรียนสวนกุหลาบ ต้องเก็บสะสมเอาไว้นานเดือน แต่ที่พี่ประทับใจในกรณีของการเรียนและสอบ ม.๓ ในช่วงระยะเวลา ๓ เดือนนั้น พี่จำต้องเรียนศึกษาหาความรู้อยู่อย่างหนักจริงๆ ทั้งวันทั้งคืน โดยได้ใช้เวลานอนวันละ ๓ ชั่วโมง เวลานั่งดูหนังสือก็เอาผ้าอาบผูกมัดรัดตัวไว้กับเก้าอี้ที่นั่งนั้น เพราะตั้งใจว่า ถ้าดูหนังสือไม่จบครบบทหนึ่ง พร้อมต้องมีความเข้าใจในข้อความตามนั้นแล้ว จะไม่ยอมลุกจากเก้าอี้นี้แน่ แม้แต่ปวดปัสสาวะก็ทนจนตัวแข็งและชาไปหลายครั้ง อีกทั้งต้องคอยแอบเรียน-สอบ โดยมิให้ใครผู้ใดเขารู้เห็นเลย ซึ่งใช้เวลาที่เด็กๆเขาไปโรงเรียนกัน ก็ได้ไปหยิบเอาหนังสือของเด็กนั้นๆมาอ่าน มาจดคัดลอกเอาไว้ และที่สุดพี่ต้องถูกไล่ให้ออกจากวัดนั้น เพราะได้ไปสมัครสอบมหาเปรียญ ที่สำนักวัดพิชัยญาติ อันเรื่องนี้ก็ยืดยาว จึงของดเล่าก่อน

คราวนี้จำเป็นต้องเป็น **"เณรจรจัด"** เพราะไม่มีวัดเข้าอยู่สังกัด จน

เป็นหลักแหล่ง จึงจำต้องคอยขออาศัยกับเพื่อนๆที่**วัดอนงคาราม**บ้าง ที่**วัดสุนทรธรรมทาน-แคนางเลิ้ง**บ้าง และที่สุดไปหยุดพักอยู่ ณ **วัดทินกรนิมิต-บางด้วน** จนต้องกลายเป็น"**พระธรรมฑูต**" โดยภาระหน้าที่ซึ่งได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำก่อนที่เจ้าคณะสงฆ์องค์ประธาน และเลขานุการของกองงานพระธรรมฑูตสาย ๑ คือ **ท่านธรรมราชบัณฑิต พระธรรมโกศาจารย์ ชอบ อนุจารี และ พระปริยัติสุธี-แนบ** จะลงมติตั้งให้ก่อน ก็เพราะพี่ได้คิดอยู่ว่า "**เอ๊ะ! เราบวชอยู่นี้ ได้อาศัยอาหารการบริโภค และปัจจัยอื่นๆของชาวบ้านเขาเป็นอยู่ เพื่อทำอะไรกัน?**

ประโยชน์ตนและคนอื่นๆโดยทางอ้อม ไม่ต้องพูดถึง ระหว่างพรรษา เราได้สอนนวกะ พระผู้บวชใหม่ และนักธรรมโท-เอก ครั้นถึงเวลาเที่ยง เราจำต้องรีบออกจากวัด เพื่อไปสอนเศรษฐศาสตร์และการบัญชี ที่วัดโพธิ์ท่าเตียน เพื่อเงินเพียงไม่กี่ร้อยบาท ครั้นสอนอยู่ไม่ถึงปีเห็นทีขอเลิกดีกว่า เพราะละอายใจตัวเองในหลายๆเรื่อง จะนำเอามาพูดในที่นี้ก็เปลืองเวลาเปล่าๆ

โรงเรียนเทศบาล ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดของเรานี่นา เราก็ช่วยเขาสอนศีลธรรม และภาษาอังกฤษ ในช่วงเวลาที่เหมาะ โดยมิต้องคิดเป็นเงินเป็นค่าแรง มิดีกว่าหรือ นี่แหละ คืองานพื้นฐานของธรรมฑูต ที่มิต้องมีใครผู้ใดเขามาแต่งตั้งให้ ทำไปๆเพราะสำนึกในภาวะฐานะที่เป็นอยู่

เราคอยแบกหามงานหนักทั่วๆไป ทั้งใกล้และไกลเสมอๆ จนเป็นนิสัยประจำ แน่นอน ใครๆเขาเห็นเข้าก็ต้องเรียกเราว่า "กรรมกร" แน่ๆ แต่เมื่อแผนงานการคณะสงฆ์ออกมาที่ว่า "ธรรมฑูต" พี่ได้ถูกเสนอให้เป็นโดยภาระหน้าที่เท่าที่ได้-กำลังกระทำอยู่แล้วนั้นๆ

งานนี้พี่ได้สละเงินปัจจัยและร่างกาย โดยมิได้อะไรๆต่อการแนะนำตามสถาบันการศึกษาชั้นมัธยม วิทยาลัย ในละแวกใกล้ๆที่เมืองนนท์ จนถูกสมมติให้มีผลงานดีเด่นที่สุดในยุคสมัยนั้น จนคราวงานฝังลูกนิมิตที่วัดเชตวัน ปัตตะลิงจาย่า มาเลเซีย **ท่านเจ้าคุณพระธรรมโกศาจารย์**

"ธรรมบัณฑิต" พระพิมลธรรมในกาลต่อมา ได้เมตตาประกาศต่อคณะสงฆ์จำนวนมากว่า "ท่านองค์นี้ มีผลงานของธรรมฑูตดีเด่นที่สุด ฉะนั้นทางมาเลเซียจึงต้องขอตัวมาทำงาน ณ ที่นี้"

ซึ่งผิดกับท่านประธานสงฆ์ไทยองค์ใดรูปหนึ่ง แม้แต่เทวาท่านร่วมประชุมปรึกษาหารือกันว่า **"ขืนเอาไว้หนักแผ่นดิน ควรจักต้องทำให้สิ้นไปเสียโดยไว เพราะเป็นแบบอย่างที่ระยำ ปากอย่างหนึ่งแต่ใจอีกอย่างหนึ่ง สอนให้คนเขาเมตตากรุณาต่อกัน แต่ไฉนใจตัวเองคอยอิจฉาริษยาเป็นสันดาน โลกนรกเหมาะสมที่สุดแล้ว"**

อันข้อความตายที่พี่ได้บรรจุเอาไว้ในเครื่องหมายคำพูดนี้ เป็นคำบอกเล่าของเทวาท่านมาบอกที่ข้างหู จึงได้รู้ว่า อ้อ...เทวาท่านก็แลเห็นด้วยเหมือนกันหรือนี่ **คิดว่า ผี-เทวา เป็นเพียงคำพูดเอาไว้ใช้หลอกคนโง่ให้คอยทำดีกันเท่านั้นเอง**

ครั้นถึงวันดีคืนเหมาะ **พุทธสมาคมเซลังงอร์ กัวลาลัมเปอร์** ได้ขอเจรจามายังที่องค์**ท่านพระธรรมปัญญาบดี ชุตินธรมหาเถร** หรือ**สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์** องค์ท่านเจ้าคณะใหญ่ใจเมตตา ที่วัดสามพระยาในปัจจุบันนี้ว่า ขอเชิญนิมนต์ให้พี่**"พระธรรมดา"** องค์รูปนี้ไปเป็นผู้ช่วยสอนในหลักศาสนา ปรัชญา และคำสอนของพระพุทธเจ้า แก่บรรดานักศึกษา ณ ที่เมืองนั้น เหตุนี้พี่จึงจำต้องกลายไปเป็น **"พระผู้พเนจร"** ในตอนนี้อีก แม้แต่เงินอันเป็นค่าเดินทาง เพื่อใช้เป็นค่าโดยสารต่อการนี้ **พระธรรมปัญญาบดี-ฟื้น พรายภู่** ท่านก็เมตตากรุณาออกให้ เพื่อช่วยเป็นกำลังใจในการนี้ด้วย แถมยังอุตสาห์ไปส่ง ทั้งให้คนที่สนิทอันเป็นศิษย์ของท่านคือ **คุณพร้อม พุ่มเล็ก กับภรรยาและลูกสาวสวย-ดี ทั้งมี คุณฟุ้ง อันเจริญ นักหล่อพระ ภ.ป.ร. ตัวยงของไทย** ก็ยังได้ตามไปส่งถึงกัวลาลัมเปอร์ และสิงคโปร์ กราบ ขอให้สุข สุข เอ๊ะ! เด็กที่คลองจินดา นครปฐม เกิดมาชอบปั้นพระ นั่นหรือคือใครกัน?

ผลงานในภาระหน้าที่ที่มีอยู่นั้นๆ ได้เป็นที่พอใจต่อใครๆทั่วไป แต่

พี่คิด-คิด ว่าภาระผูกมัดก็ยิ่งจะรัดทวีคูณขึ้น อันยากแก่การสึกหาลาเพศ เพื่อไปเล่นละครแห่งชีวิต เก็บเอาไว้ให้ตราติดใจต่อใครๆ ที่เขาเกิดขึ้นมายังโลกนี้ มิดีกว่าหรือ?

การสอนด้วยปากวาจา กับการสอนนำกระทำให้เขาดูรู้เห็นด้วยสายตา สิ่งใด ข้อไหน จักมีผลมากน้อยกว่ากัน? จุดประสงค์ของการมาเกิดในฉากชาติสุดท้าย ณ เวทีแห่งโลกนี้ คืออะไร? ไม่มีใครรู้ นอกเสียจากตัวเราเท่านั้นเอง

และที่สำคัญความเป็นสมณะและความเป็นพระ **เราไม่สามารถที่จะเป็นให้ดีทั้งกายและใจได้ครบบริบูรณ์จริงๆ อาย!** กายเราคอยรับเครื่องไทยทาน อาหารคาวหวานจากชาวบ้าน แต่ใจเราสกปรกโสมม อยากจะนอนเสพกามตามวิสัยเช่นกะชาวบ้าน **นี่คือ พระสมณประเภทไหน?**

ขืนเราบวชอยู่ต่อไป มีแต่เจ๊งและเจ๊ง ก็เพราะต้นหาย กำไรหมด คงต้องอดขึ้นสวรรค์วิมานแมนแดนสุขาวดี เพื่อไปสุขสมภิรมย์รักกับแม่เทพธิดานารี ผู้ที่เราเพิ่งจากมาเกิดในคราวครั้งนี้แน่ แต่ก็เพราะเหตุดังที่ได้กล่าวเล่ามารวมกันทั้งหมดนี้ นี่แหละ น้องรัก! พี่ได้ตัดสินใจไปในครั้งกระนั้นว่า **"สึกดีกว่า" เพราะใจเราเป็นผู้พิพากษาได้ดีที่สุด**

จึงได้รีบจรลี จากกัวลาลัมเปอร์มายังปีนัง แล้วจึงนั่งเครื่องบินเหิรฟ้ามาลงยังดอนเมือง และที่สุดก็ไป **"สิกขัง ปัจจักขามิ คิหีติมังธาเรถะ"** ที่กุฏิเก่าแก่ของ **สมเด็จพระพุฒาจารย์ องค์ท่านขรัวโต ณ วัดระฆังโฆษิตาราม กับหลวงพ่อหินและพระเพื่อนพ้อง**

งานแรกนั้นหรือ ก็คือการขายๆ แต่เป็นประเภทฝากขาย ที่นารายภัณฑ์บ้าง ที่วัดเบญจมบพิตรบ้าง ที่ศูนย์ท่องเที่ยวอยุธยาบ้าง ทุนที่จะนำเครื่องหัตถกรรมนั้นๆมาก็หามีไม่ จึงจำต้องขออาศัยจากท่านผู้ที่เคยรู้จักมักคุ้น ซึ่งรู้อุปนิสัยใจคอของกันแลกันว่า เราไม่โกงแน่ โดยเพื่อนๆเหล่านั้นเขายอมให้นำเอาสิ่งของ สินค้าเครื่องหัตถกรรมนั้นๆมาฝากขายก่อน แล้วจึงค่อยนำทุนไปคืนเขาเมื่อขายได้ โดยหัก ๒๐% ให้แก่

ผู้ขายไปแล้วจึงนำทุนนั้นๆไปคืนแก่ผู้เป็นเจ้าของ ส่วนกำไรก็สะสมขึ้นๆ จนทำเป็นทุนทุนเองได้ตามสมควร จึงมีชีวิตแบบปากกัดตีนถีบ ถูลู่ถูกัง มานั่งเขียนบรรยายขยายเรื่องอยู่ ณ ที่นี้

ปัจจุบัน วิธีการขายฝากนั้นได้เลิกล้มจมหายไป ก็เพราะบางราย แม้ท่านจะยังไม่ตาย แต่ท่านก็เล่นโกงเอาดื้อๆ นั่นก็คือท่านไม่มีจะใช้คืน ให้หนึ่ง และอีกหนึ่ง ซึ่งท่านพอมีบ้าง ไม่มีบ้าง ขืนทวงถามตามหาท่าน บ่อยๆ ตัวเราซีเกิดความละอายใจไปในที่สุด เสมือนหนึ่งว่า เรานี่ไปคอย ขอทานเขา โดยเลิกแล้วต่อกัน ขออโหสิกรรม อย่าได้จองเวรจองกรรม กระทำให้เป็นการสืบต่อไปอีกเลยน่ะ บางรายเป็นพันๆถึงเป็นหมื่น ครั้น ปลงใจได้ก็สบายดี แต่ถ้ามัวโง่เง่าเขลาอยู่อีก โดยขืนนำเอามาคิดแล้วคิด อีกและคิดว่า "เอ้อ...กว่าที่กูจะหามาได้สักบาท สักร้อย กูก็ต้องอาบเหงื่อ ต่างน้ำ ต้องประหยัด มัธยัสถ์ ทุกบาททุกสตางค์ มาให้มึงใช้ฟรีๆ บางรายเอาไปใช้เล่นไพ่เล่นการพนัน บางรายซื้อทองแต่งอวดต่อกันว่า ข้านี่แหละรวย นี่คือเรื่องจริๆที่พี่ได้เห็นกับตาตนเอง ขืนคิดฆ่าทำลาย ตัวเองเช่นนี้ตลอดไป มีทางดีที่จะต้องเข้า"**ศรีธัญญา**" เร็วเข้าเท่านั้นเอง

หากน้องจักมีคำถามที่ยังข้องใจสงสัยในข้อที่ว่า "**พี่นี้กำลังมีชีวิตอยู่ และจะตายไปในรูปแบบใด ของฉากชาตินี้?**" คำตอบของพี่กำลังมีให้น้อง ได้ทราบ ณ บัดนี้เลยว่า

"**การมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน จนกว่าจะสิ้นกายตายไปในคราวครั้งนี้ พี่กำลังอยู่เพื่อการศึกษาให้แก่ตนเองและคนอื่นๆ**"

การศึกษาในที่นี้หมายถึง "**ทำอย่างไร? เราจึงจักทำให้ตัวเรามีความ สุขอมตะ ได้ตลอดกาล**" ซึ่งพี่ได้รู้แล้วว่า

"**มิใช่การมีชีวิตอยู่ เช่นกับหมูที่คอยลงไปเกลือกคลุกกับโคลนเลนตม ตามบ่อ แอ่งน้ำ และที่สุด สิ่งที่ทำให้มันเจอจนหลีกไม่ได้ นั่นหรือก็คือ หางของมันนั้นๆจำต้องถูกโคลนเลนตมจับเกาะพอกพูนทวีขึ้นเรื่อยๆ ใน ทุกๆครั้ง ที่ลงไปนอนแช่อยู่จนปลายหางมีลูกตุ้มใหญ่ขึ้น และหนักขึ้นเรื่อยๆ**

ครั้นเวลาเดินและวิ่ง สิ่งที่หลีกไม่ได้ก็คือลูกตุ้มปลายหางของมันนั้น จะแกว่งกระทบตบตีกันมันเจ็บและเจ็บจนเป็นผื่นปื้นแดงๆ ฉะนั้น การมีชีวิตเป็นอยู่เช่นนี้จึงมีทุกข์โดยแท้"

"แต่การมีชีวิตเป็นอยู่ เช่นกับการแกะลอก เอากระหล่ำปลีออกทีละชั้นสองชั้นต่อไปเรื่อยๆ จนที่สุดหมดตัวตน-จิตวิญญาณ ที่จักคิดปรุงแต่งอะไรได้อีกแล้ว นั่นแหละคือแดนสุขอมตะแน่ๆ แต่ในข้อนี้บุญบารมีคุณธรรมความดี ที่เป็นส่วนแห่งสติปัญญาของเรา มีเพียงพอแล้วหรือ? เมื่อยังไม่พอ เราก็จำต้องคอยสร้างเสริมเติมขึ้นไปๆ จนแกะเอาแกนของกลีบชั้นในสุด โดยไม่ให้มีอะไรๆหลงเหลือเอาไว้อีกเลย นี่แหละคือหนทางแห่งการพ้นจากทุกข์ทั้งปวง และในขณะเดียวกันนี้ก็เป็นสุขอมตะตลอดกาลด้วย"

เหตุฉะนี้ การจะตายไปในฉากชาติสุดท้าย ณ เวทีแห่งโลกนี้ พี่จึงได้เตรียมจัดการอุทิศร่างกายที่ตายแล้วให้แก่ศิริราช เพราะพี่ได้ศึกษาดีในระยะของการสิ้นใจตายจากร่าง แต่ครั้งที่เล่นเป็น ม.จ.อากาศดำเกิง แล้วว่า เมื่อจิตได้ออกจากร่างแล้ว ร่างนั้นก็ไร้ความหมายใดๆทั้งสิ้น ก็เมื่อเราได้รู้ชัดๆด้วยตัวตนเองเช่นนี้แล้ว แล้วเราจะมามัวโง่เขลา งี่เง่า โดยสั่งให้ผู้ใดใครๆเขาว่า **"นี่! ช่วยทำศพฉันให้มีเกียรติยศ ปรากฏขจรขจายไปทั่วเจ็ดคุ้งน้ำน่ะ"**

ดังนั้น ปัจจุบันนี้ พี่จึงมีชีวิต กิน อยู่แบบง่ายๆที่สุด ถ้าจะพูดว่าง่ายเสียกว่าพวกขอทานบางคนก็คงไม่ผิดนัก **เพราะน้องรัตติยากรเป็นดวงใจของพี่ตลอดมากว่าสองพันปีแล้ว** พี่จึงพูดข้อความตามนี้ได้ตรงเรื่องจริง โดยไม่เกรงว่าน้องจะรังเกียจพี่เลย ก็เพราะพี่ได้เคยทราบถึงอุปนิสัยสันดานแต่กาลอดีตของน้องดีกว่า น้องนี้เป็นคนเช่นไร? คนประเภทไหน? **มิใช่พวกเห็นเงินตาโต...เพราะอยากโก้ อยากเด่น อยากดังจนดับ** ซึ่งได้ทั้งกำลัง และจะต้องมีให้นับไม่ถ้วนแล้ว

สำหรับการศึกษานั้น มีความจำเป็นต่อสัตว์โลกทุกสภาวะ ฐานะและ

หน้าที่เท่าที่กำลังมีและกระทำกันอยู่นั้นๆ มิใช่มีแต่ในหนังสือเท่านั้น

การศึกษาทั้งในระบบ เท่าที่มนุษย์กำหนดจัดให้มีขึ้น และนอกระบบที่มิได้ถูกกำหนดเอาไว้ในหลักสูตรชั้นเรียนตามสถาบันต่างๆ ก็มีความจำเป็นทั้งนั้น **สำหรับพี่ได้ในระบบ ๑% ได้นอกระบบ ๙๙% โลกนี้๑% โลกอื่นๆ ๙๙%**

เหตุฉะนี้ พี่จึงมิได้มองข้ามแม้แต่ในชั้นต้นๆแห่งวิชาสามัญธรรมดาทั่วไปในขณะนี้ เช่น ไม่กี่ปีมานี้เอง พี่เกรงว่า สติปัญญาความทรงจำของพี่จะละเลือนเสื่อมถอย หรือคงอยู่ไม่ได้ เพื่อให้รู้ประจักษ์ชัดจึงได้ไปสมัครสอบเทียบในชั้นมัธยมต้น ปลาย ม.๓-๖ สมัยใหม่นี้ดูอีกครั้ง ดีที่สอบผ่านได้ แต่ถ้าไม่ได้นั่นหมายถึงว่า สติปัญญาความทรงจำของเราใช้ไม่ได้ แม้แต่ยังไม่สิ้นกายตายไป ก็ถึงซึ่งความเสื่อมเสียแล้ว **และแล้วการที่พี่ได้และกำลังนำเอาเรื่องชาติก่อนๆ มาพูดเล่าบอกให้น้องฟังในชาตินี้ก็โกหกซี!** เป็นคนบ้า ที่คอยคิดสร้างเรื่องขึ้นมา เพื่อหวังผลดังที่บรรดาคนสวะเขายังต้องการอยู่อีก นั่นคือ ลาภผล เกียรติยศชื่อเสียง ฯลฯ

เท่าที่พี่ได้มองดู เห็นว่า ผู้คนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ มีความเข้าใจกันเพียงว่า เรียน ศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งใบประกาศ อันแสดงถึงภูมิของชั้นนั้นๆ จักได้เป็นหนทางนำให้ไปประกอบอาชีพ หาเงินและอะไรๆอีก แต่เนื้อแท้อันเป็นสาระของวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมานั้นๆ มิค่อยจะถูกนำเอามาใช้ในชีวิตประจำวันกันมากนัก

เหตุนี้ การศึกษาที่รัฐจัดบริการให้แก่ชุมชุม ถึงแม้จักมีผลดีอยู่มากมาย แต่ผู้ได้รับประโยชน์อันแท้จริง เพียง ๕๐%-๘๐% เท่านั้นเอง ข้อนี้เราต้องช่วยกันปลุกความสำนึกใหม่ให้บุคคลทั่วๆไป เพื่อเขาจักได้รู้ชัดในเรื่องเช่นนี้เสียแต่วันนี้ มิควรปล่อยให้เป็นโรคโง่เรื้อรัง ต่อคนในยุคสมัยหน้า และก็มิใช่เป็นเพียงหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวงทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของนักสื่อมวลชนคนผู้ฉลาดทำหินดินให้เป็นหยกเพชรพลอยและภาชนะเครื่องเคลือบที่สวย

สง่าน่าชื่นชมนิยมใช้สอยกันทั่วไปทั้งในและนอก

ก็เพราะน้องรัตติยากรและน้องพาฝัน กำลังเล่นเป็นนักสื่อมวลชนคนขยัน พี่จึงนำเอาเรื่องนี้มาคุยบอกไว้ ณ ที่นี้ด้วย ส่วนจักช่วยกันทำโดยวิธีใดๆนั้น นั่นก็แล้วแต่ใจที่ฉลาดของน้องจักทำกันเองน่ะจ๊ะ แม่ยอดรักของพี่!

พี่ได้เคยคุยบอกให้น้องพาฝันฟังเรื่อง **เหตุของข้อหนึ่ง ที่นเรศวรรักแม่จันทรามาก** ก็เพราะเธอรู้จักหน้าที่ เท่าที่มีอยู่นั้นๆโดยที่นเรศวรมิจำต้องเอ่ยปากพูดเตือนบอกเลย เรียกว่า **เธอได้มีน้ำใจกระทำให้เอง นี่แหละคือเสน่ห์ยาแฝดของคู่ผัวเมียล่ะ**

เช่นเดียวกันกับที่นเรศวรจำต้องยินดี เต็มใจรับเลี้ยงดู ยกย่องโอบอุ้ม **แม้น้องรินสิน-มณีรัตนา** ให้ประชาชนคนไทยในกรุงศรีอยุธยาเทิดทูนบูชา เพราะแม่รินสินได้มีน้ำใจคอยช่วยนเรศวรกู้ชาติไทย และศาสนาพุทธเอาไว้ โดยที่นเรศวรมิได้เอ่ยปากขอร้องแม้แต่คำเดียว ก็ข้อนี้นี่แหละ! คือลักษณะของคนมีน้ำใจที่ไม่ต้องมีใครผู้ใดเขามาคอยเตือนบอก ขอร้องเลย

หรือนเรศวรก็เป็นดุจเดียวกัน ไม่เคยมีปู่ย่าตายายพ่อแม่คนไหนได้ออกปากขอร้องว่า **"นี่! นเรศวร ต้องช่วยกู้ชาติไทยเอาไว้น่ะ"** หากเกิดจากน้ำใจของความเมตตาปรารถนาดี ที่มีอยู่ภายในจิตของนเรศวรเองแต่เด็กเล็กแล้ว **หนามแหลมไม่มีคนเสี้ยม งานยอดเยี่ยมก็ไม่มีคนสั่งให้ทำ**

ก็ถ้าผู้คนในยุคสมัยปัจจุบันนี้ มัวแต่คิดกันอยู่ว่า "เฮ้ย!นี่เป็นหน้าที่ของคนโน้น คนนั้น ของกรม กอง กระทรวงนั้นๆ แม้แต่พระราชวงศ์องค์ที่ได้กำลังกระทำคุณให้แก่สาธารณชนจนถึงวันนี้ หากคิดว่า**"เฮ้ย!นี่มันเป็นหน้าที่ของรัฐบาลนี่นา เราจะต้องมาทุกข์คอยเป็นขี้ข้าให้มันทำไมล่ะ"**

ขืนผู้คนส่วนมากคิดมาตรงๆกันในเรื่องเห็นแก่ตัวเช่นนี้แล้ว ขอให้น้องลองนอนเอามือก่ายหน้าผากคิดดูทีหรือว่า ประเทศชาติบ้านเมืองเรานี้เป็นอย่างไร?

ฉะนั้น คำของท่านบรมหาปราชญ์ผู้ฉลาดที่ว่า **"เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก"** จึงยังคงความขลังอยู่จนกระทั่งปัจจุบัน และจักต้องสืบต่อไปยังอนาคตอีกด้วยแน่ๆ

แต่ครั้นจะให้พี่พูดว่า เจรจากันต่อไป ก็เห็นจะไม่มีทางจบลงแน่ ฉะนั้น จึงมีอยู่ทางเดียวจึงขอกระโดดลงตรงช่องบันไดของพระเจดีย์องค์ใหญ่ แล้ววิ่งมาแอบอยู่เพื่อคอยดูลาดเลา ที่ซุ้มจระนำ ณ วิหารใหญ่ ซึ่งในนั้น เป็นที่สถิตประดิษฐาน **"พระพุทธนาคน้อย-วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์"**

แต่ก็ยังคงรักเคารพบูชาน้องเสมอมาน่ะ

พี่บุเรธช์

๑๗ เม.ย. ๓๗

สุดท้ายหมายเหตุ

ขอบพระคุณน้องด้วย ที่ได้เริ่มช่วยจุดประกายทำให้พี่คิดและเขียนบันทึกเรื่องนี้ขึ้นมา ก็เพราะเพื่อน้องรักของพี่นี้โดยเฉพาะเจาะจง และอาจจะเกิดประโยชน์แก่อนุชนคนดีต่อๆไปในภายข้างหน้าอีกด้วย

ก็เมื่อเรายอมมายินดีมีไมตรีที่จักคบเป็นเพื่อนใจในชีวิตของกันและกันตลอดไป หากไม่รู้กำพืดของกันแลกันแล้ว ก็คบกันเพียงแค่ผิวเผินชั้นเปลือกนอกๆ โดยไม่รู้ว่า ข้างในนั้นยังมีขี้ไส้อยู่อีกกี่ขด? ครั้นตดออกมามีกลิ่นเหม็นมากถึงขนาดไหน? เวลานอนหลับต้องกรนและละเมอมากน้อยขนาดใด? เวลากินอยู่หลับนอนจะเหมือนกันหมาและหมูเล้าใคร? เมื่อเวลาที่อยู่คนเดียวหรือสองคนจะแก้ผ้าเปลือยกายจนตัวล้อนจ้อนไหมนะ?ครั้นเวลาไม่พอใจใครๆจะแสดงอาการโกรธอย่างไรกัน?

คู่รักจะคบค้าสมาคมกันในระดับใดๆ โดยจักเป็นคนในชาติใดภาษาไหน ทั้งยุคนี้หรือสมัยหน้าก็ตามที ซึ่งใครๆก็มักจะมองกันแต่ของดีๆที่ได้มีให้ต่อกันก่อน เหตุฉะนี้จึงรัก และคบกันได้ตลอดไป แต่ถ้าถึง

วันเวลาใดเกิดมองเห็นเฉพาะของปฏิกูลเน่าเหม็นเว้นของหอมเสียแล้วเรื่องทะเลาะเบาะแว้งที่ไม่ถูกใจกันและกันก็พลันจักบังเกิดขึ้นมา ซึ่งทำให้แตกแยกได้ในที่สุดอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นแม้แต่คนเดียว "**หม้ายขึ้นคาน**"

ฉะนั้นคนรักกันที่ฉลาด จึงพยายามตามมองกันด้วยความยุติธรรมว่า สิ่งใดดีๆมีกลิ่นหอม ทำให้ชื่นใจ ก็จำต้องยกย่อง เชิดชู สรรเสริญกัน แต่ถ้าสิ่งใดปล่อยให้เน่าเสีย จนมีกลิ่นเหม็นแล้ว ก็จำต้องแนะ บอก เพื่อแก้ไขกันบ้างตามความเหมาะสม **เพราะคนเราโดยทั่วๆไปไม่ว่าใครทั้งนั้นแหละ ย่อมมีทั้งเหม็นและหอมคละเคล้ากันไปแน่ๆ**

แต่เราจะโง่หรือฉลาดที่จะเลือกคัดเอาเหม็นหรือหอมเล่า? ข้อนี้ก็ย่อมขึ้นกับตัวของเราที่จักเป็นผู้พิจารณา ตัดสินเอาเอง ด้วยใจเป็นธรรม

อ้อ! องค์พระอุปัชฌาย์ที่ได้บวชเณรให้พี่ น้องก็ได้ทราบแล้ว แต่องค์อุปัชฌาย์ที่ได้บวชพระให้พี่ก็คือ **ท่านเจ้าคุณศรีวิสุทธิเมธี-บุนนาค จูงาม** ครั้งเมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหามหาราชินี ๒๕๓๕ ครบ ๕ รอบ ๖๐ ปี ขององค์พระราชินีท่าน"**สิริกิติ์**"แห่งศรีเมืองไทยสยามประเทศนี้ ทั้งท่านอาจารย์และอุปัชฌาย์ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น ที่ "**พระธรรมวิสุทธาจารย์**" และ "**พระธรรมญาณมุนี**" **ชินวังสมหาเถร สถิตอยู่ ณ วัดเศวตฉัตร** บางลำพูล่าง ด้านฝั่งธนบุรีขอรับ

อันความเห็นอกเห็นใจต่อกันนั้นเกิดขึ้นมาได้อย่างไร?

ข้อความในจดหมายเท่าที่กระผมได้นำเอามาลงไว้ ณ ข้างบนนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งซึ่งกระผมได้พูดว่าเจรจา ครั้นจักนำเอาจดหมายอื่นๆอีกอันเกี่ยวกับวัดและท่านอาจารย์นี้ ก็จักยืดยาวจึงของดไว้ก่อน

แต่กระผมใคร่ขอย้อนไปกล่าวเล่าถึง เมื่อคราวต้นปี ๒๔๙๖ อีกสักนิด เพราะเพิ่งมาคิดได้ ณ บัดนี้ว่า ตอนแปดโมงเช้า ท่านอาจารย์ได้เริ่มเทศน์สอนประชาชน คนทำงาน ณ โรงผลิตกระดาษจากไม้รวก

สี่โมงเช้า ต้องเข้าไปเทศน์สอนนักโทษในเรือนจำ ครั้นตกบ่ายโมงครึ่ง ซึ่งจำต้องเทศน์สอนบรรดาข้าราชการ ณ ศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี เสร็จแล้วรถจิ๊ปของ**ท่านผู้ว่า ยุทธ สัตยานุรักษ์** "ร่างดำมัน" ได้รับนำเอาท่านอาจารย์กับกระผม ไปพักยังวัดใต้–วิสุทธิรังษี ซึ่งก็ไม่ห่างไกลไปจากวัดเหนือเท่าไรนัก "ธรรมยุตนิกาย"

พอตกบ่ายเย็นหน่อย ท่านอาจารย์ได้ให้กระผมออกไปหาอาหารในตลาดเมืองกาญจน์กิน แต่กระผมได้รีบปฏิเสธไปว่า "ไม่หิวครับ" แล้วกระผมยังได้เล่าว่า การอดอาหารในตอนเย็นเช่นนี้ กระผมได้เคยเจออดมาหลายครั้งหลายคราว จนชินเสียแล้ว แต่ท่านอาจารย์ก็จะบังคับให้กระผมออกไปกินให้ได้ กระผมก็ไม่ขัดใจ จึงได้ออกเดินไปและคิดไปว่าเราจะไม่กินหรอก แต่เราจะไปซื้อหาเครื่องดื่มมาถวายท่านอาจารย์เรา เพราะต้องเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า ที่วันนี้จำต้องเทศน์สอนผู้คนถึง ๓ แห่ง ส่วนตัวเราก็เท่านี้ ไม่ได้ไปออกแรงทำงานให้เป็นสาระแก่นสารอะไรแก่ใครๆเขา กินไปก็มีแต่เสียสตางค์ไปเปล่าๆ กินเข้าไปก็ขี้ออกมาหลายฉากหลายชาติ ขณะที่เราเข้ามาเกิดยังโลกนี้และโลกอื่นๆ ยังไม่เบื่อหรือไง?

ครั้นได้เที่ยวชมตลาดเมืองกาญจน์พอควรแล้ว ก็แวะยังร้านกาแฟเครื่องดื่ม เพื่อสั่งนมเย็นผสมน้ำหวาน แก้วละหนึ่งบาท พร้อมกับสั่งให้เขาใส่กระป๋องนมเปล่าๆ เพื่อหิ้วถือไปถวายท่านอาจารย์ ณ สถานที่พัก คือโรงเรียนปริยัติธรรม ของวัดนั้น

เมื่อได้นำถวายท่านอาจารย์พร้อมกับแจ้งว่า เป็นนมเย็น ท่านอาจารย์รีบปฏิเสธที่จะฉันทันที เพราะได้ทราบมาดีว่า อันนมข้นนั้นเขาผสมแป้งด้วย แล้วท่านอาจารย์ได้ถามกระผมว่า "กินอะไรมาแล้วหรือยัง?" กระผมได้ตอบว่า "ดื่มน้ำชาที่เขาตั้งวางไว้ที่โต๊ะร้านกาแฟนั้นจนอิ่มแล้วครับ" ท่านอาจารย์รีบให้กระผมนำเอานมเย็นนั้นไปดื่มทันที แต่กระผมก็มิเต็มใจใคร่ที่จะดื่มเท่าไรนัก เพราะคิดถึงความโหยหิว ความเหน็ดเหนื่อยของท่านอาจารย์ เมื่อมาถูกบังคับให้ดื่มก็ปราศจากรสชาติ

อันแท้จริง เพราะใจไปคิดถึงความโหยหิวของท่านอาจารย์มากกว่า

ครั้นในวันต่อมา ท่านอาจารย์ได้รับสั่งท่านเกษตรจังหวัดกาญจน-บุรีว่า "เย็นวันนี้ ขอฝากเด็กให้ไปกินข้าวที่ตลาดด้วยน่ะ" คุณชัยสิทธิ์ท่านคิดอย่างไรไม่ทราบ ได้นำพากระผมไปยังบ้านมารดาของท่าน ซึ่งแก่ชรามีอายุกว่า ๗๐ ปีแล้ว เพื่อให้กินข้าว กระผมได้เห็นสภาพของคนชรา ซึ่งกำลังอยู่คนเดียวจึงกินอะไรไปไม่ลงจริงๆ แต่ภายในจิตก็คิดไปว่า "เอ๊ะ! นี่ก็มารดาของท่านเจ้าคุณศาสนโศภณ เป็นถึงพระใหญ่พระโตอยู่วัดในกรุงเทพฯ ทำไมจึงปล่อยให้โยมแม่แท้ๆต้องอยู่ห้องแถวไม้เช่นนี้ได้อย่างไร ท่านเกษตรจังหวัดท่านได้ตอบว่า "แม่ชอบอยู่บ้านนอกเช่นนี้แหละ อากาศดี มีความสงบมากกว่าในกรุง และมีหลานอยู่เป็นเพื่อนอีกคนหนึ่ง แต่ตอนนี้ไปข้างนอก"

ขณะนั้น กระผมได้คิดสอนใจไปในทันทีว่า "**พ่อแม่เราและเรานี้ถึงจะต่ำต้อยอย่างไรก็ตามที เราจะต้องคอยดูแล เลี้ยงดูพ่อแม่ในยามที่ท่านแก่ชรา**" แล้วก็ได้นำเอาเรื่องนี้มาเล่าถวายแด่ท่านอาจารย์ โดยได้เอ่ยอ้างว่า "**ท่านเจ้าคุณธรรมกิตติ-ละมูล วัดระฆัง** ตอนที่ท่านอาจารย์ไปคอยเพื่อที่จะไปเทศน์ด้วยกัน เห็นท่านกำลังป้อนข้าว และเอาผ้าชุบน้ำเช็ดตัวโยมมารดาของท่าน **จึงทำให้กระผมจำติดตามาจนถึงทุกวันนี้ ดีกว่าที่จะคอยพูดสอนให้คนกตัญญูกตเวที** เสียร้อยพันเท่าก็ไม่เข้าสมองจำจนติดใจเอาไว้ เท่ากับได้ดูการประพฤติปฏิบัติด้วยของจริงๆ **ฉะนั้นการสอนนำกระทำให้คนเขาดู จึงดีกว่าสอนด้วยปากวาจาเป็นไหนๆ แม้แต่นเรศวรก็ทรงสอนกตัญญูกตเวที แต่คนดีๆเท่านั้นจะเห็นได้**"

ก็เพราะเหตุนี้ประการหนึ่ง จึงได้ทำให้กระผมคิดถึงพ่อแม่ จริง! พ่อแม่ของกระผมในฉากชาตินี้ ก็ไม่แตกต่างกับเมื่อฉากชาติที่แล้วเท่าไร คือการแตกแยก เลิกร้างห่างกัน โดย**แม่อ่องได้มาขออาศัยริมชายคาของบ้านคุณน้าประเสริฐ ปิ่นพรหม** เพื่อหากินอย่างชนิดปากกัดตีนถีบ โดยการพายเรือค้าขายผลไม้ ที่ตลาดเมืองนนท์ ส่วน**พ่อทรัพย์**ท่านก็ยัง

เป็นหมอโบราณคอยขายยาสมุนไพรต่อไปที่อยุธยาตามเดิม แต่ที่สุดท่านก็หนีไม่พ้นจนได้ นั่นหรือก็คือความแก่ชราของสังขารร่างกาย พร้อมกับมีเพื่อนตายคือโรคเบาหวาน โดยมิทันรู้ตัว เมื่อกระผมได้ไปเยี่ยมเห็นท่านเป็นแผลเรื้อรังที่ปลายนิ้วเท้า จึงได้รีบนำพามารักษาให้อยู่ด้วยที่วัดทินกรนิมิต คอยปฏิบัติดูแลเลี้ยงดูอยู่ ๕ ปี จนที่สุดก็ต้องสิ้นกายตายไปในอ้อมแขนของกระผม ซึ่งท่านอาจารย์ก็ยังมีน้ำใจ เมตตากรุณาได้มอบผ้าไตรให้มาทำบุญในกาลครั้งกะนั้นด้วย กราบน้อมถวายให้อีก ๓ ครั้ง **แด่ท่านอาจารย์มงคล คนดีจริง อ้อ! กราบให้ในหลวงฯ ร.๙ ด้วยที่ได้ช่วยพัฒนาวัดมงคล สระบุรี ดีด้วย**

ส่วนท่านอาจารย์ แม้จะมีน้องชาย ๒ และน้องสาวอีก ๓ แต่เพราะแรงของความดีที่มีคุณธรรม "**กตัญญูกตเวที**" จึงได้นำคุณโยมพ่อซึ่งเพรียบพร้อมด้วยคุณ คือ ความนิ่งสงบทางไตรทวาร "**ใครจะยังไงก็ชั่งเถิด ชั่งมัน ตลอดไป ในทุกเรื่อง ทุกกาล**" มาอุปถัมภ์เลี้ยงดูจนตายจากไปในที่สุด แต่คุณโยมแม่ของท่านอาจารย์ กระผมมิมีโอกาสที่จักได้พบเจอะเจอเลย ก็เพราะท่านได้ด่วนถึงแก่กรรมมานานปีแล้ว ณ บ้านแควอ้อม อัมพวา บางช้าง สมุทรสงคราม แม่กลอง ที่มีการทำน้ำตาลมะพร้าวเป็นอาชีพหลัก กระผมยังจดจำได้เสมอ เพราะต้องไปนั่งรถไฟที่สถานีปากคลองสาน"ถึงก็ชั่ง ไม่ถึงก็ชั่ง" หากนั่งเผลอหลับไป จะถูกลูกไฟที่ได้ปลิวว่อนมาจากหัวรถจักรไอน้ำ ไม่มีใครรับประกันเครื่องนุ่งห่มที่จักต้องปะต้องชุน เมื่อถูกลูกไฟมามอดไหม้ให้เห็นเป็นรูโหว่ แต่โก้ดีที่ได้นั่งรถไฟแบบออกกำลังกายไปในตัวเช่นนี้ อีกทั้งยังไม่เสียเงินค่าเปลญวณมาผูกแขวนเขวไปก็เขวมาด้วยซีน่ะ

และที่สำคัญสุด ท่านอาจารย์ได้และกำลังเป็น "**พระอาจารย์ดี**" อันเป็นแบบอย่างในหลายๆเรื่อง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติดัดกาย วาจา และใจให้ได้ดีมีสุขเสมอต้นเสมอปลาย แบบเดินสายกลางๆทั้งยุคเก่าทั้งสมัยใหม่ทั้งโลกทั้งธรรม แม้แต่การบำรุงรักษาสุขภาพร่างกาย ตลอดจนสถานที่อยู่

อาศัยก็สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย อันควรยึดถือเป็นแบบอย่างให้แก่ศิษย์ผู้ใฝ่ดีมีคุณธรรม **โชคดีที่กระผมได้พบพระอาจารย์ดีเข้าแล้ว**

ก็เพราะเหตุนี้สินะ เมื่อถึงเทศกาลงานวิสาขบูชา ในปี ๒๕๓๕ กระผม"**ศิษย์น้อย**" จึงได้จารึกข้อความส่งมาน้อมนมัสการจากต่างแดนว่า "**แด่ ท่านเนตติยาจารย์ ณ วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์** เชิงสะพานพระพุทธยอดฟ้าฯ"

"**คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสิ่งที่พิสูจน์กันได้เสมอ ในทุกยุคสมัย แต่ใครเล่าจักมีวิชชาจนสามารถพิสูจน์ได้ นอกเสียจากตัวเราเท่านั้นเอง ที่ศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งวิชชานั้นๆ ส่วนคนโง่นั้นเล่า เขาก็มัวหลับอยู่เพื่อกรนครอกๆกันอยู่ต่อไปตามเดิม เอ้อ! สงสาร!**"

น้อมนมัสการท่านอาจารย์ดี มีพระคุณยิ่ง

จาก **วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า** ตัวละครเก่าแก่

ก็เพราะกระผมเป็นเพียงแต่แค่ข้ารับใช้ของ **ท่านอากาศดำเกิง** เท่านั้นเอง น่ะขอรับ

อันข้อความตามข้างบนนี้ ไม่จำที่กระผม "**ศิษย์น้อย**" จักต้องกระโดดก้าวขึ้นธรรมาสน์ เพื่อวิสัชชนาให้ท่านปัญญาชน บุคคลเช่นท่านอาจารย์ รู้แจ้งแทงตลอดกันต่อไป เสียเวลา!

ก็ถ้าพระพุทธศาสนา ไม่ดีจริงและดีแท้แล้ว ไฉนเลย คนไทยแต่โบราณ ซึ่งมีองค์พระมหากษัตริย์เป็นประธาน ถึงกับต้องทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างเพื่อรักษาคำสอนนี้เอาไว้ให้อยู่คู่กับชาติไทย ประเทศสยามตลอดมา แม้แต่ **องค์พระนเรศวร**ก็ได้ทรงถอดเครื่องทรงองค์นักรบจอมกษัตริย์น้อมคารวะบูชา ต่อองค์พระพุทธปฏิมาสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆครั้ง ที่ได้ไปชนะศึกมา ก็เพราะได้ทรงทราบด้วยพระทัยใจของตนเองดีแล้วว่า "**สัตว์โลกมีการเวียนว่ายตายๆเกิดๆจริงอย่างแน่นอน**" ใครบอก? **หรือเชื่อตามตำรา!**

อ้าว! แล้วกระผม **"ศิษย์น้อยผู้ด้อยปัญญา"** จะมามัวโง่ดักดานโดยไม่เสาะแสวงหาให้ได้รู้บ้างเชียวหรือ อ้อ! นั่งดูแต่ตำราแล้วสอบได้ปริญญาออกมา **แค่นี้หรือ คือความรู้จริงๆ??**

"คนรู้จริงจักไม่คุยมาก แต่คนคุยมากจักไม่รู้จริง" และ "คนฉลาดจริงจักทำเป็นโง่ แต่คนโง่จักทำเป็นฉลาด" ต่อด้วย "คนขี้ขลาดจักทำเสียงดัง ส่วนคนที่กล้าจริงๆจักทำอะไรให้ใครๆเขาตกใจกันได้ทั้งเมือง" มิใช่กล้าบ้าบิ่นหินชาติ แต่ต้องกล้าหาญชาญชัยตลอดไปจริงๆน่ะ

ข้อความข้างบนนี้ กระผมคิดขึ้นมาเล่นๆก็เพราะเห็นผู้คนเขาเป็นปราชญ์ฉลาดกันทั่วบ้านเต็มโลกแล้วมิใช่หรือ? จึงถึงได้รังแก เบียดเบียนในหลายๆรูปแบบโดยไม่รู้จักหยุดหย่อน แต่อดีตจนปัจจุบัน

นี่แหละหรือ! คือมนุษย์เป็นปราชญ์ที่ฉลาดกันจริงๆแล้ว?

คำประกาศก้องร้องออกมาว่า ข้านี้ก็คือศิษย์มีอาจารย์

ในฐานะที่กระผมเป็นเพียงแค่ **"ศิษย์ธรรมดา"** คนหนึ่งในจำนวนศิษย์มากมายหลายระดับ เป็นจำนวนพันๆถึงหมื่นของท่านอาจารย์ แต่กระผมก็ยังคงรำลึกนึกถึงพระคุณของท่านอาจารย์เสมอมา จากอดีตจนปัจจุบัน ดังนั้น ณ กาลในวันงานปลงศพของท่านมหาสำรวม กระผมจึงได้กล่าวประกาศไปต่อหน้าท่านอาจารย์ เพื่อน และบรรดาพระภิกษุสงฆ์องค์ที่กำลังมาร่วมงานในเย็นวันนั้น ว่า

"การที่กระผมมีชีวิตเป็นคนธรรมดา ออกมายืน และก้าวเดินไปด้วยขาของตนเองได้ จนถึง ณ วันนี้ ก็เพราะท่านอาจารย์ หลวงพ่อได้มีเมตตากรุณารับเลี้ยงดูกระผมมา"

แล้วก็ก้มลงกราบ ๓ ครั้ง ตรงที่เหนือเท้า ในขณะที่ท่านอาจารย์นั่งห้อยเท้าวางไว้ตรงพื้น ซึ่งทำให้ท่านอาจารย์มีปีติยิ้ม นี่แหละคือเครื่องสักการะที่ยากจน ดังบุคคลธรรมดาเช่นกระผมผู้กำลังออกมาน้อมมอบแด่ **ท่านอาจารย์มหามงคล คนดีจริงและดีแท้ ตั้งแต่ไหนแต่ไร**

มาแล้ว

"และ ณ กาลบัดนี้ ข้าคนธรรมดาขอออกมาประกาศต่อทวยเทพ ผู้ร่วมประกอบกรรมทำดีกับข้าตลอดมา โปรดพึงรับรู้รับทราบไว้ด้วยว่า ท่านอาจารย์ดี ซึ่งมีนามว่า **"มงคล ศิริกานนท์ วิโรจนมหาเถร พระธรรมวิสุทธาจารย์"** องค์กำลังเป็นสมภาร ณ วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์ อยู่ณบัดนี้ ท่านเทวาผู้ทรงไว้ซึ่งมหิทธิฤทธิ์บุญบารมีมีเอาไว้มากๆ โปรดช่วยดูแลรักษา ท่านองค์รูปนี้ ทั้งขณะที่ยังอยู่ในร่างนี้ และร่างอื่นๆตลอดไปจนกว่าจักถึงซึ่งปรินิพพาน ดับสลายหายไปทั้งร่างและจิต เพราะท่านผู้นี้ได้กระทำตนให้เป็นคนดีมีประโยชน์แก่สังคม จากหมู่ย่อยจนถึงหมู่ใหญ่เสมอมา แต่หนุ่มหล่อจนแก่ชราหลังงอค่อมแล้ว ซึ่งจักได้เป็นแบบอย่างให้แก่คนข้างหลังผู้ใฝ่ดี ยึดถือเป็นแนวทางได้ดูผู้หนึ่ง สมควรแก่การสักการะบูชาตลอดไป ทั้งเวทีของโลกนี้และโลกอื่นๆ อีกเป็นหมื่นแสนล้าน **ขอบพระคุณท่านเทวฤทธิ์ที่ได้ร่วมกันคิดสร้างเรื่องละครแห่งชีวิตมากับข้าเพื่อเก็บไว้ใช้สอนคนตาใสใจบอดตลอดไป จนชั่วกัลปาวสาน"**

ก็ถ้าหากมีสิ่งใดอะไรที่แปลกใหม่ ทั้งเครื่องใช้ และอาหารการบริโภค ท่านอาจารย์จักคอยเฉลี่ยเจือจานให้กิน ให้ใช้กันคนละนิดคนละหน่อย แม้แต่**ข้าวกวนกระยาทิพย์** จากวัดอนงค์ประจำปี ท่านอาจารย์ก็คอยมาแบ่งเฉลี่ยให้บรรดาศิษย์คนละนิดเพื่อลองชิมดู ให้รู้รสว่านี่แหละข้าว**ที่นางสุชาดา** ปรุงถวายไปเซ่นสรวงบูชาเทพเจ้า คราวที่ปรารถนาได้มีบุตรสัมฤทธิผล ครั้นได้พบเจอะเจอกับองค์ท่านโพธิสัตว์ใกล้จะตรัสรู้แล้วก็ได้น้อมเข้าไปถวาย เหตุนี้อาหารมื้อนี้จึงมีผลานิสงส์มากพอๆกันกับอาหารมื้อสุดท้ายของท่านคฤหบดี ซึ่งมีนามว่า **"จุนทะ"** ที่ได้ทำถวายแด่องค์ท่านพุทธะจนต้องถึงแก่กรรมทำกาลกิริยา **เป็นปรินิพพาน ดับกันทั้งร่างและจิต มิให้มีการนึกคิดปรุงแต่งอะไรๆอีกต่อไป ก็ยังไงเล่า**

หรือจะมีใครผู้ใด ออกมาอธิบายความตามเรื่องของ"**ปรินิพพาน**" ให้เฉไฉไกลไปจากเรื่องจริงว่า **"จิตนิ่งสงบ"** นั่นคือ **"จิตเสวยสุขอยู่ใน**

ฌาน" เจ้าข้าขอรับ เรียนศึกษากันเพียงแค่หลักทฤษฎีต่อให้เกิดๆตายๆ เล่นละครเป็นสารพันสัตว์ สักสิบ–ร้อยชาติ ก็เถียงยังไม่จบ ที่จักพบข้อยุติว่า **"ปรินิพพานนั้น คืออะไรกันแน่"**

แต่บัดนี้ กระผมจักได้ว่าถึงใครผู้ใดจะเข้ามาเป็นเพื่อนๆ ท่านอาจารย์จะคอยสอดส่องดูแลว่าดี–เสียอย่างไร เช่น ได้มีเพื่อนเด็กอ้วนคนหนึ่ง ได้เข้ามาบวชเณรหน้าไฟ ตอนพ่อเขาตายจากไป ครั้นเขาสึกไปแล้ว ก็ยังแวะเวียนมาเยี่ยมเยียนกระผมบ่อยๆ ครั้นท่านอาจารย์เจอเข้าก็จะกระเซ้าเรียก **"เถ้าแก่"** แต่เด็กอ้วนคนนั้น ในวันเวลาโน้น ได้มาเป็น **"พ.อ.สมนึก ธรรมศิริ"** ในวันเวลานี้ นับว่าเป็นเพื่อนดีมีคุณธรรมผู้หนึ่งซึ่งได้คบค้าสมาคมกันมายาวนาน

เช่นเดียวกันกับเพื่อนเณรหนึ่ง ซึ่งมีร่างสูงใหญ่ชอบห่มดองประจำ **"ประจวบ บุญอาจ"** ก็คือ**ท่านเจ้าคุณพิศาลวิหารกิจ** ที่มีเสียงก้องกังวานในงานสวดทั่วๆไป แห่ง**วัดระฆังโฆษิตาราม** ตรงข้ามท่าช้าง

ครั้นคราวมีอาหารอะไรที่แปลกแตกต่างไปจากวันอื่นๆ เพราะได้มีญาติโยมนำมาถวาย ท่านอาจารย์ก็จักให้กระผมไปเรียนนิมนต์แก่บุคคลที่เป็นพระ ก็คือ**"พี่ท่านนิยม ชลานนท์"** คนผู้เป็นศิษย์ก้นกุฏิขององค์ท่านเจ้าอาวาส **"พระธรรมปหังษนาจารย์"** และพี่ท่านทะเบียน มหาไพศาล หรือในกาลปัจจุบันก็คือ**"ท่านพระครูวิเชียรบุรารักษ์"**ตลอดจนท่านผู้ช่วยทำกิจการงานวัดอย่างหนักคือ **"ท่านพระครูสุวัฒน์สังฆกิจ"** นามเดิมว่า **"กวย"** มาช่วยกันฉัน และที่สำคัญมักเรียกใช้ให้กระผมแกงบ่อยๆ

เมื่อท่านอาจารย์อยากจะได้อะไรจากร้านค้า ก็มิเข้าไปเดินจุ้นจ้านเพื่อซื้อหานำมา มีแต่คอยใช้ให้กระผม**"เด็กน้อย"** กับ **"หลวงพี่นิยม"**ไปคอยซื้อหา ณ **ร้านห้างศรีฟ้า–ใต้ฟ้า** โดยคอยบอกแนะวิธีการซื้อหาจากร้านค้าธรรมดาว่า **"ต้องควรต่อเขาบ้าง"** ก็เหตุฉะนี้น่ะสิ ท่าน แม่ค้าในตลาดสดทั่วๆไป ทั้งไทยและเทศ กระผมติดนิสัยแต่กะครั้งนั้นมาซื้อ จึงต้องคอยต่อตามให้ลดน้อยลงได้เสมอๆ จนแม่ค้าบางคนปากคันพูดกันว่า

"ซื้อของยิ่งกว่าผู้หญิงเสียอีก" คงหลีกคำกล่าวนี้ไม่ได้เสียแล้ว เพราะส่วนมากเมื่อเราต่อตามถามราคากันแล้ว เขาก็มักจะลดให้เสมอๆ เลยได้ใจ จำต้องประพฤติปฏิบัติต่อๆไปเพราะใช้ได้ผล แต่ก็ทำให้คนขายได้กำไรลดน้อยลง ข้อนี้จำต้องใช้ **"อุเบกขา"** หากขืนใช้แต่ **"เมตตาสงสาร"** คงไม่นานเงินในกระเป๋าของเราหมดแน่ๆ

แต่บางครั้ง ท่านอาจารย์เห็นกระผมใช้เสื้อผ้าเก่าๆ ก็คอยเร่งเร้าให้พี่ท่านนิยม นำพากระผมไปซื้อหายัง**ห้างนพรัตน์** บางลำพูบน แต่ครั้นกระผมได้เข้าไปดูรู้ราคาแล้วก็ซื้อไม่ลง เพราะเสียดายเงิน ครั้นวันใดว่างๆ ก็ข้ามถนนที่เชิงสะพานพุทธ ไปซื้อยังร้านเสื้อผ้าแบกะดิน ในราคาถูกๆ เพราะเขาได้ตัดเย็บแบบเป็นโหลๆ จนท่านอาจารย์มักจะพูดบอกกะใครๆ ว่า "เออ...เจ้านี่! มันสมถะดี ไม่ฟู่ฟ่าฟุ้มเฟือยตามโลกนิยม ที่ผู้คนเขาเห่อกัน" ก็เพราะเหตุฉะนี้น่ะซี ท่านเอ๋ย! กระผมถึงจะบวชเป็นเณรในกาลต่อมา แต่ท่านอาจารย์ก็มักจะให้สิ่งของผ้าผ่อนท่อนสะไบเก่าๆ ซึ่งท่านอาจารย์ได้ใช้แล้ว โดยบอกว่า "นี่! เณร! ช่วยเอาผ้านี่ไปใช้หน่อยน่ะ"

ด้วยความจริงภายในใจขณะนั้น กระผมคิดน้อยใจอยู่เหมือนกันว่า "ทำไมหนอ? เราก่อกรรมทำอะไรไว้แต่ชาติปางก่อน จึงไม่ได้ของใหม่ๆเช่นกับเณรองค์อื่นๆที่อยู่ร่วมอาจารย์เดียวกัน แหม! ท่านอาจารย์เรานี่ใช้ให้เราเอาผ้าสะบงจีวรใหม่ๆออกไปแจกจ่ายถวายแด่พระเณรองค์อื่นๆทั่วไป ครั้นกลับมาถึงกุฏิแล้ว เราคิดหวังว่า เออ...เดี๋ยวเราคงได้บ้างน่ะ แต่ก็ฝันสลายหายไปสิ้น เลยก็คิดปลงใจอยู่เสมอว่า เออ! ท่านอาจารย์รักเราของใช้ท่าน ท่านไม่กล้าให้ใครเขาใช้นอกจากเราคนเดียว แต่ในบางครั้งท่านอาจารย์แลเห็นเราห่มผ้าจีวรเก่าๆ ก็ยิ้ม ยิ้ม พร้อมกับพูดให้พระเณร ณ ที่นั้นฟังว่า **"นี่แหละ พระโมฆราช ชอบใช้จีวรเก่าๆ"** ขณะที่กระผมฟังคำนี้อยู่ ก็คิดย้อนถามท่านอาจารย์แต่ภายในใจว่า **"อ้าว! แล้วกระผมจะไปเอาผ้าใหม่ๆที่ไหนมานุ่งห่มเล่าครับ"**

เรื่องทั้งหมดเท่าที่เล่าไว้เล็กน้อยเพียงเป็นนิทัศนให้ข้อคิดแก่

ท่านอนุชนคนในภายหน้าว่า อันเรื่องปุพพกรรมนั้นหนีไม่พ้น ไม่วันใดก็วันหนึ่ง จำต้องพบในรูปแปลกๆ แตกต่างกันตามกาลเวลา สถานที่ และบุคคลที่จักเข้ามาเกี่ยวข้องเล่นละครด้วยกัน

ดังเช่นในปัจจุบัน **แม่อ่อง** ท่านผู้ให้กำเนิดกระผมเกิดขึ้นมาจากช่องทวารเบาของท่าน ครั้นไปไหนๆด้วยกัน แม้จะหลายคนร่วมอยู่ด้วยแต่แม่ท่านมักจะสั่งอาหารมาหลายอย่าง เช่น ก๋วยเตี๋ยวน้ำ ก๋วยเตี๋ยวแห้ง เกี๊ยว แต่ว่าที่สุดท่านกินไม่หมด กินไปเพียงหนึ่งในสาม หรือหนึ่งในสี่ส่วนที่เหลือล่ะก็จะมีเสียงออกมาว่า **"เออ! มึงช่วยข้ากินหน่อย"** ทั้งๆที่พี่น้องคนอื่นๆเขาก็นั่งร่วมวงอยู่ด้วย แต่ไม่ไปเอ่ยปากบอกแก่เขาเหล่านั้น เพราะรู้ว่าเขาเหล่านั้นกินกันไม่ได้ มีแต่กระผมเพียงคนเดียวได้ประพฤติปฏิบัติแต่เด็กเล็กจนโตจะแก่ตายไปในไม่ช้านี้แล้ว ก็ไม่ค่อยจะถือสาในเรื่องที่ว่าไว้ ณ ที่นี้ เพราะถือว่ากินอะไรๆเข้าไปในท้อง เพื่อให้ร่างกายเป็นอยู่เท่านั้น ไม่นานก็จะต้องตายไปอีกครั้งแล้ว เราเกิดๆตายๆจนนับครั้งไม่ถ้วนแล้ว อาหารดี อาหารเลว อย่างไหนๆ เราก็ได้เคยกินมาจนนับไม่ถ้วน ขอเพียงเป็นอาหารที่สะอาด ปราศจากพิษ มีคุณประโยชน์ ก็ไม่ควรจะไปเลือกมันให้มากเรื่องมากความไปเปล่าๆ ทั้งนี้ก็เพราะได้ผ่านพบ มีประสบการณ์ในการเป็นอยู่ในร่าง ในโลก ในภาวะ ฐานะ ที่แตกต่างกันมากมายจริงๆ จนเบื่อที่จะกินซ้ำแล้วซ้ำอีก **สู่บางโลกที่มิต้องกินอะไรเลย ก็อยู่อย่างสุขสบายยิ่งนัก**

ความจริงกระผมต้องการเกริ่นนำ ในเรื่องอันเป็นแก่นสาระคือ **"ตายแล้วไปไหน มีใครรู้บ้าง?"** แต่นี้ได้พูดเล่าเรื่องที่เป็นเปลือกกะพี้ออกมามากมาย จนกลายเป็นน้ำท่วมทุ่ง ดังนั้นต่อนี้ไป กระผมจักมุ่งเพื่อจบให้ครบเรื่อง**"บทเกริ่นนำทำให้คิดถึงคุณท่านก่อน"** น่ะขอรับ

ปีหนึ่ง ซึ่งเกิดอัคคีไฟไหม้ที่ตลาดบ้านสมเด็จ ผู้คนไร้ที่อยู่อาศัย แม้แต่ห้าง**โอสถยังตัง** ซึ่งมี**คุณศิริพงษ์ วงศ์แพทย์** เป็นเจ้าของ จำต้องขอเข้ามาอาศัย ณ กุฏิที่กระผมอยู่ ความสนิทสนมเกิดมีขึ้นกับท่านอาจารย์

จนนายห้างนั้น ได้นำเครื่องบันทึกเสียงเส้นลวดม้วนเทปให้ท่านอาจารย์ลองใช้

ครั้นค่ำวันหนึ่ง ท่านอาจารย์ ได้เรียกกระผมเข้าไปในกุฏิ **"ตึกพิศบุนนาค"** โดยได้พูดว่า "นี่! เณร! ทดลองพูดอัดเสียงดูสิว่าเป็นอย่างไร เพราะเพิ่งมีใช้ในไทยเป็นครั้งแรก" กระผมดีใจจึงได้พูดเข้าไปว่า

"การที่ใครผู้ใดจะเกิดขึ้นมาเป็นอัจฉริยะบุคคลในโลกได้ มิใช่คิดและกระทำคุณประโยชน์ให้แก่มนุษยชาติเพียงชั่วครั้งชั่วคราว แต่จำจักต้องคอยติดตามพยายามกระทำดีมีคุณประโยชน์แก่มุนษยชาติอย่างต่อเนื่องที่ยาวนาน จนติดเป็นจิตสันดาน ถึงเป็นแรมๆชาติ จึงจักฉลาดรู้ถึงวิธีทำนั้นๆตลอดไปในทุกชาติทุกภพ ที่ตนเองเข้าไปเกิดยึดถือร่างนั้นๆ"

คำพูดที่กระผมได้บันทึกแล้วก็เปิดให้ท่านอาจารย์ฟังในวันนั้น ครั้นมาถึงวันนี้กระผมก็จำจักต้องมานั่งดีดพิมพ์ซ้ำลงไปอีก แต่คราวครั้งนี้กระผมมิมีเจตนาที่จะให้ท่านอาจารย์อ่านดู แต่ต้องการที่จะประกาศให้ชาวโลกนี้เขารับรู้ร่วมกันว่า **"กระผม คนธรรมดานี่นี่แหละ ก็คือ ศิษย์มีอาจารย์"**

กราบบูชา พระคุณธรรมความดีของท่านอาจารย์ที่ได้มีต่อกระผมตลอดมา

กราบ...กราบ...กราบ

บุเรงช์ ฤกษ์บุรี

ศิษย์ธรรมดาผู้ได้มาจากท้องทุ่งเสนาอยุธยาเก่า

พร้อมด้วย **ม.จ.อากาศดำเกิง**

เจ้าพเนจรตลอดกาล เป็นผู้เสกสรรเรื่องนี้ขึ้นมา

วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า

ตัวละครเก่าแก่ แต่ได้แสดงมากว่าสองพันปีในจักรวาลนี้

และ **ปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา**

ออกมาบันทึกไว้ เพื่อให้คนในโลกนี้เก็บไว้ใช้ศึกษากันดู

วันนี้ ที่ ๑๙ มกราปี ๒๕๓๘ อีกหนึ่งเดือนจักเลื่อนไปครบอายุ ๘๔ ปี

ของท่านอาจารย์ดีซึ่งมีนามว่า "มงคล"

สิ่งแวดล้อมทั้งคนและสถานที่ซึ่งมีอยู่ ณ ตรงนั้นๆ ก็คือเครื่องช่วยดูพอกซึมซับขยับขยายในหลายๆอย่าง เพื่อให้จิตใจของผู้คนทั่วไปเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้ก็ย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะแห่งจิตใจของผู้นั้นๆ ฉะนั้นท่านผู้ดีจริงๆ จึงมีจิตใจที่เด็ดเดี่ยวมั่นคงในทุกสภาวะฐานะและหน้าที่นั้นๆ

อากาศดำเกิง

แด่...เพื่อนดี มีคุณแก่สังคมไทยในประเทศนี้

ย้อนรำลึกนึกไปถึง ซึ่งในครั้งที่**ท่านพระครูอุไร-วิหารกิจจานุยุต** แห่งวัดบางนมโค ได้นำพา**ท่านพระครูวงศ์** องค์ที่กำลังจะถูกเผาเป็นเถ้าถ่าน ในกาล ณ บัดนี้นี่แหละ ไปพักและฉัน **ณ กุฏิรัตยันตรกร วัดทินกรนิมิต ซึ่งคุณพระและนางท่องนทีศรี** ได้สร้างให้กระผมบวชอยู่จำพรรษา ซึ่งล่วงมากว่า ๒๐ ปีแล้วนั้น

ตลอดระยะเวลาที่เราได้คบค้าสมาคมกันมา สิ่งที่กระผมประทับใจในตัวท่านพระครูวงศ์องค์นี้มากที่สุดก็คือ **การสร้างคนทั้งพระเณรและเยาวชนเป็นพันๆคน ให้เป็นคนดีมีคุณภาพต่อสังคม จากส่วนย่อยต่อไปยังส่วนใหญ่** นี่คือความมุ่งมั่นปรารถนาที่เราต่างก็ได้มีจิตคิดอยู่ในจุดเดียวกัน ดังนั้นเราจึงจำต้องเกิดขึ้นมาเป็นขี้ข้า-ทาส เพื่อคอยรับใช้ต่อผู้คนทั่วๆไป ทั้งใกล้และไกล ในรูปแบบต่างๆมากมาย ซึ่งไม่จำเป็นที่เราจะต้องมานั่งสาธยาย อธิบาย เพื่อขยายคุยอวดว่าเราได้กระทำและกระทำอะไรและอะไรไปบ้างแล้ว ให้แก่มนุษยชาติโลกนี้

เมื่อวันเกิดครบ ๖๐ ปีของท่านพระครู ค่อนข้างท้ายปี ๒๕๓๓ นั้น กระผมได้ทราบข่าวจากบัตรแจ้งงานบุญ พร้อมกับสมโภชวัดสามกอ ตอนนั้น กระผมเพิ่งกลับมาจากต่างแดน จึงได้ดีดพิมพ์จารึกข้อความเป็น **"จดหมายเปิดผนึก เมื่อนึกถึงท่านผู้มีพระคุณ"** โดยได้แจกจ่ายมอบถวายไปแด่ ท่านพระสังฆาธิการในงานนั้น กว่า ๒๐๐ รูป เพื่อบูชาพระคุณธรรมความดีของท่านพระครูที่ได้มีต่อสังคมประเทศชาติ

ครั้นมาถึงซึ่งในงานตาย เพื่อทำการเผาร่างกายที่เน่าเปื่อยผุพังของท่านพระครู ในวันที่ ๑๑ พ.ย. ๓๖ นี้ วันนี้ที่ ๑ พ.ย. กระผมก็เพิ่งกลับมาจากเกาะปีนัง เพราะได้ไปเยี่ยม และร่วมงานพิธีศพของท่านผู้มีพระคุณ ดุจดังแม่บังเกิดเกล้าคนหนึ่ง ซึ่งเป็น **"มาม้า เหนียวอาเป็ง"** ผู้ได้ถึงแก่กรรมไปเมื่อ ๒๒ ต.ค. ๓๖ นี้ ในขณะที่ท่านมีอายุได้ ๙๐ ปี พอดี ครั้นอีก ๗ วันต่อมา ถึงวันที่ ๒๙ ต.ค. ลูกสาวของท่าน คือ **"ซาจี้ โอซุยกี"** ผู้มีอายุ ๖๓ ปี ก็ได้ตามตายไปด้วยอีกคนหนึ่ง

ซึ่งกระผมได้กำลังคิดอยู่เสมอมาว่า **"เกิด-ตาย นี้นั้น เป็นเรื่องธรรมดา"** สัตว์มนุษย์ย่อมทราบได้ดี แต่ไหนแต่ไรแล้วว่า **"เกิดมาแล้วก็ต้องตายไป"** หากจะยังมีข้อสงสัยที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาแต่อดีตกาลนานจนถึงปัจจุบัน และจักต่อไปยังอนาคตด้วยแน่ๆ นั่นหรือก็คือ

"คนเราตายสิ้นสลายหายไปทั้งร่างหมดแล้ว ก็จิตวิญญาณล่ะ มีอยู่จริงๆไหม?" ก็ถ้ามีใครท่านใดสามารถทำการพิสูจน์ได้ว่า **"มีอยู่จริงๆ" แล้วจิตวิญญาณนี้นั้นๆจะไปอยู่ ณ ที่ไหน และไปทำอะไรกันอีกล่ะท่าน?"**

เหตุดังว่ามานี้แหละ **กระผมผู้ซึ่งเป็นคนธรรมดาสามัญที่สุด** จึงได้จารึกเอกสารเรื่อง **"ตายแล้วไปไหน มีใครรู้บ้าง?"** ในขณะที่กำลังเป็นเณรบวชอยู่ ณ วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์ กับพระคุณท่านอาจารย์มหามงคล คือ**ท่านเจ้าพระคุณ พระธรรมวิสุทธาจารย์** องค์กำลังเป็นสมภารอยู่ในปัจจุบันนี้นี่แหละ เมื่อเทศกาลงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ และเพิ่งนำออกมาเผยแพร่ให้ท่านผู้มีพระคุณต่อกัน คือ **คุณรัตติยาพาฝัน (รัตติยากร-พาฝัน** ผู้เสมอเหมือนกับ**ท่านมณีจันทร์ (มณีรัตนา-จันทราของนเรศวร) และหม่อมเจ้าหญิง เริงจิตรแจรง** พร้อมทุกท่านในราชสกุล **"อาภากร"** เมื่อตอนในกลางพรรษานี้นี่เอง ขอรับ

ก็เมื่อท่านพระครูวงศ์ องค์ผู้เป็นเพื่อนรักเคารพท่านนี้ ซึ่งเป็นคนดีจริงดีแท้น่ะซีท่าน กระผมจึงขอนำเอาเอกสารเรื่องนี้ออกมาเผย เพื่อถวายเป็นธรรมบรรณาการในงานนี้ แด่บรรดาท่านพระสังฆาธิการ แต่สมเด็จ

พระราชาคณะ จนถึงพระอนุจร ตอนที่เพิ่งเริ่มเข้ามาบวชได้แค่เพียง ๓ วัน ๗ วัน **เพื่อโปรดช่วยกันพินิจพิจารณาด้วยสติปัญญาเท่าที่มีกันอยู่ โดยปราศจากอคติใดๆ อะไรๆ ทั้งหมดทั้งสิ้น** ว่าเอกสารเรื่องนี้จัดเป็นคำสอนในตอนใดของศาสนาไหนกันแน่? แต่หรือว่า ที่แท้ "**กระผมนี้เป็นคนนอกศาสนา**"

อันสาระความดีที่มีอยู่ในสารนี้กว่า ๒๐๐ ฉบับ ข้า **วิสูตร-อากาศดำเกิง ขอแบ่งให้ท่านเทพยดาผู้มเหศักดิ์ ซึ่งคอยร่วมประกอบกรรมทำดีมากับข้าตลอดกาลนานกว่าสองพันปีแล้วเป็นอันดับแรก** และต่อไป ขอแบ่งให้**ท่านมาม้า เหนียวอาเป็ง** (NEOH AH PHENG) **ซาจี๊ โอซุยกี** (OH SWEE KEE) ซึ่งเพิ่งสิ้นกายตายไปเมื่อ ๒๒ และ ๒๙ ตุลาคม ศกนี้ ณ เกาะปีนัง (PULAU PINANG) เพื่อช่วยให้จิตของท่านทั้งสองนี้นั้น คอยคิดแต่ดีๆ มีพลังสูงขึ้นบ้าง ตามเหตุและปัจจัยนั้นๆ

สุดท้าย ขอเหมาเพื่อมอบถวาย แด่ **ท่านเทววงศ์ องค์เป็นพระครูพิบูลรัตนากร** ซึ่งกำลังประจำทำหน้าที่ดูแลเมืองอยุธยาอยู่ในเวลานี้นี่แหละ

อ้อ! ท่านเทววงศ์ ขอรับ โปรดช่วยรักษาพระพุทธปฏิมาองค์ใหญ่ **ณ วัดพนัญเชิง ซึ่งท่านทองไทย (อู่ทอง) พระนางชั้นเชิง (เซงเซง) พระนางสร้อยนาก** กับประชาชนคนในยุคสมัยนั้น ได้ร่วมกันสร้างก่อนแต่จะเป็นกษัตริย์ **สร้างกรุงเทพทราวดีศรีอโยธยา** มาถึงบัดนี้ได้กว่า ๖๐๐ ปีแล้ว ด้วยน่ะ ขอรับ **สาธุ สาธุ สาธุ!**

แน่นอน! เราจักต้องพบเจอะเจอกันอีก แต่จักเวทีแห่งโลกไหนๆ นั้น นั่น! ก็ย่อมขึ้นอยู่กับจังหวะเหมาะสมในหลายๆเรื่อง ทั้งนี้ก็เพราะเราต่างยังมีจิตคิดติดต่อสัมพันธ์กันอยู่เสมอ มิใช่หรือ ขอรับ ท่าน!

จาก **วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า**

(ข้ารับใช้ ต่อผู้คนทั่วๆไป)

๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ วันแรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๑ เทศกาลงานบุญทอดกฐินของพุทธไทย

"คนดีที่แท้ ก็คือคนที่ตั้งใจทำดี
โดยมิหวังผลของความดีนั้นตอบแก่ตนเอง
ข้าขอคารวะบูชา ตลอดเวลาเสมอ"
-ทองไทยบรมไตรโลก-

"การศึกษานั้น มีความจำเป็นมาก
และมีเพียงศึกษากันแต่เพียงครึ่งๆกลางๆ
หากจำต้องตามศึกษากันให้ถึงจุดจบ
จึงจักพบกับความจริงในสิ่งที่เราท่านยังสงสัยอยู่"

"คนรู้จริง จักไม่คุยมาก แต่คนคุยมาก จักไม่รู้จริง และ
คนฉลาดจริง จักทำเป็นโง่ แต่คนโง่ จักทำเป็นฉลาดเสมอ"

"คำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นสิ่งที่พิสูจน์กันได้เสมอในทุกยุคสมัย แต่ใครเล่าจักมีวิชชาจนสามารถพิสูจน์ได้ นอกเสียจากตัวเราเท่านั้นเองที่ศึกษาและปฏิบัติจนสามารถพิสูจน์ได้แล้ว คนฉลาดก็เร่งรีบศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งวิชชานั้นๆ ส่วนคนโง่นั้นเล่าเขาก็มัวหลับอยู่เพื่อกรนครอกๆกันอยู่ต่อไปตามเดิม เอ้อ! สงสาร!"

-ศิษย์น้อยธรรมดา ผู้พเนจรมาจากท้องทุ่งนาเสนาอยุธยากรุงเก่า-

เกิดแล้วตาย

เกิดแล้วตาย ใครๆก็รู้ดีแล้ว แต่ปัญหามันมาอยู่ในตรงที่ว่า **"ตายแล้วไปไหน?"** นี่สิ คือข้อที่สัตวโลกทั่วไป ควรใฝ่ศึกษาให้รู้จริงๆ ได้ด้วยตนเองกันเสียที

การถอดจิต และ การระลึกชาติ

หนทางที่จักทำให้เรารู้ได้ด้วยตนเองนั้น นั่นก็คือ การถอดจิต และ การระลึกชาติ

การถอดจิต ในขณะที่เรายังเป็นคนมีชีวิตจิตใจ–ร่างกายอยู่เช่นนี้นี่แหละ เราต้องเพียรพยายามตามรักษาจิตใจของตนเอง ให้เป็นคนนิ่งสงบอยู่เสมอ พร้อมกับมีความเบื่อหน่ายในสังขารร่างกายของตนเองอย่างจริงจัง ด้วยความสมัครใจ แต่มิใช่ด้วยการบีบบังคับ จับฝืนให้ใจมันเบื่อ

ครั้นเมื่อจิตนั้นได้ถึงซึ่งจุดของความสงบแน่นิ่งในทุกสิ่งอย่าง บวกกับมีความเบื่อหน่ายในสังขารร่างกายเป็นทุนเดิม อย่างเต็มที่อยู่แล้ว จิตนี้นั้น จักรีบสลัดตัดใจออกไปจากร่างกายของเราเองโดยอัตโนมัติ ซึ่งจักไปช้าหรือเร็ว ไปไกลหรือใกล้ และจักไปกับใครผู้ใด หรือเฉพาะตนคนเดียวนั้น ทั้งนี้ ก็ย่อมแล้วแต่ละบุคคลๆ และกรณีไป

แต่ในที่สุด จิตนี้นั้น ซึ่งยังมีความเป็นห่วงกายอยู่ มันจะหวนกลับมาเข้าร่างกายของเรานี้อีก และในขณะที่จิตออกไปจากร่างกายนั้น ร่างกายของเรานี้ก็เป็นเสมือนเช่นกับ "คนตาย" **ตัวแข็งทื่อ โดยไม่หายใจและกระดุกกระดิกแต่อย่างใด อะไรทั้งสิ้นเลย**

เมื่อนั้นแหล่ะเราจึงจักสามารถรู้ต่อไปได้อีกว่า "อ้อ..อันจิตวิญญาณของเรานี้นั้นมันเป็นพลังงาน ความรู้สึกนึกคิดส่วนหนึ่ง ซึ่งเข้ามาอาศัยใช้ร่างกายของเรานี้ ด้วยการใช้ **"ศูนย์รวมประสาท"** ตรงเหนือท้ายทอยเป็น

เครื่องมือสั่งงานไปตามส่วนต่างๆของร่างกาย ดังที่จิตใจนั้นๆต้องการ จะใช้สัมผัสทางทวารในส่วนต่างๆนั้นๆ ได้แน่

แต่ถ้าท่านผู้ใดใครมีความสามารถทำได้มาจนถึงขั้นนี้แล้ว ใครท่านนั้นๆ ก็ย่อมมีส่วนกว่าครึ่งหนึ่งแล้ว ที่จักรู้ได้อีกว่า **"ตายแล้วไปไหน? โดยวิธีการอย่างไร? และต่อๆไปด้วยแน่ๆ"**

แต่ถ้าการกระทำดังว่ามาข้างบนนี้ หากไม่สำเร็จผลในชาติเดียว ก็จงเพียรพยายามตามกระทำกันไปอย่างต่อเนื่องที่ยาวนาน ในทุกชาติทุกภพ ซึ่งตนกำลังเข้าไปประสบเกิดอยู่นั้นๆ เพื่อจักให้ได้รู้ความจริงในสิ่งลี้ลับ ที่ซับซ้อน ทั้งยอกย้อนซ่อนเงื่อนของเรื่องนี้ให้จงได้ แต่ถึงแม้ว่าเราจะเข้าไปเกิดเป็นสัตว์ที่เลวทรามต่ำช้า หรือดีกว่าสัตว์มนุษย์นี้ก็ตามที ก็อย่าไปเผลอเลินเล่อใจต่อความตั้งอกตั้งใจข้อศึกษาที่ยากแก่สัตว์โลกทั่วไปจะรู้ได้ และแล้วในวันหนึ่ง ท่านผู้มีความแน่วแน่ตั้งใจจริงในสิ่งนี้ ก็จักต้องพบรู้เข้ากับความจริงของจริงนี้ ด้วยตนเองอย่างแน่นอน **"ปัญญาใส"**

การระลึกชาติ ต้องเพียรพยายามตามฝึกจิตของเรานี้ ให้นิ่งสงบอยู่เป็นปกติสันดาน และในขณะเดียวกันก็ต้องพยายามหาช่องทาง คอยสร้างเสริมเติมบุญบารมีคุณธรรมความดี ในรูปในเรื่องต่างๆทุกวิถีทาง เพื่อให้จิตใจของเรานี้สัมผัสเกลือกกลั้วนอนแช่อยู่แต่ความเมตตากรุณา อีกทั้งยังต้องมีจิตฉลาด อย่าขาดสติ โดยอย่าเผลอไผลไปใช้อารมณ์ร้ายๆ ซึ่งจะมากลายเป็นความโกรธ อาฆาต พยาบาท อิจฉาริษยากันเข้า เพราะ**ตัวมารร้ายเหล่านี้** มันคอยทำลายให้จิตใจของเรานี้เกิดความเศร้าหมองขุ่นข้องใจ โดยมองอะไรๆออกไป ทั้งเป็นเรื่องใกล้และเรื่องไกล ทั้งเรื่องข้างหน้าที่ยังไม่มาถึง และเรื่องข้างหลังที่ผ่านพ้นมาแล้ว ก็จะไม่แลเห็นเด่นชัดถนัดดีเสียเลย

ครั้นยามเจ็บไข้ได้ป่วย และกำลังใกล้จะตายวายปราณ อย่าลืมมีสติให้อยู่กับอารมณ์หนึ่งใดที่ดีมีคุณ จนจิตใจของเรานี้ มีแต่ความสงบแน่วแน่ในอารมณ์หนึ่งเดียวเท่านั้น **"ฌาน"**และขณะที่จิตของเรานี้กำลังจะ

เคลื่อนออกไปจากร่างกาย ซึ่งจะตายหรือไม่ตายก็ตามที เราต้องคอยมีสติเฝ้าติดตามดูมันอยู่ทุกขณะ เพราะรวดเร็วมาก แม้จะสำเร็จฌานชั้นสูงสุดมาก็ตามที่ ตามกำหนดจดจำได้ยากมาก แต่ก็ต้องเพียรพยายามทำ อย่าไปพลั้งเผลอเด็ดขาด **เพราะช่วงนี้นี่แหละเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อตอนสำคัญมากที่สุด ซึ่งเป็นปริญญาเอกของการระลึกชาติได้ หรือไม่ได้ก็อีตรงนี้เอง**

ถ้าจิตของเรานี้ ออกจากร่างกายไปแล้ว โดยไม่ยอมจะหวนกลับมาสู่ร่างอีก นั่นหมายถึงว่า "เรานี้ได้ตายแน่แล้ว" ส่วนการที่จะไปกันอย่างไรนั้น นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งจำเป็นที่จักต้องศึกษาถึงรายละเอียดอีกมากมายหลายร้อยพันเรื่อง

และการที่เราจะมีความสามารถจนระลึกชาติของตนเอง หรือผู้อื่นที่ได้เข้ามาเกี่ยวพันข้องอยู่ในชีวิตแต่หนหลังของเราได้แน่ๆนั้น นั่นก็มีอยู่ทางเดียว **ก็คือการคอยเคี่ยวเข็ญ ฝึกจิตของเราให้มีสติอยู่เสมอๆ** ซึ่งเราจะมีรูปเป็นสัตว์ประเภทไหน อยู่ในโลกภพภูมิอย่างใดก็ตามที อีกทั้ง**คอยตั้งใจทำแต่ดี-ดี และดี-ดี ด้วยกายวาจาและใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ** โดยพยายามตามกระทำกันอย่างต่อเนื่องสักสิบชาติเป็นอย่างน้อย คงต้องประสบพบกับความรู้จริงในสิ่งที่ลี้ลับทั้งของตนเองและผู้อื่น ที่ว่า "ตายแล้วไปไหน?" ได้แน่ๆ **แต่จะมีใครท่านใดที่คิดจะเริ่มทำกัน ณ บัดนี้เล่า?**

ตาย จิตออกจากร่างกายไปไหน?

ตาย จิตออกจากร่างแล้ว จะมีทางไปได้ ๔ รูปแบบ โดยจักจำแนกให้ฟัง ณ บัดนี้

๑. จิตของสัตว์โลกส่วนมาก หรือเกือบทั้งหมดก็ว่าได้ จิตจำพวกนี้ขาดพลังคุณธรรมความดีที่มีอยู่ในตนเอง ทั้งยังมิรู้ว่า อันตัวของเรานี้นั้นได้มาเกิดกันอย่างไร? ครั้นเมื่อตายแล้ว จะไปที่ไหนต่อ อีกทั้งยังไม่ยอมพร้อมที่จะใคร่ศึกษาเสาะแสวงหาวิชาที่ลี้ลับซับซ้อนในระบบสากลจักวาล

เรื่องดังว่านี้เลย **มัวคิดและทำแต่ในเรื่องของกิน กาม เกียรติ** เรียกว่า **พวกโง่มืดบอดหนวกตลอดกาลทุกเมื่อ** เพราะคอยมัวแต่สาละวน เป็นคนแย่งฟัดกันทะเลาะต่อเรื่องที่ไร้แก่นสาระ ในรูปแบบต่างๆมากมาย ดังนั้น จึงยังคงต้องดักดานกันไปตลอดกัปป์ตลอดกัลป์ **สงสารจริงๆ!**

จิตของสัตว์โลกจำพวกนี้ จำจะต้องถูกเทวาท่านผู้มีหน้าที่จัดนำพาให้ไปอยู่กับใคร ที่ไหน ในสถานที่ใกล้หรือไกล ภายในโลกนี้หรือโลกอื่นๆ ซึ่งมีอยู่อีกเป็นหมื่นแสนล้าน ณ แดนไกลออกไปก็ย่อมทำได้ สบายมาก

สำหรับเทวา ท่านผู้มีหน้าที่นั้น ใช่ว่าจะประจำทำหน้าที่เดียวกันตลอด โดยจากต้นไปจนปลายสุดท้ายก็หาไม่ หากมีการกระทำไปตามภาระหน้าที่โดยเป็นช่วงเป็นตอน ดังเช่น ท่านหนึ่งรับจากศพของสัตวโลกก็นำพาเอาไปฝากไว้กับเทวา ผู้ที่ประจำทำหน้าที่ดูแล ครั้นเมื่อถึงโอกาสเหมาะในหลายๆเรื่อง เทวาท่านผู้หน้าที่ประจุจิตวิญญาณก็จักทำการประจุทันที **ส่วนการที่จะดีหรือร้ายนั้นๆ ทั้งนี้ก็ย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะแห่งจิตของสัตว์นั้นๆ**

ทั้งหมดนี้ ขอพูดในหลักการทั่วๆไป แต่สำหรับในส่วนของข้อปลีกย่อย แห่งการคัด จัด ตัดสิน ของเรื่องนี้นั้น ก็ยังมีอยู่อีกแน่ๆ แต่จักไม่ขอนำเอามากล่าวไว้ ณ ที่ตรงนี้หรอก แต่ใคร่ขอเรียนบอกว่า อันการกระทำในทุกๆขั้นตอนของเทวานี้นั้น จิตสัตว์หยาบๆจักไม่มีทางรู้เห็นได้เลย เพราะเทวาระดับจัดการงานประเภทนี้มีวิชชาและร่างที่ละเอียดมาก

๒. **จิตของสัตว์โลกส่วนน้อยที่สุด** ที่มีคุณธรรมความดีอยู่มากๆ จิตของท่านพวกนี้จักถูกเทวาผู้มเหศักดิ์ มีมหิทธิฤทธิ์ จักนำพาให้ไปอยู่ในโลกสถานที่ดีๆ มีความสุข สนุกสนาน ซึ่งดีกว่าโลกนี้มากมายนัก เช่น มีความสะอาด สงบ ไม่แออัด โดยการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมากๆ และท่านผู้ที่อยู่อาศัย ณ สถานที่นี้นั้น เป็นประเภทชั้นดี มีคุณธรรมประจำจิตติดเป็นนิสัยสันดานตลอดไป

๓. **พวกพิเศษ** โดยมีจิตเหนือโลกธรรมทั้งดีและร้ายจึงมีพลังมหาศาล

เป็นจิตที่มีความเป็นอิสระแก่ตนเอง ในทุกกาลสถานที่ โดยจะท่องเที่ยวไป ณ โลกไหนๆและจะพอใจใคร่จะอยู่กับใคร ในสถานที่แห่งใดๆก็ได้ทั้งนั้นแหละ เรียกว่า "**เลือกเกิดได้**" และชนทั้งปวงก็ยินยอมพร้อมกับรับรองตอบรับกันทั่ว แม้แต่เทวา ท่านผู้จัดการงานนำพาจิตวิญญาณของสัตว์โลก ก็พร้อมกันยอมเคารพนับถือ และเชื่อฟังด้วยดีเสมอ

เพราะจิตของท่านพวกนี้ มีแต่ความเมตตากรุณาปรารถนาดี ต่อสัตว์โลกทั่วไปจริงๆ โดยคอยช่วยเหลือเกื้อกูลอุดหนุนต่อสัตว์โลกตลอดกาล เรียกว่า"**เทพเจ้า-โพธิสัตว์-พระเจ้า**" หรือ "**เมตตเทวา**" ก็ได้ทั้งนั้นแหละ แต่ศักดิ์แห่งคุณธรรมความดี ที่มีอยู่ภายในจิตของท่านนั้นๆย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ตามบุญบารมีที่มีการสั่งสมมา แต่นานเสนนานซึ่งยากแก่การนับได้

๔. **พวกยอดฉลาดเป็นปราชญ์แท้** ท่านพวกนี้มีความเบื่อหน่าย สละละ คลายความยึดถือในตัวตน ทั้งร่างและจิต ที่จักใช้คิดนึกให้เป็นการกระทำอีกต่อไป จิตของท่านพวกนี้ เมื่อสละ ละ ร่างกาย เมื่อสิ้นกายตายไปแล้ว ก็สิ้นสลายหายไปจนหมดเลย **ทั้งนี้ก็เพราะหมดพลังแห่งการคิดที่จะมากระตุ้นให้จิตนึกปรุงแต่งอะไรๆอีกต่อไป**

เพราะท่านยอดฉลาดสามารถเหล่านี้ ท่านไม่ยอมที่จะเอาเหล็กมาตีเสียดสีกับหินอีกต่อไป จักได้ไม่เกิดประกายไฟ ทั้งยังไม่ยอมเอานุ่นและสำลีมาชุบน้ำมัน เพื่อรอคอยจ่อประคองเอาไว้ใกล้ๆกับประกายไฟ แต่อย่างใดอะไรทั้งสิ้นเลย ก็เพราะเหตุฉะนี้สิ **เปลวไฟอันเป็นตัวของจิตวิญญาณที่จะให้มีความรู้นึกนึกคิดกันอีกต่อๆไปนั้น จึงมอดสิ้นเชื้อ "ดับสนิท"** โดยขาดทั้งไฟ และขาดทั้งเชื้อ ท่านพวกนี้ จึงนับว่า "**เป็นผู้ยอดฉลาดสามารถจริงๆ**"

แต่ข้า ก็ยังโง่เง่าเขลาอยู่ในข้อนี้ๆแล ท่านเอ๋ย! **ก็เพราะจิตของข้ามันยังคิดอยากจะเล่นละครในตอนต่อๆไป อีกยังไงเล่า** ทั้งนี้ก็เพราะบุญบารมี คุณธรรมความดี อันเป็นตัวสติปัญญาของข้ายังมีไม่เพียงพอ

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรอแล้วรอเล่า เฝ้าแต่รอ ด้วยการเสริมสร้างเติมบุญบารมี **โดยออกมาเกิดใช้ร่างนี้ บอกกล่าวเล่าเรื่องที่แปลก พิศดารเช่นนี้ให้ท่านผู้ใฝ่ดีมีคุณธรรมนำเอาไปคิดพิจารณาดูว่า "ไอ้นี่! มันโกหกหรือไม่หนอ?" หรือต้องรอไปถามศาสดาองค์ใดในโอกาสหน้า**

ฉะนั้น การตายไปในแต่ละครั้งคราวใดๆ ทั้งรูปร่างและโลกไหนๆ ก็ตามที ข้านี้ก็ยังไม่เคยสิ้นจิตใจ หรือจิตวิญญาณไปสักทีหนึ่งเลย ดังเช่น พอจิตออกจากร่างคนแล้ว ก็ได้ไปเข้ายังร่างของหมาน้อยในท้องแม่ของมัน ที่บ้านคฤหบดี-คนดี ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน้อย เมืองวิเศษไชยชาญ อยู่นานถึง ๑๕ ปี แต่ครั้นอยู่ในร่างหมาก็ถูกห้าโจรร้าย เขาตีเอาจนตกลงไปตายในก้นแม่น้ำนั้นแล้วก็ไปเป็นเทวา ครั้นออกจากเทวาก็มาเข้าร่างคนจนได้ ถึงป่านฉะนี้ จำต้องมาเล่นเป็น **"คนใช้ของท่านอากาศดำเกิงอยู่ตลอดกาลนาน"** เอ๊ะ! จะอยู่จนแก่หง่อมหลังค่อม แล้วทำอะไรดี?

เอ้อ! อยู่นานมาจนถึงซึ่ง ณ วันอาทิตย์นี้ ที่ ๑๒ พฤษภาคม ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ ปี ๒๕๐๐ ยี่สิบห้าพุทธศตวรรษ ทั้งคนวัดคนบ้านกำลังสาละวนเริ่มต้นกันจัดงานเฉลิมฉลององค์พระพุทธศาสนา ที่สามารถอยู่รอดตลอดมา เพื่อให้ปวงประชาศึกษา และประพฤติปฏิบัติขจัดกองกิเลสทั้งหยาบ กลาง และละเอียด ณ ท้องพระเมรุทุ่งสนามหลวง ไปจบครบ ๗ วัน

สาธุ! ท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่ท่านได้ช่วยกันทำนุบำรุงรักษาพาให้ชาติไทยและศาสนาพุทธอยู่รอดตลอดมา จนถึง ณ วันนี้

และสิ่งที่วิเศษสุด ก็คือการมอบหมายให้**ท่านขุนคำณวนวิจิตร** เป็นองค์ประธานของการจัดซื้อหานำมา ซึ่งที่ดินจำนวน ๒,๕๐๐ ไร่ ที่มิห่างไกลออกไปจากกรุงเทพฯเท่าไรนัก เพื่อทำการจัดสร้างให้เป็น **"พุทธ-สถาน"** หรือ **"พุทธมณฑล"** เพื่อผู้คนทั่วไปได้คิดย้อนรำลึกนึกไปถึงซึ่งพระคุณธรรมความดี ที่มีคำสอนเหลือเอาไว้ให้สัตว์โลกที่มีสติปัญญาศึกษาค้นคว้าหาเหตุและผล**จนพบหนทางแห่งการพ้นทุกข์และพบสุขแท้**

ส่วนท่านนี้นั้นจะยังคงยืนยงอยู่ไปอีกนาน ถึงงานเฉลิมฉลองพุทธ-สถานที่แห่งนี้หรือไม่หนอ? ข้อนี้จำต้องรอให้กาลเวลามาเป็นเครื่องชี้ชัดจัดตัดสินกันดู ก็เพราะทุกสิ่งอย่างนั้น มันมาอยู่ในคำที่ว่า **"อนิจจัง วะตะ สังขารา-หาได้มีความเที่ยงแท้แน่นอนกันไม่"** แม้แต่กำลังนอนหลับสบายอยู่ดีๆ แต่ครั้นถึงเช้าตรู่ก็ยังไม่ยอมตื่นฟื้นขึ้นมาพูดจาสนทนา ดั่งที่เคยได้ประพฤติปฏิบัติมา **"ตาย"** ๓ วันให้หลังก็เล่นเป็น **"ผีอ้วนขึ้นอืด"** เหม็นคลุ้งไปจนทั่ว ทำให้ผู้คนกลัวจนนอนไม่หลับกัน

เอ้อ! จริงซีน่ะ ขณะนี้ข้ากำลังออกมาพูดว่าเจรจา เล่นละครในตอนหนึ่ง ซึ่งควรจะเรียกว่า **"คนขี้ข้าผู้โกหก"** โดยเล่าเรื่องนี้ให้ท่านทั้งหลายที่ยังไม่ตาย **"ฟัง"** ก่อนที่จำจักต้องปิดฉากอำลา โดยไม่ยอมเข้ามาแสดงละครในตอนต่อๆไป ยังเวทีแห่งโลกนี้อีก อย่างแน่นอน! จริงหรือ?

ทำอย่างไร เราจึงจะสามารถจดจำเรื่องราว แต่คราวอดีตกาลที่นานๆได้เล่า?

ในขณะที่เราเป็นคนอยู่เช่นนี้ สิ่งที่ไม่ควรละลืม นั่นก็คือ เมื่อเรามีเวลาควรสงบจิต คิดทบทวนถึงเรื่องราว เฉพาะวัน-เดือน-ปี ที่เราควรจะจดจำนำเก็บเอาไว้ในจิตเสียบ้าง ดังเช่น ในวันหนึ่งๆ ซึ่งเริ่มแต่ตื่นขึ้นมาจนถึงก่อนแต่จะเข้านอน เราได้กระทำอะไรๆ โดยได้ไปที่ไหน ได้พบปะพูดคุยกับใครผู้ใดบ้าง ได้จับจ่ายขายซื้อไปเท่าไร โดยได้ซื้อ-ขายอะไรๆไปบ้าง สำหรับรายการสุดท้ายนี้ เราควรที่จะกำหนดจดบันทึก ด้วยการทำบัญชี เห็นจะดีเป็นแน่ แต่ก็มีประโยชน์อยู่มากมาย หลายอย่างน่ะท่าน

ครั้นเมื่อ**ขณะที่เรากำลังกระทำการตายอยู่** ก็พยายามมีสติคอยติดตามดูจิตอันเป็นความรู้สึกนึกคิดของเรานี้ อย่างมิลดละ ดังที่ได้ว่าเอาไว้แต่ตอนที่แล้วๆมานั้น แต่ ณ กาลเวลาที่ว่างอยู่ โดยมิได้ก่อกิจกรรมทำอะไร ควรที่จักสำรวมจิตคิดทบทวนถึงเรื่องราว ในคราวที่เพิ่งผ่านพ้น

มาเสียบ้าง ใคร่ที่จะยกตัวอย่าง เช่น**ท่านอากาศฯ เมื่อทรงตายกลายเป็น "ผีเทวา"**แล้ว ก็ได้ออกท่องเที่ยว ณ เกาะฮ่องกง เกาะอื่นๆทั่วไป รวมทั้งเมืองไทย และโลกนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เข้าประทับจับอยู่ ณ ต้นไม้ใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นแถวแถบภาคเหนือของไทยเรานี่นี่แหละ ก็ได้ทรงคิดทบทวนหวนถึงความหลัง โดยเริ่มแต่การตั้งต้นฆ่าตัวตาย มาจนถึง ณ กาลที่ได้มาอยู่ยังต้นไม้นี้ได้อย่างไร แล้วก็หวนคิดในภาคต่อไป ขณะที่ยังมีร่างเป็นคนอยู่ **ณ วังราชบุรี เทเวศน์** แล้วไปศึกษาต่อยังต่างแดน เมื่อคิดทบทวนว่า เอ้อ..เราได้จำทำเอาไว้ในจิตเป็นอย่างดียิ่งแล้ว เอาล่ะคราวต่อไปนี้ เราจะออกท่องเที่ยวโดยไปตนเดียวยังโลกอื่นๆต่อไปน่ะ อย่าลืมน่ะท่านในข้อนี้ **เพราะรักกันจริงๆจึงได้จารึกลงไว้เช่นนี้ คนบ้าสุดเท่านั้นที่จักเตือนได้ แต่ถ้ายังซื่อบื้อถืออวดดีกันอยู่ก็จนใจ**

แต่ถ้าเราเป็นคน ตายจากคนแล้ว ไปเกิดเป็นสัตว์ชั้นดีมีสุข เช่นเป็นเทวา หรือคนในโลกนี้ และโลกอื่นๆ ความทุกข์ยากลำบาก ก็จะมีไม่มากมายนัก ซึ่งถ้าเรามีสติอยู่เสมอๆอย่างต่อเนื่องสืบไปเรื่อยๆ ความทรงจำ ที่จะให้เราระลึกรู้เรื่องราวแต่คราวอดีตชาติ ก็ไม่สู้ยากนัก

หลีกเลี่ยงการไปเกิดเป็นสัตว์ชั้นต่ำเสีย

แต่ถ้าเราเป็นคน ครั้นตายไปแล้ว ได้เกิดเป็นผีเปรต อสูรกาย หรือเดรัจฉานชั้นต่ำๆ ซึ่งมีแต่ความทุกข์ยากนานัปการ อยู่นานๆซึ่งก็ยากแก่การระลึกจดจำ ถึงเรื่องราวแต่คราวอดีตได้ ข้อนี้ควรที่ท่านผู้ใฝ่ศึกษาในเรื่องนี้**พึงระวังเป็นที่สุด** ซึ่งจักทำให้งานการศึกษาข้อนี้ชงักลง อย่างสิ้นเชิง

ดังนั้น จึงมีอยู่ทางเดียว นั่นก็คือ เราต้องพยายามตามรักษาจิตของเรานี้ให้มันคิดแต่ในเรื่องที่ดีๆ มีแก่นสาระแก่ตนและคนอื่นเขา ซึ่งจักทำให้กาย และวาจาที่แสดงออกมานั้นๆ เป็นกรรมดี ทั้งนี้ก็ช่วยให้เราไป

เกิดเป็นสัตว์ชั้นดีๆ มีความทุกข์น้อยลง และแล้วความทรงจำก็จักเกิดขึ้นมาได้โดยง่าย **กฎความจริงของระบบสากลจักรวาลมันเป็นเช่นนี้น่ะท่าน!**

เมื่อเราไปเกิดเป็นเทวา หรือสัตว์มนุษย์ เดรัจฉานชั้นดี ทั้งโลกนี้หรือโลกอื่นๆ อย่างต่อเนื่องที่ยาวนาน สัก ๑๐ ฉากชาติภพ ความรู้อันเกิดจากความทรงจำ ที่เราได้เก็บบันทึกเอาไว้ภายในจิตของเรานี้นั้นมันจักเป็นเครื่องยืนยันได้เองว่า **"เออ..เรานี้มาเกิดกันได้อย่างไร?"** ซึ่งอย่างน้อยที่สุด เมื่อเราสามารถระลึกรู้ถึงเรื่องราวในคราวอดีตของตนเองได้สัก ๓ ฉากชาติ อย่างแม่นยำและชัดเจน อีกทั้งยังมีหลักฐานพยานทั้งบุคคล สิ่งของและสถานที่อ้างอิง อย่างถูกต้อง พร้อมมูล ซึ่งมิใช่เรื่องที่คอยคิดขึ้นมาหลอกกันเล่นๆ เป็นการสร้างมโนภาพ ตามที่ใจของเราต้องการจะให้เป็นไป เราก็จักมีความมั่นใจได้ว่า **"ตายแล้วไปไหนกันแน"**

มาช่วยเปิดใจคนตาใสใจบอดกันเถิด

แต่เพื่อความมั่นใจ จะได้มีความกระจ่างชัดในเรื่อง **"ตายแล้วไปไหน?"** นี่นั้นเราจึงจำจักต้องสร้างวัตถุสิ่งของที่คงทนถาวรเอาไว้ ในชาติประเทศ เขตที่เราเคยเข้ามาเกิดอาศัย อีกทั้งเราต้องเขียนบันทึกชีวประวัติส่วนตนเก็บเอาไว้ให้เป็นหลักฐาน และถ้ามีโอกาสก็ควรที่จะต้องจัดพิมพ์ออกเผยแผ่แก่สาธารณชน ทั้งคนในวงใกล้ถึงวงไกลออกไป เท่าที่เราจักทำได้ เพื่อให้ประชาชนคนที่เขายังมีตาใสแต่ใจบอดกันอยู่ จักได้รู้ความเป็นไปในเรื่องที่ลี้ลับของระบบสากลจักรวาลนี้เสียที แต่ถ้าเป็นผู้ยังมีความโง่เง่าเขลาอยู่ในจิตสันดานมากๆ ก็จำต้องปล่อยให้เขาเป็นไปตามกรรมต่อไปเถิดน่ะท่าน **พึงช่วยผู้ที่ควรช่วยได้เท่านั้น อย่าไปฝืนบังคับกันเลย**

และที่สำคัญ **เราจำจะต้องรีบตายไปไวๆ** ทั้งนี้ก็เพื่อที่จักได้รีบกลับมาเกิดเป็นคนในโลกนี้ให้วงศาคณาญาติ และเพื่อนฝูงที่สนิทชิดชอบ

ซึ่งอยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน ที่เขายังไม่รีบตายไปมาช่วยกันเป็นพยาน ได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งเราไม่ควรที่จะมองข้ามไปเสียในข้อนี้ ก็พยานบุคคล!

สำหรับข้อสุดท้าย ที่ได้ว่ามานี้นั้น ซึ่งเป็นการมาเล่นยุให้ผู้คนฆ่าตัวตายกัน **ซึ่งจะว่าดีก็ดี แต่จะว่าเสียก็เสีย** ซึ่งมันยังคงก้ำกึ่งครึ่งๆกลางๆ กันอยู่น่ะท่าน แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น มันสำคัญกับตัวบุคคลที่จะมาเป็น **"ตัวหนูตะเภา"** ทดลองว่า **"ตายแล้วไปไหน?"**

แต่ถ้าท่านมีความมั่นใจว่า **"ข้านี้ได้ตั้งใจกระทำดีมาอย่างเต็มที่ด้วยกาย วาจา และใจแล้ว อีกทั้งยังมีความมั่นใจต่อไปว่า "เออ..ข้านี้สามารถเลือกเกิดได้ โดยจะไปอยู่ในท้องของหญิงใดคนไหน ที่หมู่บ้าน ประเทศเขต และเชื้อชาติใดๆ ก็ได้ดั่งใจข้าต้องการนั้น"**

ขอเชิญท่านโปรดทดลองพิสูจน์เรื่องนี้ เพื่อให้ชาวโลกนี้ และโลกอื่นๆ เขาจักได้รู้ได้เห็นชัดๆกันเสียทีเถิด ซึ่งจักเกิดประโยชน์อย่างมหาศาลแก่โลกนี้แน่ๆ กล้ากันไหมล่ะท่าน? จริง! ยังกลัวตายหัวหดหมดทุกๆคนน่ะสิ!

แต่ถ้าหากท่านยังทำดีไม่เพียงพอ ที่จักให้เกิดมีความมั่นใจว่า **"ข้านี้นี่แหละ ตัวจริง คนจริง เลือกเกิดได้ ตามที่ใจข้าต้องการแล้ว"** ขอความกรุณาท่าน อย่าเพิ่งเสี่ยงเลยในเรื่องนี้ ก็เพราะเดี๋ยวสิ้นสลายหายไปจากคน โดยออกมาปนกันยุ่ง

"เป็นตัวเหมือนคน ขนเหมือนหมา หน้าเหมือนหมี ดีที่มีขาใหญ่เหมือนช้าง และส่วนที่ก้นข้างหลังนั้น แถมยังเพิ่มมีหางงอกออกมาเหมือนเหี้ย ไม่มีผิดเลย" ซึ่งเราท่านก็ไม่อาจจะเรียก เจ้าสัตว์แปลกประหลาดตัวนี้ว่ากระไรดี แต่เห็นทีเราควรที่จะเรียกมันว่า

"คน หมา หมี ช้าง เหี้ย" ดีไหมท่าน?

ฉะนั้น ในทางที่ดีวิเศษสุด ถ้าเรายังไม่มีความมั่นใจในคุณธรรมความดีเพียงพอ ที่จักกระทำการฆ่าตัวตาย เพื่อกลับมาเกิดเป็นคน ทำการพิสูจน์ในเรื่องของการเวียนว่ายตายเกิดแล้ว ขอท่านอย่าเพิ่งรีบกระทำการฆ่าตัวตายไปแต่ในชาตินี้เลย ควรที่จักตั้งหน้าตั้งใจประกอบกรรมทำ

แต่สิ่งดีๆ อันมีสาระแก่นสาร ในทุกๆวิถีทาง ที่เรากำลังผ่านพบประสบอยู่กับชีวิตประจำวันเท่าที่เราจักมีความสามารถกระทำได้ในกาล และสถานที่ที่เรากำลังอยู่อาศัย ทำงานนั้นๆเถิดน่ะ ท่านที่เคารพรักยิ่ง!

อันหลักฐาน ซึ่งเป็นพยานวัตถุสิ่งของที่คงทนถาวร และเอกสารที่เราได้จารึกสร้างเอาไว้แต่ในชาติก่อนๆ ทั้งสองเรื่องนี้ เราจักต้องจดจำทำเอาไว้ในจิตอย่างลึกซึ้ง ซึ่งไม่ลืมเลือน

ส่วนพยานบุคคลนั้นสิ จำต้องเป็นคนที่ได้เคยรู้จักมักคุ้น รู้จักอุปนิสัยใจคอของเราเป็นอย่างดี และที่สำคัญบุคคลผู้ที่จะมาชี้ชัดเราได้นั้นคนๆนั้นต้องเป็นคนมีธรรมปราศจากอคติใดๆทั้งสิ้น **ปราชญ์แท้ดียิ่ง**

ละครสอนคนหยิ่งพยองพองตัวยโสกันนัก

มิใช่ คนที่ได้สิ้นกายตายไปนั้นๆ เมื่อฉากชาติที่เพิ่งผ่านพ้นมาไม่กี่สิบปี เขาได้เคยเล่นเป็น **"เจ้าฟ้า เจ้าแผ่นดิน"** แต่ครั้นเขากลับมาเกิดอีกในฉากชาตินี้ **เพื่อต้องการที่จักมาถอนขนแห่งความอวดดื้อถือดีที่มีกันอยู่ภายในจิตใจของผู้คนทั่วไป โดยเขาได้มาเล่นเป็น**

"คนง่อยเปลี้ยเสียขา คอยถือกะลา เที่ยวร่อนเร่ขอทาน ไปในงานวัดทั่วไป" แต่ครั้นถึงวันดีคืนเหมาะ เขาได้ออกมาร้องบอกใคร โดยทั่วๆไปว่า **"เฮ้ย! เมื่อฉากชาติที่ล่วงแล้วมานั้นๆ ฉันได้เคยเป็นเจ้าฟ้า เจ้าแผ่นดิน องค์นั้นๆมาน่ะ"**

จริง! แม้ว่า จะมีหลักฐานพยานวัตถุสิ่งของ สถานที่ และเอกสารพร้อมมูล อีกทั้งญาติพี่น้องทั้งที่เกิดมาจากท้องแม่เดียวกันและจากต่างแม่แต่มีพ่อคนเดียวกันมากมาย ยังไม่ตายอยู่เป็นคนๆเช่นกับเราๆท่านๆนี่แหละ ใครเล่า? เขาจะออกมาพูด บอกว่า

"ไอ้เปลี้ย เจ้าถือกะลา คอยขอทานเขาเรื่อยไป คนนี้นี่แหละคือท่านอากาศ ฯลฯ" แก่คนทั่วไปได้ ก็เพราะพวกเขาท่านนั้นๆมิได้

ตระเตรียมหนังช้างเอามาปะหน้าไว้ก่อน จึงไม่ทันคิดว่ามันจะออกตัวมาเล่นละครในตอนฉากชาติสุดท้ายได้ทันใจพระเดชพระคุณเช่นนี้ **"ดูหนังดูละคร แล้วพึงย้อนมองดูตัวเองกันบ้าง น่ะจ๊ะ ที่รักและรัก!" เสียงสั่งสุด!**

ก็เพราะเหตุฉะนี้สิท่านเอ๋ย! **ข้า วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า** (ถ้าขืนใช้ **ณ อยุธยา** ดังฉากที่แล้วมา เดี๋ยวจะมีคนเข้าใจว่า ข้านี่เป็นเจ้า) **ผู้เป็นข้ารับใช้ของ ม.จ.อากาศดำเกิง อยู่ตลอดกาล** นานมาถึงซึ่งในวันนี้ จึงจำต้องออกมาเล่นเป็น **"ตัวคนขอทาน"** ณ กาลบัดนี้ ดีไหมจ๋าท่านเจ้าข้า ขอรับ **"ช่างมัน สะ แสบ สมใจ ของข้ายิ่งนัก" ขนดื้อหลุดไหม?**

ก็เพื่อจักให้ท่านหญิงและชาย ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทุกชาติทุกภาษาและศาสนาทั้งหลาย ได้เบิ่งทอดทัศนาด้วยสติปัญญาว่า **"นี่แหละหรือ คือละครแห่งชีวิต ในตอนสุดท้ายของฉากชาตินี้"** ก็เพื่อที่จักช่วยถอนขน แห่งความอวดดื้อถือดี ที่มีแต่ความหยิ่งผยองพองตัว ความดูถูกเหยียดหยาม โดยแบ่งเป็นชนชั้นว่า **"คนสวย คนขี้เหร่ คนไพร่ คนผู้ดี คนเศรษฐี คนยากจน คนชาตินี้และคนศาสนานั้น"** เอ้อ! สารพันที่จะคิดแบ่งแยกแตกต่างกันไปตามที่ใจของแต่ละคนชอบแบ่งกัน **"ก็คนสวะกันทั้งนั้นแหละ"**

แต่ที่จริงแล้ว **เราควรมาแบ่งกันด้วยความประพฤติดี-ชั่ว ความมีคุณธรรม-ไร้คุณธรรม แห่งการกระทำของสัตวโลก** ตามระบบของการจัดแบ่งแห่งสากลจักรวาลดีกว่า หรือท่านกำลังมีความรู้สึกนึกคิดอันเป็นข้อคิดเห็น ที่ต้องตามทำนองคลองธรรม **"อกเขา-อกเรา"** เป็นประการใด?

เพื่อนสัตวโลกทั้งหลาย! ขอลาจากเป็นคราวครั้งสุดท้าย จนชั่วกัลปาวสานน่ะท่าน!

จาก **วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า** ผู้แสดง
พร้อมด้วย **ม.จ.อากาศดำเกิง** ผู้เสกสรร
และ **ปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา** ผู้บันทึก

เมื่อ ๒๕-๕-๒๕๐๐ ปีเฉลิมฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ
ณ กุฏิโชติช่วงชัชวาล-ดิศบุนนาค-วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์

ขอบูชาสักการะ แด่ ท่านผู้ดีมีพระคุณ

สาระเรื่อง **"ตายแล้วไปไหนมีใครรู้บ้าง?"** นี้ข้าขอใช้เป็นเครื่องสักการะบูชาพระคุณธรรมความดีที่มีอยู่ต่อกัน แด่ท่านที่ยังมีชนม์ชีพ โดยยังคงอยู่มาถึงซึ่ง ณ วันนี้ (กลางเดือนแปด สองสิงหามหาราชินี ปีสองพันห้าร้อยสามสิบหก) คือ

๑. **พี่ปุ๊ (หม่อมเจ้าหญิง เริงจิตรแจรง อาภากร)** พระพี่ศรีสะใภ้ ซึ่งมีพระทัยใจดี ทรงพระเมตตากรุณาเสมอ

๒. **น้องนิด (หม่อมเจ้าหญิง ดวงทิพย์โชติแจ้งหล้า อาภากร รพีพัฒน์)** พระน้องสาว ในคราวเยาว์ ได้เคยร่วมทุกข์สุข สนุกสนานมาด้วยกันเสมอ ทั้งไม่เคยหยิ่งผยองพองตัว ดั่งผู้คนทั่วๆไป ที่มีปกติเป็นไพร่ใจทราม ชอบเหยียดหยามผู้คนที่ด้อยกว่าตน ซึ่งเป็นคนสวะทั่วๆไปในโลกนี้

๓. **แม่สวาสดิ์ (หม่อมเจ้าหญิง สวาสดิ์วัฒโนดม ประวิตร)** คนรักหนึ่งแท้แน่นอน ผู้ตั้งใจรักษาเกียรติศักดิ์แห่งความเป็นกุลสตรีไทยอันดียิ่ง ความประทับจับใจในข้อนี้ ครั้นเมื่อฉันเห็นหญิงใดใครๆที่เขามีความสุภาพเรียบร้อย มีคุณสมบัติแห่งความเป็นผู้ดีอันแท้จริง ฉันจึงมักคิดแต่ภายในใจอยู่เสมอๆว่า **"แม่วัฒนสิริ"** แต่ก็ไม่เผลอใจจนถึงกับผิดตัวไปน่ะ

๔. **น้องแสน (ท่านแสนสุข ศตะรัต สารสาส)** คู่หมั้นหมาย ที่ดีมีคุณธรรม ซึ่งจำต้องช้ำใจต่อการที่ตัวฉัน**อากาศดำเกิง**หนีไปฆ่าตัวตายเพื่อสัตวโลกในสากลจักรวาลนี้โดยแท้ แต่ก็ขอกุศลแห่งการต้องเจ็บช้ำใจไปในคราวครั้งกระนั้น จงเป็นบุญบันดาลให้จิตของท่านเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว มั่นคง เพื่อที่จักตั้งใจกระทำงานการกุศลที่ยากยิ่ง เพื่อมนุษยชาติต่อๆไป

"สละคนรัก พร้อมกับยอมสละชีวิตร่างกายของตนเอง เพื่อรักษาสัจจธรรม ไว้ประจำคู่กับโลกนี้ตลอดไป นี่แหละหรือคือตัวฉัน เป็นใครมาจากไหน อย่างไรกัน?" โปรดใช้สติปัญญาที่มีกันอยู่พิจารณาดูสิท่าน!

๕. **ทุกๆท่านในราชวงศ์ไทยและราษฎรทั่วไป** ที่มีพระทัยใจเป็นกุศล ทั้งยังมีใจรักเมตตากรุณา สงสารในตัวองค์**ท่านอากาศดำเกิง** อยู่จนปัจจุบัน ณ วันนี้ **จาก น้อง–พี่–ฉัน อากาศดำเกิง**

ผู้ได้จากไปโดยการฆ่าตัวตาย ด้วยแก๊สอบสูดดูดหายใจเข้าไปในปอดอย่างเต็มที่ถึง ๒ คราว เมื่อตอนตะวันบ่าย ของวันที่ ๑๘ เดือนพฤษภาคม ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่เกาะฮ่องกงโน้นแน่ แต่ยังมีอายุพระชันษาได้ ๒๗ ปี (๒๖ ปี ๖ เดือน ๖ วัน)

เอ๊ะ! บัดเดี๋ยวนี้ ได้เสด็จไปประทับหลบพระวรกายอยู่ ณ แห่งหนใด มีท่านผู้ใดใครๆทราบรู้กันบ้าง?

เอ้อ! สูญสลายหายไปกับเปลวไฟที่ใช้เผาในเตาอบที่เกาะฮ่องกงนั้นจนหมดสิ้นแล้ว คงเหลือเอาไว้แต่ขี้เถ้ากระดูก ที่ได้ถูกนำมาบรรจุใส่ไว้ ณ อนุสรณ์สถาน "**รพีพัฒน์**" ในป่าช้า–สุสานหลวงของ**วัดราชบพิธฯ** ซึ่งตั้งอยู่ติดๆกับกระทรวงมหาดไทย ริมคลองหลอด คูรอบขอบเมืองชั้นในนั่นแล

แหม! ก็เห็นเป็นปราชญ์ราชบัณฑิต โปรดคิดกันเอาเองบ้าง ซีน่ะท่าน!

อากาศดำเกิง

๒ สิงหา วันอาสาฬหบูชา ปี ๒๕๓๖

ตายและตายจนนับไม่ถ้วนคำนวณไม่ได้ว่ากี่คนแล้ว
แต่บรรพกาลนานมาจนถึงปัจจุบัน ณ วันนี้
มีใครบ้างเล่าที่เขากลับมาเกิดบอกอีก? ว่าไปไหนมา
อ้อ! อยากเด่น อยากดัง บรมมหาโง่!

นี่แหละหรือ คือละคร ในตอนฉากสุดท้ายของสัตวโลก

แด่ พี่ปุ๋ หม่อมเจ้าหญิง เริงจิตรแจรง อาภากร จากน้องอากาศดำเกิง

วันนี้ที่ ๒๖ สิงหาคม ซึ่งครบกำหนด ๗ วันแห่งการบำเพ็ญกุศลพระราชทานในงานพระศพของร่างที่สงบนิ่ง โดยไม่ไหวติงของพี่ปุ๋ ภายในหีบทองของหลวง ณ ศาลากลางน้ำ"**กวีนิรมิตร**" วัดเทพศิรินทราวาส

น้องอากาศฯ กำลังมีจิตคิดถึง พระคุณธรรมความดีที่พี่ปุ๋ได้มีต่อน้อง ครั้งที่เราได้เคยอยู่ร่วมกันมา **ณ วังราชบุรี เทเวศน์** ในเขต กทม.นี้ เมื่อกว่า ๖๐ ปีล่วงมาแล้วนั้น

ในช่วงระยะเวลาเท่าที่ได้ผ่านพ้นมา จนถึงซึ่ง ณ วันนี้ ได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้นแก่ชีวิตทั้งของพี่และของน้องอยู่มากมายหลายเรื่องหลายอย่าง อันยากแก่การนับ จัดลำดับ ว่าอะไรก่อนและหลัง

แต่ได้มีปรากฏการณ์อยู่สิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่คอยเข้ามากำกับร่วมอยู่ด้วยเสมอๆ นั่นก็คือ"**ความแปรผันไม่เที่ยงแท้แน่นอน ต่อรูปวัตถุและนามธรรม ทั้งของเราและของเขา โดยทั่วไปในสากลจักรวาล**"

พี่เป็นลูกสาวคนโปรด ของท่านอากรมหลวงชุมพรฯ ที่ได้ทรงแต่งงานกับ**พี่ไขแสง เศรษฐีใหญ่ใจบุญ**ในยุคสมัยนั้น และแล้วละครในตอนปิดฉาก ณ วันนี้ คืออะไร? ซึ่งใครๆเขาก็รู้กันแล้วว่า"**ตาย**" ในวัย ๘๘ ปีพระชันษา ไม่ว่าไพร่-ผู้ดี-เศรษฐี-ยาจก ก็ต้องมาลงเอยกันตรงที่ "**ต้องตาย**" เสมอเหมือนกันหมดทั่วทุกตัวของสัตว์บุคคล

ข้อนี้ใครๆไม่ว่าไพร่-ผู้ดี เศรษฐี-ยาจก เขาก็รู้กันมาแต่บรรพกาลนานและนาน จนมาถึงซึ่งวันนี้ว่า"**เกิดมาแล้วก็ต้องตายไป**" ไม่ว่าใครผู้ใดทั้งนั้นแหละ แม้แต่คนที่ชื่อว่า "**อมร-ซึ่งแปลว่า ไม่ตาย**" ก็เห็นนอนไม่หายใจ ตายมามากคนแล้วนี่ แต่จะมีใครบ้างเล่า? ที่จักมารู้ได้ด้วยตนเอง

กันเสียทีว่า **"เออ...ตายแล้วไปไหนกันน่ะ?"**

นี่สิ คือข้อที่น้องอากาศฯ ได้จำต้องออกปากขอหยิบยืมเงิน ๕ ชั่ง (สี่ร้อยบาท) แต่พี่ได้บอกแก่น้องว่า **"เออ...พี่ได้ค่อยจะมีมากมาย เท่าไรนักหรอก ขอให้น้องเอาไปใช้สองร้อยก่อนน่ะ"**

อันเงิน **๒๐๐** บาท ในยุคสมัยนั้น ก็นับว่ามีค่ามากพอสมควรแล้วล่ะ เพื่อใช้เดินทางไปค้นคว้าหาความรู้ที่ว่า **"ตายแล้วไปไหน มีใครรู้บ้าง?"** จนกำลังออกมาปรากฏให้เป็นเอกสารเพื่อเก็บเอาใช้อ้างอิง ของท่านอนุชนคนผู้ใฝ่รู้จริงในสิ่งแท้ๆ ดังที่**คุณวิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า** เขาเป็นผู้แสดง และ**คุณปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา** ออกมาบันทึกเอาไว้เพื่อสำหรับใช้เป็นแนวทางของการพิสูจน์ ในเรื่องการเวียนว่ายตายๆเกิดๆ ของสัตวโลกต่อไปในอนาคตกาลนานจนไม่มีกำหนด

อันกุศลผลแห่งเงินจำนวนนั้น อีกทั้งคุณธรรมความดีที่มีอยู่มากมายของพี่ปุ๊ ดังเช่น การที่น้องได้เคยไหว้วานใช้งานพี่ก็มีอยู่มากมายหลายเรื่อง ซึ่งพี่ก็ได้มีจิตคิดเมตตากรุณาทำให้ด้วยดีเสมอ

เหตุฉะนี้ ในวันนี้ เวลาบ่าย ๒ โมง น้องจึงได้ให้ **คุณวิสูตร** เขาจัดหานำเอา**พวงมาลาดอกรัก ดอกพุด และดอกกุหลาบ** ซึ่งได้ร้อยรัดจัดเป็น ๓ ห่วงตอน ไปกราบคารวะพระคุณธรรมความดีต่อร่างของพี่ ณ ศาลากลางน้ำ วัดเทพศิรินทร์ นั้น

แต่เป็นที่น่าอัศจรรย์ ณ วันเวลานั้น บานประตูใหญ่ซึ่งเป็นกระจกเลื่อนนั้นได้ถูกปิดไว้ อีกทั้งภายในศาลานั้นก็หามีผู้ใดอยู่ไม่ ดังนั้น คุณวิสูตรเขาจึงได้เดินไปมองยังหน้าต่าง พร้อมกับตั้งจิตคิดบูชา และจะเอาพวงมาลานั้นเกี่ยวแขวนไว้ยังหน้าต่างนั้น แต่ทันใดก็ได้ยินเสียง **"แกร๊ก"** ที่ตรงบานประตูใหญ่นั้น เขาจึงเข้าไปดู ก็แลเห็นบานประตูนั้นเลื่อนออกไปให้ห่างหนึ่งคืบพอดิบพอดี พร้อมกับมีเสียงแว่วๆที่ข้างหูว่า **"เชิญท่านเป็นพระคุณอย่างยิ่ง ปุ๊ได้มาอยู่ด้วยกันแล้วท่าน"** แล้วคุณวิสูตรเขาได้ถอดรองเท้า เหยียบก้าวเข้าไปภายในศาลานั้น จึงได้ตั้งจิตคิดว่า

"กรรมอันใดที่น้องได้ล่วงเกินต่อพี่ด้วยกายวาจาและใจ ขอพี่โปรดอโหสิให้แก่น้องด้วยเถิด ส่วนที่พี่ได้ล่วงเกินต่อน้อง ก็ไม่ต้องคิดอะไรมาก น้องให้อภัยแก่พี่เสมอ และผลกุศลแห่งความดีที่น้องกำลังมาเกิด เพื่อเปิดตาชาวโลกอยู่ณ กาลเวลานี้ ขอจงมีผลส่งถึงพี่ด้วยน่ะ"

แล้วคุณวิสูตรเขาได้นำเอาพวงมาลานั้นใส่พานทอง ที่ตั้งวางไว้ตรงกึ่งกลางหน้าแท่นบูชาร่างของพี่ เสียงของพี่ปุ๊ได้เปล่งออกมาว่า **"ผ่านไปมา ก็แวะเยี่ยมพี่บ้าง พี่ตกใจ ดีใจ จนพูดอะไรไม่ออกแล้ว"**

ฝ่ายคุณวิสูตร เขาได้ส่งจิตคิดตอบไปว่า **"ไม่ลืมพี่หรอก ก็เรารักกัน เช่นกับพี่น้องท้องเดียวกันมิใช่หรือ ดังที่เคยพูดบอกกันเอาไว้ แต่กาลก่อนนั้นว่า "แม้เราจะมีอายุเกิดในปีเดียวกันก็ตามที แต่น้องยังเคารพรักพี่ปุ๊ดุจพี่หญิงพิมพ์" (หม่อมเจ้าหญิงพิมพ์รำไพ** พระธิดาองค์ใหญ่ของ**กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์** และพระหลานสาวองค์แรกของ**พระพุทธเจ้าหลวงปิยมหาราช** เป็นหญิงไทยคนแรกที่ทรงขับรถยนต์ได้)

แล้วคุณวิสูตร ได้สงบจิตคิดปลงอะไรๆอีกหลายเรื่อง อยู่ครู่หนึ่งแล้วก็เขียนบันทึกลงไปบนบัตรแข็งความว่า

"ขอบูชาพระคุณธรรมความดีที่มีอยู่ของพี่ปุ๊" และ "นี่แหละหรือ คือละครในตอนฉากสุดท้ายของสัตวโลก" จาก น้องอากาศดำเกิง-วิสูตร

พี่ปุ๊! สัตวโลกในสากลจักรวาล ยังอยู่ในความมืดแต่บุพพกาลนานมาจวบจนถึงปัจจุบันทุกวันนี้ และจำจักต้องต่อไปยังอนาคตด้วยที่ว่า **"ตายแล้วไปไหน?"** ทั้งนี้ก็เพราะเขาๆยังขาดผู้แนะนำทางที่ถูกวิธี ให้เป็นไปตามหลักแห่งความเป็นจริง ต่อสิ่งที่กำลังปรากฏมีอยู่ในระบบของสากลจักรวาลโลก

น้องมิได้มาตั้งตนเป็นคนสอน ครูอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เช่นกับเจ้าลัทธิหรือศาสดา แต่อย่างใดอะไรทั้งสิ้น แต่การมาของน้องในคราวครั้งสุดท้าย ณ เวทีแห่งโลกนี้ เพียงแต่แค่มาบอกเกริ่น เตือนจิตให้คิดว่า **"น้องอากาศฯ คนนี้ มีความเป็นบ้ามากน้อยแค่ไหน จึงได้หลบหลีกปลีกเอา**

ตัวไปฆ่าเสีย และบัดนี้กำลังมาเป็นผีหรือคน อย่างไหนกันแน่? เพียงแต่แค่นิดนี้ก็มืดกันอยู่แล้วมิใช่หรือ? **นี่แหละหรือคือน้องอากาศฯ ของพี่ปุ๊ยังไงล่ะ!"**

เราจักต้องพบกันอีกแน่ แต่ยังไม่ทราบว่า จะเป็น ณ ที่แห่งหนใด

ขอคารวะพี่ปุ๊
จาก **น้องอากาศฯ–ผู้ไม่ฉลาด โง่สิ้นดี**
ในวันนี้ ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ คราวกลางพรรษา ปี ๒๕๓๖

อย่าลืม! ต้องตายแน่

อย่าลืม! ต้องตายแน่

อย่าลืม! ต้องตายแน่

การที่เราจักรู้ว่าใครท่านใจเขามีความรอบรู้ในระดับใด จำที่เราจักต้องคอยสร้างเสริมเติมความรู้ของเราให้เท่าหรือเหนือกว่าเขาไว้เสมอ ครั้นเมื่อเราทดสอบใครดูก็จักรู้ว่านั่นเท็จหรือจริง? เป็นสิ่งที่สามารถพิสูจน์กันได้เสมอ

เด็กวัดรั้วเหล็ก รู้อาการตายของตนเอง

ขณะนี้ ข้ากำลังเล่นละครในตอนเป็น"**เด็กวัดรั้วเหล็ก**" ได้เกือบ ๑ ปีแล้ว ช่างสมใจแก่ข้ายิ่งนัก ที่ต้องการมาฝึกฝน "**ให้หมดตัวตนเป็นคนยิ่งใหญ่ไปเสียที**" เพราะก่อนแต่มาเกิด ข้าได้ไตร่ตรองพินิจพิจารณาดูแล้วว่า "**การยึดถือตัวตนนั่นแหละ คือ ปฐมทุกข์ ถ้ายิ่งมีมานะ ถือตัวถือตนมากเท่าไร ทุกข์ก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น**"

ก็เหตุนี้สิ ข้าจึงได้เลือกมาเกิดในตระกูลที่ต่ำยากจน โดยเป็นคนพเนจร ด้วยขออาศัยวัดเป็นอยู่ เพื่อที่มิให้ลำพองใจไปว่า "**เอ้อ..ข้านี้เคยยิ่งใหญ่กว่าใครๆ ในประเทศนี้มาก่อนน่ะ**"

จริง! ถึงแม้ว่าข้ากำลังเป็นเด็กวัด แต่ข้าก็มีความรู้ที่บรรดาหมอๆ รวมทั้งพ่อของข้า ซึ่งเป็นหมอโบราณเองด้วย ก็ยังไม่รู้กันเลย นั่นหรือก็คือ "**ลักษณะอาการตาย**" ขณะที่จิตแยกแตกออกไปจากร่างกาย เป็นการวายชีวิตสิ้นชีวี ปิดฉากของตัวละครในตอนหนึ่งๆ

เท่าที่ข้าได้เคยตายจริงและตายหลอก ทั้งฉากชาตินี้และฉากชาติที่ได้ล่วงมาแล้วนั้นๆ สำหรับในฉากชาตินี้ ขณะที่ข้ายังมีอายุไม่เกิน ๑-๒ ขวบปี ได้เจ็บไข้เป็นฝีดาษจนทั่วทั้งเนื้อตัว นอนซมทุกข์ทรมานอยู่นานเกือบ ๑ ปี ที่สุดข้าได้เอามือปิดทั้งจมูกและปาก โดยกลั้นไม่หายใจแต่อย่างใด เพื่อให้สิ้นกายตายไปเสีย ครั้นจิตได้ออกจากร่างแล้ว ก็ต้องถูก ๒ เทวามาบังคับจับพาไปโลกทรมานสัตว์ โดยได้ถูกสอบดูจนรู้หลายเรื่อง

และขณะที่ข้ามีอายุได้ ๗-๘ ปี ข้าได้เป็นไข้มาเลเรีย นอนซมอยู่นานเป็นแรมเดือน เพราะกินไม่ได้นอนไม่หลับ กระสับกระส่ายจนหมดเรี่ยวแรงไปในที่สุด จิตข้าได้ออกจากร่างแล้ว ก็ต้องถูก ๒ เทวามานำพาไปเที่ยวท่องยังโลกหนึ่ง เพื่อแจ้งบอกถึงเรื่องราวต่างๆว่า

"**ควรจดจำและนำเอาไปเล่าบอกแก่ผู้คนในโลกที่ท่านเพิ่งจากมานั้น**

เพื่อให้เขาฟังและรู้กันบ้าง" ถึง ๒ ครั้ง โดยเว้นประมาณ ๑๐ วัน

การที่จิตของข้าได้ออกไปจากร่างถึง ๓ คราวเช่นนี้ ในแต่ละครั้งเป็นเวลานานประมาณ ๘ และ ๑๐ ชั่วโมง ครั้นได้ถูกนำพากลับมาสู่ร่างแล้วก็ทำให้มีอาการอยากจะกินแต่ใบสะเดาทั้งอ่อนทั้งแก่ เมื่อหาสดๆไม่ได้เพราะมิใช่หน้าของมัน ก็จำต้องเอาใบแห้งๆมาต้มลวกจิ้มกับน้ำปลาหวานกินกับข้าว จึงได้หายวันหายคืน ฟื้นจากคนป่วยหนักได้ภายใน ๓ วัน ๗ วัน ซึ่งข้าก็แปลกใจอยู่เหมือนกันว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนี้น่ะ?

การตายดังว่ามานี้ ข้าถือว่า **"เป็นการตายหลอกๆ"** ส่วนรายการต่อไปนี้ **"เป็นการตายจริงๆ"** กันล่ะ โดยข้าขอจารึกแค่เพียง ๑๐ ฉากชาติ ณ เวทีแห่งโลกนี้เท่านั้นน่ะ ความจริงโลกนี้และโลกอื่นๆก็มีอยู่อีก

๑. ขณะที่ข้ายังเล่นละครในตอนเป็น**"ม.จ.อากาศดำเกิง"** ข้าได้เกิดมีความคิดขึ้นมาว่า ผู้คนโดยทั่วๆไป มีความหยิ่งผยองพองตัว มักจะลืมตนลืมตัว คอยคิดแต่จะข่มขู่ ดูหมิ่นเหยียดหยามซ้ำเติมเพิ่มความเห็นแก่ตัวตนยิ่งขึ้นไปอีกมากมายหลายเรื่องหลายแบบ ชอบดูถูกต่อผู้ที่ด้อยกว่าในรูปสมบัติศักดิ์สกุล ชาติเชื้อผิวพรรณ ทรัพย์สมบัติเงินทอง ทั้งในไทยและเทศ จากเรื่องที่ใกล้ชิดติดตัวเราออกไปถึงไกลตัว ทั้งข้ายังได้รู้จักตัวเองว่า **"ข้านี้มาเกิดกันอย่างไร โดยย้อนรำลึกนึกถึงอดีตในหลายๆฉากชาติ ฉะนั้นเราจำจักต้องฆ่าตัวตายเสียเถิด เพื่อทำการเกิดขึ้นมาใหม่จักได้สอนใจแก่ผู้คนทั่วๆไป ที่ยังมีตาใสใจบอดกันอยู่ เห็นจะดีเป็นแน"**

ดังนั้น ข้าจึงได้หลบไปยังฮ่องกง ด้วยการอบแก๊สตัวเองไว้ภายในห้องหนึ่งจนตายไป ครั้นจิตออกจากร่างแล้ว ก็มาอยู่ยังเหนือบ่าซ้ายของเพื่อนชายนายคนหนึ่ง ซึ่งเขาชื่อว่า**"ผล นิลอุบล"** เป็นคนรักกันมากในขณะที่เขาเข้าอุ้มกอดร่างข้าไว้ในอ้อมอก เมื่อขอบคุณแก่เพื่อนตายนายคนนี้แล้ว ก็ผละถอยจากมายังข้างฝาผนังห้องนั้น และแล้วก็ออกท่องเที่ยวอย่างโดดเดี่ยวตนเดียวจนทั่วเมืองนั้น เมืองโน้นๆ ตลอดจนเมืองไทย เมืองนอก ทั่วพื้นโลกนี้ และโลกอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งข้ายังจำ

ได้อยู่จนถึงปัจจุบัน ณ วันนี้ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๔๙๖

๒. **พระปิ่นเกล้าฯ** ทรงเจ็บด้วยโรคปอด เป็นแรมปี มีอาการไอเป็นประจำ ทำให้ต้องสิ้นกำลัง จึงเข้าฌานตายไปในที่สุด พระจิตให้ออกจากร่าง จึงไปสู่อยู่ยังโลกสรวงสวรรค์ ที่สงบร่มรื่นชื่นอุรายิ่ง

๓. **ท่านบุญมามหาสุรสิงหนาท** ทรงเจ็บป่วยเป็นโรคนิ่ว เบาไม่ออกเป็นปกติ ที่สุดพระร่างกายก็ทรุดโทรมลงเรื่อยๆ โดยคิดอยากจะตายให้รู้แล้วรู้รอดเสีย มิต้องอยู่ทนทุกข์ทรมาน ทั้งตนเองและคนอื่นๆที่คอยเฝ้ารักษาพยาบาลอยู่นานเป็นแรมเดือน ได้เห็นคุณธรรมความดีของพระเมียคู่จิตคู่ใจ ที่คอยเฝ้ารักษาปรนนิบัติอยู่อย่างหามรุ่งหามค่ำ โดยทำทุกๆอย่างจนติดตราตรึงใจเอาไว้เสมอ ก่อนที่จิตจะออกจากร่างได้ตั้งจิตคิดอธิษฐานไว้อย่างแรงกล้าว่า

"ถ้าข้านี้ได้รู้จักทางไปนิพพานแล้ว ด้วยการดับสลายหายไปทั้งร่างนี้หรือว่าร่างไหนๆ ในโลกภพต่อๆไป ข้าจักขอตามสนองคุณ เพื่อบอกทางนั้นๆแก่เมียทั้งคู่นี้ให้ได้" ที่สุดมือทั้งสามคนก็กำติดกันไว้บนหน้าอกของท่านบุญมา ในเวลานั้นเอง จิตก็ได้หลุดจากร่าง มาอยู่ยังข้างหูของพระเมียในเวลาที่พูดว่า **"พี่สบาย ตายแล้วน่ะ จะคอยตามดูแลน้องตลอดไป"**

๔. **นรสิงห์** มีจิตคิดเมตตาปรารถนาดีต่อปวงประชาผู้คนทั่วไปในพื้นปฐพีแห่งโลกนี้ เมื่อแลเห็นพระเจ้าเสือ ทรงประพฤติผิดทำมิชอบ ในราชกิจที่ดีๆของความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน โดยคอยเบียดเบียนอาณาประชาราษฎร์เป็นประจำ ดังนั้นจึงแกล้งกระทำผิด ทั้งคิดมิให้ผู้คนต้องเข่นฆ่ากันเอง ที่สุดก็เป็นไปดังตั้งใจเอาไว้ คือพระเจ้าเสือก็ไม่ต้องถูกบรรดาผู้คนเขาจับฆ่า และพระนิสัยสันดานก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้ แต่นรสิงห์คอยบีบบังคับให้จับตัวเองฆ่าเสีย เมื่อจิตออกจากร่างแล้วก็พุ่งปราดไปยังห้วงนภาอย่างสูง จนถึงโลกสวรรค์ชั้นวิมานทอง ที่บรรดาเทพยดาพากันคอยถือพานดอกไม้คารวะบูชาทั่วไปในภพนั้น

๕. **หมาดำตัวผู้** เมื่อแลเห็นห้าโจรเทียบเรือมาดจะเข้าปล้นคหบดีบ้านที่ตนอยู่อาศัย จึงรีบกระโดดและเห่าทำท่าว่าจะกัด แต่ก็ต้องถูกพวกโจรนั้นฟาดตีเสียตกลงไปในแม่น้ำที่กำลังไหลเชี่ยวกราก พอร่างใกล้จะถึงพื้นดินก้นแม่น้ำนั้น จิตก็รีบพุ่งปราดสู่นภากาศ แล้วกลับมาเยี่ยมดูความเป็นไปของเจ้าของบ้าน ที่มิต้องถูกปล้น ทั้งขอบคุณที่อุตสาห์เลี้ยงดูตนมา จึงจากสู่โลกสวรรค์ชั้นวิมานทองดังเดิม ที่ตนเคยอยู่มาแต่กาลก่อนนั้นๆอย่างสุขกายสบายจิต

๖. **นเรศวร** สิ้นพระกายตายไป เพราะถูกแมลงยักษ์มีพิษร้ายกัดต่อยที่หน้าผาก ทรงทนความเจ็บปวดไม่ไหว อยู่ได้เพียง ๓ วัน ก็กลั้นใจตายไปเสีย พอจิตออกจากร่างก็ขึ้นสู่นภากาศ เพียงสูงแค่ยอดตาล โดยตั้งใจไว้ว่า จะไปหาพระเมียรัก"**แม่จันทรา–แม่มณีรัตนา**" ที่วังกรุงศรีอยุธยา แต่ไปแค่นครสวรรค์ ก็จำต้องถูก ๒ เทวาออกมาบังคับจับพาไป เพื่อให้เกิดใหม่ต่อไป "**เอ้อ...เวทนาตัวเอง กรรมของสัตว์โดยแท้**"

๗. **บรมไตรโลกนาถ** สิ้นพระทัยตายไปต่อหน้าพระเมีย "**ดวงจันทร์–ดวงเดือน**" (เพื่อน–แพง) ที่พิษณุโลก แต่กลับฟื้นคืนชีวาขึ้นมาใหม่แล้วจึงกลับลงมายังกรุงศรีอยุธยา ครั้นอีก ๓ เดือนต่อมา ก็สิ้นพระกายตายไปต่อหน้า ๗ พระเมีย จิตวิญญาณนั้นได้ออกจากร่างก็ขึ้นสู่ยอดพระมหาเจดีย์ พักดูบ้านเมืองอยู่ครู่หนึ่ง ครั้นแล้วเหล่าเทวาก็พากันมานำเสด็จไปสู่ยังโลกสรวงสวรรค์ สุขสนานบานฤทัยกันต่อไปอีก

๘. **อู่ทอง–ทองไทย** ได้สิ้นพระกายตายไปด้วยโรคลมปัจจุบันทันด่วนแน่นหน้าอกหายใจไม่ออก จิตออกจากร่าง ก็ยังคอยเยี่ยมเยียนดูความทุกข์สุขของประชาชนคนทั่วไปอีก ๓ วัน แล้วก็จากไปยังโลกอื่นๆต่อไป

๙. **เมงราย** ได้ถูกฟ้าผ่าตายในทันที ณ กลางเมือง จิตได้รีบออกจากร่าง โดยท่องเที่ยวไปในประเทศนี้อยู่นาน เพื่อกำหนดแผนงานการเข้ามาเกิดใหม่เพื่อสร้างชาติบ้านเมือง "**กรุงเทพฯ และ กรุงเทพฯ**" แล้วจากไปยังโลกอื่นๆ

๑๐. **เจ้าจมน้ำตำหาย** ตายไปในขณะที่จิตอยู่ในฌาน เพราะต้องการพิสูจน์ในเรื่องของจิตวิญญาณว่า มันแยกขาดจากร่างกายได้หรือไม่ จนรู้แน่ชัดว่าแยกได้จริงๆ สุดท้ายขอตายในถ้ำใต้น้ำ ครั้นจิตออกจากร่างก็ออกมาพูดคุยกับเมียๆ แล้วออกท่องเที่ยวไปตามใจชอบ เพื่อประกอบกรรมทำดีต่อไปในโลกอื่นๆอีก

เท่าที่ข้าได้บรรยายขยายบันทึก เป็นเรื่องเฉพาะตนคนเช่นข้า **"เด็กวัดคนนี้"** ถ้าข้าตายไปแล้ว ขอให้เอกสารนี้ **จงตกไปถึงมือของคนดีมีคุณธรรมเท่านั้น** ที่จักรับรู้เรื่องราวที่แปลกประหลาดเช่นนี้ต่อไป

ข้า วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า เป็นผู้แสดงบรรยาย และ ปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา ออกมาบันทึก ขอจารึกไว้ในขณะที่ข้ากำลังเล่นเป็น "ศิษย์วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์" เชิงสะพานพระพุทธยอดฟ้า ฝั่งธนบุรี ภายในห้องเรือนครัว ติดกับประตูเสือ **หลังกุฏิตึกพิศบุนนาค** ข้างพระมหาเจดีย์

เมื่อ ๑๘ พ.ค. ๒๔๙๖ ครบ ๒๑ ปีที่**หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง ได้ฆ่าตัวตายไปที่เกาะฮ่องกง**

อ้อ...ตายสูญสลายหายไป หรือกลับฟื้นคืนชีวาขึ้นมาใหม่ มีใครผู้ใดศึกษาดีจนมีสติปัญญา รู้-รู้-รู้จริงๆกันบ้าง? โอ้! โง่ตามเดิม ช่างเสียดายจริงๆน่ะท่าน เอ้อ! สงสาร!

อ้อ!จะให้ข้าฆ่าตัวตายแล้วกลับมาเกิดใหม่ เพื่อพิสูจน์กันอีกอย่างนั้นหรือ บรมโง่! สิ้นดี! จะให้เป็นขี้ข้านานต่อไปอีกหรือ?

ทางนั้นๆมีอยู่คู่กับสากลจักรวาลนี้มานานแสนนานแล้ว ข้ามิมีหน้าที่ที่จะมาบีบบังคับจับให้ใครๆ ผู้ใดเดิน แต่ข้าขอเล่าประสบการณ์ในทางเดินของข้ามาเท่านั้นเอง โดยมีทั้งถูกและผิด โปรดคิดพิจารณาดูเอาเองเถิดน่ะ

วิสูตร-ปิ่นโก๊ะ

ขอให้ข้อความตามข้างล่างนี้
จงอยู่คู่กันกับเอกสารฉบับนี้ตลอดไปจนชั่วกาลปาวสาน

ในวันพรุ่งนี้ ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ถ้า**ม.จ.อากาศดำเกิง** ยังมีพระชนม์ชีพ โดยไม่รีบฆ่าตัวตายไป ก็จักมีพระชันษาอยู่ต่อมาได้ถึง **๘๙ ปี**แล้ว น่ะจ๊ะ น้องรัก!

ฉะนั้น ขณะนี้ในฐานะที่**พี่บุเรรช์ กำลังออกมาเล่นเป็นบุคคลชั้นสามัญธรรมดา** แต่ก็ยังคงมีจิตคิดเคารพรักบูชาในพระคุณธรรมความดีงามของน้องทั้งสาม"**แม่รัตติยาพาจิตฝัน**"ผู้เป็นตัวละครสำคัญเช่นเดียวกันกับพี่คือ **"คนธรรมดา" (คุณรัตติยากร ริมสินธุ คุณพาฝัน สิทธิ์สงวน คุณจารุจิต นวพันธุ์)**

พี่ยากจนจริงๆ แม้แต่กระเป๋ายางน้ำร้อน ที่**แม่อ่อง**ท่านอยากจะได้มาอิงแอบกาย เพื่อให้หายคลายปวดเมื่อย พี่ยังต้องคอยเก็บกล่องน้ำพลาสติกไปขาย เมื่อได้เงินมาก็ซื้อให้แม่ท่าน ๕๔ บาท ก็แล้ว **เพชรเม็ดโตๆ** ที่บรรดาผู้คนชั้นสูงในวงสังคมเขานิยมแต่งอวดกันนั้นๆ พี่จักมีปัญญาหาเงินที่มากมายแต่ใดมาซื้อ เพื่อมอบให้แก่น้องทั้งสามได้เล่าจ๊ะ **แม่น้องรัก!**

ฉะนั้น พี่จึงตั้งใจขอน้อมมอบข้อความตามที่ว่า **"เด็กวัดรั้วเหล็กรู้อาการตายของตนเอง"** แก่น้องทั้งสาม เพื่อใช้ศึกษาค้นคว้า ไตร่ตรองพินิจพิจารณา ว่าควรที่จักเชื่อได้มากน้อยเพียงใด หรือควรที่จักต้องโยนทิ้งลงตรงถังตระกร้าขยะต่อไป เพราะใจคิดว่า

"ฉันนี้ฉลาดเพียงพอและพอจนพอแล้วน่ะ"

จาก พี่บุเรอช์ ฤกษ์บุรี

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ขอแถมแต้มท้ายอีกสักนิด เพื่อเก็บไว้ใช้เป็นข้อคิดวินิจฉัยต่อท่านอนุชนคนดีต่อๆไปในอนาคต จากข้อความตามโทรเลข บรรจุซอง ในวันเกิดเมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๓๗ ปรากฏดังต่อไปนี้ ว่า

ทูล หม่อมเจ้าหญิง ดวงทิพย์โชติ์ อาภากร
๔๕ ซอยอุดมยศ ๑ รามคำแหง

ด้วยอำนาจแห่งคุณธรรมความดีงาม
ตามที่ท่านได้ทรงบำเพ็ญมา
จงปกป้องคุ้มครองให้ท่านมีจิตสบาย
ปราศจากพระโรคานานาชนิดตลอดไป

ด้วยความเมตตาปรารถนาดีอย่างจริงใจในทุกๆเรื่อง
จากอดีตจวบจนปัจจุบัน ถึง ณ วันนี้ ๘๐ ปีแล้วนะ
บุเรอช์ ฤกษ์บุรี

ข้าตั้งจิตคิดอธิษฐาน ณ กาลบัดนี้
๑๔ กุมภาวันมาฆบูชาปี ๒๕๓๘ นี้
ขอให้เอกสารงานหนังสือเล่มนี้
จงอยู่คู่กับโลกนี้ตลอดไปจนชั่วกัลปาวสาน
บุเรอช์ ฤกษ์บุรี–อากาศดำเกิง
วิสูตร ศุภลักษณ์ ณ กรุงเก่า
ปิ่นโก๊ะ ณ ปลายกลัดลาดงา

จากใจถึงใจ

เรียนแต่–แด่ท่านผู้อ่าน–ที่โชคดี–มีสติปัญญา

แน่นอน! เมื่อท่านได้อ่านจบครบทุกหน้าตอนแล้ว คงไม่แคล้วจักต้องมีคำถามตามขึ้นมาในหัวใจของท่านอีกมากมายหลายเรื่อง

โปรดบันทึกข้อสงสัยนั้นๆไว้ เพื่อแจ้งแก่กระผมได้เสมอ แต่ควรเป็นเรื่องที่ท่านสงสัยด้วย**ใจเป็นธรรมเว้นอคติ**โดยสิ้นเชิง

แล้วจักมีคำตอบออกมาในเรื่อง **ม.จ. อากาศดำเกิงท่องจักรวาล** ต่อไปในอนาคต

ขอปัญญาใสใจสว่างทางสงบ จงประสบมีแด่ท่านผู้ตั้งใจอ่านด้วยใจเป็นธรรมโดยแท้จริง

เพราะรักเมตตาปรารถนาดี จึงได้มีข้อความตามนี้ไว้ให้ท่านพิจารณา

ขอคารวะ

บุเรธ ฤกษ์บุรี

(ผู้นำทำสารนี้ออกสู่สาธารณชน)

๑๑๑/๙ ม.๑ บางศรีเมือง
นนทบุรี ๑๑๐๐๐
๑๔ มาฆกุมภา ปี ๒๕๓๘

R.BURETH
111/9 M.1
BANGSRIMAUNG, NONTHABURI
BANGKOK 11000

อยู่ให้เขารัก
จากให้เขาเสียดาย
ตายให้เขาคิดถึง

พระพุทธวรญาณ

อยู่ให้เขารัก
จากให้เขาเสียดาย
ตายให้เขาคิดถึง

เมงรายถึงก๊อนาเวลานี้
อำนาจน้ำเงินผยองไม่เคยปกครองคนเอาไว้ได้แน่ แต่อำนาจน้ำเมตตาแท้จริงเป็นสิ่งผูกใจคนเอาไว้ได้เสมอ

อาตมะ ได้ใช้ร่างนี้แสดงละครในตอนต่างๆ โดยเป็น**เด็กเณรพระมหามงคลพุทธวรญาณ** อยู่นานถึง 94 ปี 5 วัน จึงขอปิดฉากอำลาไปเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2548 ทั้งได้บรรลุธรรม นำด้วยทุกขสัจจ์ เมื่อ 15 กุมภาเวลาทุ่มสี่สิบห้านาที ก่อนวันเกิด 5 วัน และหลังวันเกิดอีก 5 วัน ก็ต้องตายจากไป

ข้าฯ ในฉากชาติสุดท้ายแห่งเวทีโลกนี้ชื่อ**บุเรธช์ฤกษ์บุรี** (เณรนึกจินตามโย) ศิษย์น้อยผู้ด้อยสติปัญญาวิชชาชาญ ซึ่งได้เคยอยู่กับท่านพระอาจารย์มหามงคลองค์นี้มาแต่ปี 2495 จนถึง 2500 (5–6 ปี) แต่จำต้องถูกอัปเปหิขับไล่ไสส่งให้รีบลงจากกุฏิโชติช่วงชัชวาล วัดรั้วเหล็กประยูรวงศ์ โดยเร่งด่วน ก็เพราะได้มีความคิดและการกระทำที่ผิดจากสัตว์มนุษย์ธรรมดา คือถูกโลกธรรมย่ำยีทุบตียิงฟันเชือดเฉือนทิ่มแทงด้วยแรงน้อยใหญ่ ก็ไม่ถูกร่างข้าฯ ทุกเวลา จึงจำแลงแปลงร่างเป็น**เณรน้อยสู้หลบพบอมฤตรสตลอดกาล** อยู่นานมาถึงวัน 7.6.48 ที่ร่างของอาจารย์ท่านนี้ กำลังจะถูกเขาเผาในเตาอบวัดประยูรวงศ์

แต่เมื่อสองร้อยปีกว่ามาแล้วนี้ จิตวิญญาณดีมีคุณค่าของท่านพระอาจารย์องค์นี้ก็ได้เคยแสดงละครในตอนเป็น**พ่อทองเพิ่ม มีแม่ถมเงินเป็นศรีภรรยา มีนากสุกเป็นลูกแก้ว มีทองด้วงเป็นเขยขวัญมีฉิมพลีเป็นหลานรัก** ที่บ้านสวนอัมพวา บางช้าง สมุทรสงคราม แม่กลอง

อันตัวละครในตอนโน้นนั้น ถึงปัจจุบันวันนี้ ก็ยังมีท่านผู้รู้ดียิ่งในสิ่งลี้ลับได้แจ้งแถลงสำทับเอาไว้ว่า **อ้าวก็ ! แม่ย่าฟ้าหลวง.แม่เจ้ามหาราชินีศรีสิริกิติ์. ภูมิพลองค์อริยะ. เทพรัตน์แกล้วกล้า เอ้อ! ก็น่าจะได้เคยเกิดเป็น ร.2 ในตอนนั้นสินะ.**

นี่แหละ **ละครแห่งชีวิต The Circus Of Life** น่ะ น้องจุลมาเป็นคุณพุ่มพงษ์องค์ลูกครึ่งซึ่งได้ขอเปลี่ยนแม่พ่อเพื่อรอการเกิดอีกเป็น King จริงหรือไง ? ซึ่งใครๆก็ไม่รู้สู้พระย่าโสมพัชรินทร์ของ ร.5 น่าจะยังจำได้น่ะ เมื่อฝนตกแดดจ้าในเวลาที่มือยังถือร่มอยู่แต่ไม่ยอมใช้กางกั้นเพื่อช่วยเพื่อนสัตวโลกที่กำลังเปียกปอนร้อนระอุ นี่แหละคือข้าฯน่าโง่ จริงๆ โอ้!เสียเวลาฆ่าตัวตายไป ทั้งยังต้องเสียชาติเกิดมาอีกด้วยซิ

ข้าฯ บุเรธช์ฤกษ์บุรี ขอบันทึกลงไว้เมื่อ 1 เมย.48 เพื่อท่านอนุชนคนอริยะได้ศึกษากันตลอดไปในโลกนี้

ตายแล้วไปไหนมีใครรู้บ้าง

นี่แหละหรือคือตัวละครหนึ่งซึ่งกำลังแสดงในตอน
เป็นคนเฝ้ากระดูกของท่านอากาศฯ
ที่สุสานหลวงวัดราชบพิธฯ

ตายแล้วไปไหนมีใครรู้บ้าง